

Comentariul Biblic al Credinciosului în format PDF
William MacDonald
NOUL TESTAMENT
Ediția a treia
Traducerea din engleză, tehnoredactarea și grafica:
Doru Motz

Cartea poate fi comandată la Editura
Lampadarul de Aur
str. Aurel Vlaicu 15, 410243 - Oradea, BH
tel/fax: +40 259 447 442
tel: +40 359 432 805
lampadaruldeaur@gmail.com

EPISTOLA CĂTRE EVREI

Introducere

„Dacă nici o altă porțiune a Scripturii nu este mai disputată în privința paternității [decât epistola către Evrei], tot așa, nici una nu posedă o inspirație mai indiscutabilă“.

– Conybeare și Howson

I. Locul unic în Canon

Epistola către Evrei este, în multe privințe, unică în rândul celorlalte cărți ale Noului Testament. Deși nu începe în stilul caracteristic unei scrisori, se sfârșește în stil epistolar, fiind în mod clar adresată fie către Italia, fie din Italia (13:24), unui grup anumit, probabil de creștini evrei. S-a sugerat că ea a fost inițial adresată unei mici biserici de credincioși care se adunau într-o casă și, prin urmare, nu a avut nici o legătură cu o adunare mare, de renume, care să păstreze vie tradiția originii și destinatarilor ei. Stilul în care a fost redactată este de cea mai înaltă factură literară între celelalte cărți ale NT – plin de nuanțări poetice și abundând în citate din Septuaginta. Are un vocabular bogat, limbajul fiind redactat într-o elină foarte precisă, mai cu seamă în redarea timpurilor gramaticale și a altor aspecte.

Deși într-un sens are un caracter foarte *iudaic* (asemănându-se cu Levitic), numeroasele ei îndemnuri la veghere și preveniri cu privire la pericolul alunecării de la realitatea morții lui Cristos într-o îndeplinire mecanică a unor simple ritualuri religioase au fost și vor fi de mare trebuință *creștinătății* – tocmai în asta constând și importanța deosebită a acestei cărți.

II. PATERNITATEA

Evrei este anonimă, deși ediții anterioare traducerii KJV includeau numele lui Pavel pe frontispiciul ei. Reprezentanți din perioada primară a bisericii răsăritene (Dionisius și Clement, ambii din Alexandria) au sugerat că Pavel ar fi fost autorul ei. După multe îndoieli, această părere a ajuns să domine în rândul învățaților, începând cu Athanasiu, până când, în cele din urmă, și Occidentul a acceptat-o. Puțini din vremea noastră mai susțin însă

paternitatea paulină a epistolei către Evrei. Origen a recunoscut că este *paulină* în privința conținutului și a unora din trăsăturile ei, deși pe ansamblu stilul ei diferă mult de cel paulin. (Asta nu *exclude* paternitatea paulină, întrucât un geniu literar va ști oricând să-și modifice stilul.)

De-a lungul anilor s-au sugerat diverse nume de posibili autori ai epistolei către Evrei: Luca, al cărui stil este similar, acestuia fiindu-i cunoscută propovăduirea lui Pavel; Barnaba, Sila, Filip și chiar Acuila și Priscila.

Luther a sugerat că epistola a fost scrisă probabil de Apolo, întrucât stilul și conținutul cărții ar fi în deplină concordanță cu structura acestui om: puternic în cunoașterea Vechiului Testament și excelând în privința elocinței, cum se și cădea pentru unul ce provenea din Alexandria, centru renumit al retoricii. Unul din argumentele împotriva paternității lui Apolo este însă faptul că tradiția nu a păstrat nici o teorie în acest sens. Or, dacă un alexandrin a scris într-adevăr această epistolă, lucrul acesta s-ar fi știut negreșit, susțin unii.

Dintr-un motiv necunoscut, Domnul a găsit de cuviință să nu ne dezvăluie autorul. O altă versiune sugerează că Pavel este cel care a scris epistola, dar că intenționat a ascuns identitatea autorului, datorită prejudecăților manifestate de iudei față de el. Deși e posibil ca lucrurile să se fi petrecut întocmai, cuvintele rostite în acest sens de Origen nu au fost întrecute niciodată: „Dar cine a scris Epistola numai Dumnezeu știe cu siguranță“.

III. DATA

În pofida faptului că *paternitatea* umană a epistolei stă sub semnul anonimatului, *datarea* epistolei nu este nici pe departe atât de dificilă.

Dovezile externe plasează fără echivoc

redactarea ei în primul veac creștin, întrucât Clement din Roma a folosit această carte (cca. 95 d.Cr.). Deși Policarp și Iustin Martirul citează această epistolă, nu pomenesc autorul. Dionisiu din Alexandria citează cartea Evrei ca fiind lucrarea lui Pavel, iar Clement din Alexandria afirmă că Pavel a scris-o în ebraică, fiind apoi tradusă de Luca în greacă. (Trebuie precizat însă că epistola nu sună a traducere.) Irineu și Hipolit nu au fost de părere că Pavel a scris-o, în timp ce Tertullian considera că este rodul muncii lui Bamaba.

Pe plan intern se pare că autorul este un creștin din a doua generație (2:3; 13:7); prin urmare data apariției ei nu este la fel de timpurie ca, de pildă, Iacov sau 1 Tesaloniceni (cf. 10:32). Întrucât nu se pomeniște nimic de războaiele iudaice (care au început în anul 66 d. Cr.), iar jertfele la templu își urmau cursul (8:4; 9:6; 12:27; 13:10), se impune ca data apariției ei să fie plasată probabil înaintea de anul 66 și *negreșit* înaintea de distrugerea Ierusalimului din anul 70. Sunt menționate prigoane (12:4), dar credincioșii „încă nu se împotriveseră până la sânge”. Dacă destinația scrisorii este Italia, sângeroasele prigoane dezlănțuite de Nero în acea țară (în anul 64 d.Cr.) ar împinge apariția epistolei până la, maximum, mijlocul anului 64. Este foarte probabil că epistola a apărut în intervalul 63-65.

IV. Fondul și temele

Pe plan global, epistola către Evrei se ocupă de lupta extraordinară pe care o presupune părăsirea unui sistem religios și îmbrățișarea altuia, prin faptul că se produce o zguduitoare strămutare a vechilor legături, intervin tensiuni și un puternic sentiment de înstrăinare. În plus, asupra renegeților se exercită formidabile presiuni de a reveni în sânul vechiului sistem.

Dar în această epistolă problema nu se punea doar în termenii părăsirii unui vechi sistem și a îmbrățișării unuia nou, cu valori echivalente, ci la mijloc era vorba de părăsirea iudaismului de dragul lui Cristos. Or, această acțiune, așa cum arată autorul, presupunea părăsirea umbrelor pentru a accepta substanța simbolizată de acestea, înlocuirea ritualului cu realitatea, a elementelor preliminare cu cele finale, a celor vremelnice cu cele permanente – pe scurt înlocuirea lucrurilor adecvate cu cele supreme.

Problema consta și în renunțarea la ceea ce era popular, pentru a îmbrățișa un lucru nepopular, ieșirea din rândurile majorității și adera-

rea la o minoritate, abandonarea asuprașilor și identificarea cu cei asuprași – această din urmă trăsătură presupunând o sumedenie de probleme grave.

Scrisoarea se adresează unor oameni proveniți din mediu evreiesc. Acești evrei au ziseră Evanghelia predicată de apostoli și de alții în zilele dintâi ale bisericii și văzuseră minunile mărețe săvârșite de Duhul Sfânt, care au confirmat mesajul. Ei răspunseseră la vestea bună în trei modalități:

Unii au crezut în Domnul Isus Cristos și au fost autentici convertiți.

Alții au pretins că sunt creștini, au fost botezați și și-au ocupat locul în adunările locale, dar niciodată nu au fost născuți din nou de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu.

Iar alții respingeau pe față mesajul mântuirii.

Epistola de față se ocupă de primele două categorii: evreii cu adevărat mântuiți și cei care nu aveau altceva decât o pojghiță exterioară de creștinism.

Când un evreu se lepăda de credința strămoșilor săi, era privit ca un trădător și apostat (*meshummed*), fiind pedepsit adesea cu una sau mai multe din următoarele pedepse:

- Dezmoștenirea de către familia sa.
- Excluderea din adunarea Israelului.
- Pierderea locului de muncă.
- Pierderea bunurilor sale.
- Hărțuire mentală și tortură fizică.
- Batjocorire publică.
- Întemnițare.
- Martiraj.

Desigur, întotdeauna exista o cale de scăpare. Dacă renunța la Cristos și revenea în sânul iudaismului, persecuțiile încetau. Citind printre rânduri, în această epistolă, putem depista câteva argumente puternice cu care se încerca să fie convinși acești oameni să revină în sânul iudaismului:

- Bogata moștenire a profeților.
- Misiunea proeminentă a îngerilor în istoria poporului străvechi al lui Dumnezeu.
- Asocierea cu ilustrul legiuitor Moise.
- Legături naționale cu strălucitul conducător de oști Iosua.
- Gloria preoției aaronice.
- Templul sfânt (sanctuarul) în care Dumnezeu a decis să locuiască în mijlocul poporului Său.
- Legământul legii, dat de Dumnezeu prin Moise.
- Mobilierul prescris de Dumnezeu pentru

lăcașul de închinăciune și minunatul văl.

- Slujbele din sanctuar și în special marea Zi a Răscumpărării (Yom Kippur, cea mai importantă zi din calendarul iudaic).

Parcă-i auzim pe iudeii din primul veac prezentând toate aceste glorii ale străvechii lor religii ritualiste, întrebând apoi pe un ton sarcastic: „Pe lângă toate acestea voi, creștinii, ce aveți? Nimic altceva decât simpla încăpere de sus, o masă, pe care se află niște pâine și vin! Prin urmare, e de conceput că ați părăsit toate acestea doar pentru aceste lucruri?”

Epistola către Evrei este chiar răspunsul la întrebarea: „Voi ce aveți?” Într-un cuvânt răspunsul este: *Cristos*. În *El noi avem*:

- Unul care este mai mare decât profeții.
- Unul care este mai mare decât îngerii.
- Unul care este mai mare decât Moise.
- Unul care este mai mare decât Iosua.
- Unul a cărui preoție este superioară preoției lui Aaron.
- Unul care slujește într-un sanctuar mai bun.
- Unul care a introdus un legământ mai bun.
- Unul care este anti-tipul mobilierului și vâului tipice.
- Unul a cărui jertfă de Sine, adusă o dată pentru totdeauna pentru păcat, este superioară tuturor jertfelor repetate ale taurilor și caprelor.

După cum stelele pălesc în fața gloriei superioare a soarelui, tot așa tipurile și umbrele iudaismului pălesc și-și pierd semnificația în fața gloriei mai mari a Persoanei și lucrării Domnului Isus.

Totuși, mai rămânea problema persecuțiilor. Cei care mărturiseau că sunt urmași ai Domnului Isus înfruntau o aprigă și fanatică opoziție. Pentru credincioșii adevărați asta

putea duce la pericolul descurajării și disperării. De aceea, ei aveau nevoie să fie îmbărbătați pentru a crede în făgăduințele lui Dumnezeu. Ei aveau nevoie să rabde, având în vedere răsplățile ce-i așteptau.

Pentru cei ce erau creștini doar cu numele, exista pericolul apostaziei, în sensul că, după ce au mărturisit că L-au primit pe Cristos, să se lepede cu totul de El și să revină la religia întemeiată pe ritualuri. Or, asta echivala cu călcarea în picioare a Fiului lui Dumnezeu, profanarea sângelui Său și insultarea Duhului Sfânt. Pentru acest păcat intenționat nu mai exista pocăință sau iertare. Împotriva acestui păcat găsim o sumedenie de avertismente, care revin cu insistență în scrisoarea către Evrei. La 2:1 păcatul acesta e descris în termenii unei *depărtări* de la mesajul lui Cristos. La 3:7-19 este păcatul *răzvrătirii* sau al împietririi inimii. La 6:6 este o *cădere* sau săvârșirea apostaziei. La 10:25 este *părăsirea străngerii... laolaltă*. La 10:26 este păcatul *cu voia*, comis intenționat. La 12:16 păcatul acesta e descris în termenii *vânzării dreptului de întâi născut al cuiva*, pentru o simplă mâncare. În fine, la 12:25 este denumit *refuzul de a-L asculta* pe Cel care vorbește din Cer. Dar toate aceste avertismente sunt îndreptate împotriva unor aspecte diferite ale unuia și aceluiași păcat: *apostazia*.

Mesajul cărții Evrei este la fel de actual și valabil astăzi ca în primul veac al existenței bisericii, căci trebuie să ni se amintească în permanentă privilegiile și binecuvântările eterne de care dispunem în Cristos. Avem nevoie de îmbărbătare ca să îndurăm, în pofida opoziției și greutăților prin care trecem; și toți credincioșii declarați trebuie să fie avertizați ca nu cumva să îndrăznească să revină la religia ceremonială, după ce au gustat și au văzut ce bun este Domnul!

SCHIȚA

I. CRISTOS ESTE SUPERIOR ÎN PERSOANA SA (1:1-4:13)

- A. Cristos este superior profeților (1:1-3)
- B. Cristos este superior îngerilor (1:4-2:18)
- C. Cristos este superior lui Moise și lui Iosua (3:1-4:13)

II. CRISTOS ESTE SUPERIOR ÎN PREGĂTIREA SA (4:14-10:18)

- A. Marea Preoție a lui Cristos este superioară mării preoții a lui Aaron (4:14-7:28)
- B. Slujba lui Cristos este superioară slujbei lui Aaron (cap. 8)
- C. Ofranda adusă de Cristos este superioară jertfelor din Vechiul Testament (9:1-10:18)

III. AVERTISMENT ȘI ÎNDEMNURI (10:19–13:17)

- A. Avertismentul de a nu-L disprețui pe Cristos (10:19-39)
- B. Îndemnul la credință, prin pilde din Vechiul Testament (cap. 11)
- C. Îndemnul de a nădăjdui în Cristos (cap. 12)
- D. Îndemnul la diverse haruri creștine (13:1-17)

IV. BENEDICȚIA DE ÎNCHEIERE (13:18-25)

Comentariu

I. CRISTOS ESTE SUPERIOR ÎN
PERSOANA SA (1:1–4:13)

A. Cristos este superior profeților (1:1-3)

1:1 Nici o altă epistolă din Noul Testament nu trece atât de direct la subiect ca cea de care ne ocupăm. Fără să recurgă la nici un salut sau introducere, scriitorul începe tratarea temei avute în vedere. Se pare că el își revarsă ideile aidoma apelor scăpate din zăgăz, expunând gloriile superlative ale Domnului Isus Cristos.

Mai întâi, el contrastează revelația dată de Dumnezeu **prin profeți** cu revelația Sa prin Fiul Său. **Profeții** au fost purtători inspirați de cuvânt ai lui Dumnezeu, slujitori onorați ai lui Iehova. Tezaurul spiritual al lucrării lor ne-a fost transmis pe paginile Vechiului Testament.

Cu toate acestea, misiunea lor a fost parțială și fragmentară. Fiecăruia i s-a încredințat doar o anumită măsură de revelație, în fiecare caz aceasta fiind incompletă.

Nu numai că adevărul le-a fost revelat pe fragmente, ci ei înșiși au recurs la **felurite** metode de transmitere a acestuia către popor. Acest adevăr a fost prezentat sub formă de lege, istorie, poezie și profeții. Uneori a fost sub formă orală, alteori scrisă. Uneori a fost prin intermediul unor viziuni, vise, simboluri sau pantomimă. Dar indiferent de metoda folosită, important e de subliniat că revelațiile făcute în trecut poporului evreu au fost preliminare, progresive și **diverse** în maniera prezentării lor.

1:2 Profețiile periodice, parțiale și diferențiate ale VT au fost între timp umbrite, peste ele suprapunându-se revelația preeminentă și finală făcută de Dumnezeu în persoana **Fiului Său**. Profeții nu au fost decât canale prin care s-a transmis cuvântul divin. Domnul Isus Cristos este El Însuși revelația finală a lui Dumnezeu către oameni. După cum a spus Ioan: „Nimeni nu L-a văzut vreodată pe Dumnezeu. Singurul Fiul născut, care este în sânul Tatălui, El este Cel care ni L-a făcut

cunoscut“ (Ioan 1:18). Domnul Isus a spus cu privire la El Însuși: „Cine M-a văzut pe Mine L-a văzut pe Tatăl“ (Ioan 14:9). Cristos vorbește nu doar *pentru* Dumnezeu, ci și *ca* Dumnezeu.

Pentru a sublinia infinita superioritate a Fiului lui Dumnezeu față de profeți, scriitorul Îl prezintă mai întâi ca **moștenitor al tuturor lucrurilor**. Asta înseamnă că universul Îi aparține prin desemnare divină și că în curând va domni peste el.

Prin El a **făcut** Dumnezeu **lumile**. Isus Cristos a fost Agentul activ din cadrul creației. El a adus la ființă cerurile în care sunt așezate aștrii cerești, cerurile atmosferice, pământul, omenirea și planul divin al veacurilor. Toate lucrurile create, și fizice, și spirituale, au fost create de El.

1:3 El este **strălucirea slavei** lui Dumnezeu, adică toate perfecțiunile care se găsesc în Dumnezeu Tatăl se regăsesc și în El. El este radierea slavei Lui. Toate gloriile morale și spirituale ale lui Dumnezeu se pot vedea în El.

Mai mult, Domnul Isus este **reprezentarea exactă** a ființei esențiale a lui Dumnezeu. Desigur asta nu poate fi o referire la asemănarea fizică a lui Dumnezeu, întrucât, în esență, El este Duh. Dar asta înseamnă că în toate căile posibile Cristos Îl reprezintă exact pe Tatăl. Nici o altă asemănare mai mare nu ar fi posibilă. Fiul, fiind Dumnezeu, îi descoperă omului prin cuvintele și căile Sale imaginea exactă a lui Dumnezeu.

Apoi El susține universul **prin cuvântul puterii Sale**. La început, El a creat lumile prin Cuvântul Său (prin rostire) (Ev. 11:3). El vorbește în continuare și **cuvântul** Său puternic susține viața, încheagă materia și întreține universul, în starea de funcționare corespunzătoare. Prin El sunt susținute toate lucrurile (Col. 1:17). Iată o explicație simplă a unei profunde probleme științifice. Oamenii de știință se luptă din răputeri să descopere care este liantul ce leagă moleculele între ele. Dar aici

aflăm că Isus Cristos este Marele Susținător, care face acest lucru **prin cuvântul** Său puternic.

Dar următoarea glorie a Mântuitorului nostru este cea mai uimitoare dintre toate – **când a făcut prin Sine curățirea păcatelor noastre**. Creatorul și Susținătorul a devenit Purtătorul păcatului. Pentru a crea universul, a fost nevoie doar de rostirea cuvântului. Pentru a întregi-ne și călăuzi universul, El nu trebuie decât să vorbească, întrucât nu este implicată nici o problemă morală. Însă pentru a îndepărta păcatul nostru odată pentru totdeauna, El a trebuit să moară pe crucea Calvarului. Este cutremurător să ne gândim că Domnul suveran S-a coborât până acolo încât să devină Mielul de jertfă. „O iubire atât de uimitoare, atât de divină reclamă sufletul meu, viața mea, tot ce sunt și posed“ – cum se arată în cântarea compusă de Isaac Watts.

În fine, avem preamărirea Sa ca Domn întronat: El **S-a așezat la dreapta Măririi, în locurile preainalte**. El **S-a așezat** – denotă poziția de odihnă. Dar nu este odihna ce urmează trudei, ci odihna satisfacției lucrării isprăvite. Poziția aceasta indică faptul că lucrarea de răscumpărare s-a încheiat.

Dreapta Măririi în locurile preainalte este poziția de onoare și privilegiu (Ev. 1:13). Datorită glorioasei Sale izbâzni, Dumnezeu L-a preamărit. Dreapta este în același timp poziția puterii (Mat. 26:64) și desfătării (Ps. 16:11). Mâna străpunsă de cuie a Mântuitorului ține sceptrul stăpânirii universale (1 Pet. 3:22).

Urmărind cărarea străbătută de Domnul nostru de la creație până la Calvar, și apoi mai departe, la slavă, se pare că i-am pierdut din vedere pe profeți. Oricât ar fi fost ei de iluștri, acum s-au retras în umbră. Ei au depus mărturie despre Mesia cel Care avea să vină (Fapte 10:43). Acum, după ce El a venit, ei se retrag bucușii pe planul secund.

B. Cristos este superior îngerilor (1:4–2:18)

1:4 În continuarea argumentației din această epistolă, se demonstrează că Cristos este superior **îngerilor** – pas necesar, întrucât la evrei exista tendința venerării misiunii îngerilor, ceea ce nu trebuie să ne mire, dacă avem în vedere faptul că legea fusese transmisă prin intermediul îngerilor (Fapte 7:53; Gal. 3:19) și de foarte multe ori în istoria poporului străvechi al lui Dumnezeu au apărut ființe angelice. Poate că unii răspândeau ideea potrivit căreia, dacă cineva părăsea idealismul,

îmbrățișându-L pe Cristos, se detașa definitiv de această importantă componentă a zestrei sale naționale și religioase. În realitate însă cel ce Îl câștiga pe Cristos Îl câștiga pe Cel ce este superior îngerilor în cel puțin două privințe: mai întâi ca Fiu al lui Dumnezeu (1:4-14) și apoi ca Fiu al Omului (2:5-18).

Cristos a luat **un loc cu atât mai presus de îngeri, cu cât a moștenit un Nume mult mai minunat decât al lor**. Asta ne vorbește mai întâi despre o superioritate dobândită, apoi despre o superioritate inerentă.

Superioritatea dobândită derivă din învierea Sa, înălțarea Sa la cer și preamărirea Sa ca Domn și Cristos. La încarnare, El a fost făcut cu puțin mai prejos de îngeri, pentru a suferi moartea (2:9). Dar Dumnezeu L-a înălțat și L-a întronat mai presus de orice slavă.

Superioritatea lui inerentă are de a face cu relația Sa eternă de Fiu al lui Dumnezeu. **Numele mai minunat** este numele de Fiu.

1:5 Acum sunt citate două versete din Vechiul Testament în care Mesia este identificat drept Fiul lui Dumnezeu. În primul, din Psalmul 2:7, Dumnezeu I se adresează cu termenul de Fiu: „**Tu ești Fiul Meu, astăzi Te-am născut**“. Într-un sens Cristos este fiul etern născut. În alt sens, El a fost născut la încarnare. În al treilea sens, El a fost născut în înviere – întâiul născut dintre cei morți (Col. 1:18). Pavel a recurs la acest verset în sinagoga din Antiohia Pisidiei, aplicându-l la prima venire a lui Cristos (Fapte 13:33).

Dar ideea principală care se desprinde de aici este că Dumnezeu nu S-a adresat niciodată vreunui înger cu denumirea de **Fiu** al Său. Îngerii sunt numiți colectiv ca fii ai lui Dumnezeu (Iov 1:6; Ps. 89:6 [text marginal ASC]), dar acest apelativ înseamnă doar că îngerii sunt ființe create. Când Domnul Isus este descris însă ca Fiu al lui Dumnezeu, sintagma semnifică egalitate cu Dumnezeu.

Al doilea verset provine de la 2 Samuel 7:14: „**Îi voi fi Tată, iar El Îmi va fi Fiu**“. Deși cuvintele ar putea părea că se referă la Solomon, Duhul Sfânt le identifică aici ca pe o referire la Fiul mai mare al lui David. Și aici argumentul este că Dumnezeu niciodată nu S-a adresat astfel unui înger.

1:6 Un al treilea mod în care Cristos este mai mare decât îngerii este prin faptul că El trebuie să fie obiectul închinării lor, pe când ei înșiși sunt doar solii sau slujitorii Lui. Pentru a demonstra acest punct, autorul citează din Deuteronom 32:43 (LXX și DSS) și din

Psalmul 97:7 (vezi textul marginal din versiunea NKJV).

Versetul acesta din Deuteronom anticipează vremea când din nou Dumnezeu **va aduce în lume pe Întâiul născut**. Este evident o referire la a doua venire a lui Cristos, când **îngerii** I se vor închina public. Or, asta nu poate însemna decât că El este Dumnezeu, întrucât este idolatrie să te închini altcuiva decât Dumnezeului Celui adevărat. Totuși aici găsim scris că Dumnezeu poruncește ca **îngerii** să I se închine Domnului Isus Cristos.

Întâiul născut ar putea însemna punctul primar din firul timpului (Luca 2:7) sau locul de prim rang sau onoare (Ps. 89:27). Aici și la Romani 8:29, precum și la Coloseni 1:15, 18 se are în vedere sensul din urmă.

1:7 În chip de contrast cu Fiul Său preeminent, Dumnezeu **face îngerii Săi duhuri** (sau „vânturi“) **și slujitorii Săi o flacără de foc**. El este Creatorul și Cărmuitorul **îngerilor**. Ei se supun voii Sale cu viteza vântului și cu fervoarea **focului**.

1:8 Acum urmează o galaxie de glorie în care **Fiul** este văzut ca fiind fără seamăn. Mai întâi, Însuși Dumnezeu Îl numește Dumnezeu. În Psalmul 45:6 Dumnezeu Tatăl Îl aklamă pe Mesia cu cuvintele: **„Tronul Tău, o, Dumnezeule, este pe veci de veci“**. Aici din nou Dumnezeirea lui Cristos este fără echivoc exprimată și argumentul derivă din textul ebraic tradițional. (În cartea Evrei găsim cel puțin un citat din VT în fiecare din cele 13 capitole ale sale.)

Apoi El este Suveranul etern; tronul Său dăinuie **în vecii vecilor**. Împărăția Lui într-adevăr „se va întinde de la un țărm la altul, până când planetele vor păli și nu vor mai fi“ (traducere după un binecunoscut imn creștin în limba engleză, n.tr.).

El este Regele neprihănit. Psalmistul spune că ține în mână un **sceptru al neprihănirii**, prin acest mod poetic exprimându-se faptul că Regele acesta domnește cu absolută onestitate și integritate.

1:9 Neprihănirea Sa personală reiese din faptul că fără nici o abatere El a **iubit neprihănirea și a urât nelegiuirea**. Evident aceasta se referă, în primul rând, la cei treizeci de ani petrecuți pe pământ, când ochiul lui Dumnezeu n-a putut găsi nici un defect în caracterul Său, nici o scădintă în purtarea Sa. El Și-a dovedit vrednicia de a domni.

Datorită acestei excelențe pe plan personal, **Dumnezeu L-a uns cu untdelemnul bucuriei**

mai presus de însoțitorii Lui. Asta înseamnă că El I-a dat lui Cristos poziția de supremație mai presus de toate celelalte ființe. **Untdelemnul** semnifică aici Duhul Sfânt; Cristos a fost înzestrat cu Duhul mai presus de toți ceilalți (Ioan 3:34). Prin **însoțitorii** Lui se înțelege toți cei cu care S-au asociat El, dar sintagma nu înseamnă că aceștia au fost egali cu El. Poate că aici sunt incluși și îngerii, dar cel mai probabil este că se referă la frații Lui iudei.

1:10 Domnul Isus Cristos este Creatorul cerului și al pământului – fapt demonstrat și de Psalmul 102:25-27. În acel psalm, Mesia Se roagă: „O, Dumnezeule meu... nu mă lua la jumătatea zilelor mele“ (v. 24). Acestei rugăciuni, rostită (de Dumnezeu Fiul) în grădina Ghetsimani și la Calvar, Dumnezeu îi răspunde: „Din vechime Tu ai așezat temelia pământului, iar cerurile sunt lucrarea mâinilor Tale“.

Trebuie observat că Dumnezeu I se adresează aici Fiului Său cu apelativul **DOMNUL**, adică Iehova. Concluzia care se desprinde de aici nu poate fi decât una singură: Isus al Noului Testament este Iehova al Vechiului Testament.

1:11, 12 În versetele 11 și 12, caracterul efemer al creației este contrastat cu eternitatea Creatorului. Lucrările Sale **vor pieri**, dar El Însuși va **dăinui**. Deși soarele, luna, stelele, munții, oceanele și râurile par să dăinuie, adevărul este că au înscrise în ele capacitatea de a se învechi. Psalmistul le aseamănă cu **o haină**, care mai întâi se uzează, apoi este împăturită și pusă deoparte, ca neutilizabilă, după care este **schimbată** cu ceva mai bun.

Priviți vârfurile înzăpezite ale munților sau apusul de soare în toată gloria sa sau bolta cerească, presărată cu stele și apoi ascultați aceste cuvinte: **Ca o haină le vei face sul ca pe un veșmânt și vor fi schimbate. Dar Tu ești Același și anii Tăi nu se vor sfârși**.

1:13 Încă un citat, din Psalmul 110:1, dovedește superioritatea Fiului. În acest psalm, Dumnezeu Îi face lui Mesia următoarea invitație: **„Stai la dreapta Mea până îi voi face pe vrăjmașii Tăi așternutul picioarelor Tale“**. Apoi se pune întrebarea: „Căruia dintre îngeri i-a spus El vreodată așa ceva?“ întrebare la carei răspuns este, evident: „Nici unuia!“

A sta la **dreapta** lui Dumnezeu presupune o poziție de onoare supremă și putere nemărginită. A-i avea pe toți vrăjmașii **așternut** al picioarelor înseamnă o subjugare universală și stăpânire integrală.

1:14 Misiunea îngerilor este de a sluji, nu de a domni. Ei sunt ființe-spirit pe care Dumnezeu le-a creat ca să-i slujească pe cei ce vor moșteni mântuirea. Ei pot fi înțeleși în două moduri: mai întâi, îngerii îi **slujesc** pe cei care n-au fost convertiți încă; sau, în al doilea rând, ei îi slujesc pe cei ce sunt mântuiți de pedeapsa și puterea păcatului, dar nu sunt încă salvați de prezența păcatului, adică acei credincioși care se mai află pe pământ.

Asta înseamnă că există „îngeri păzitori”. Trebuie să ne mire oare acest fapt? Când știm precis că există duhuri rele, care se luptă neîncetat împotriva aleșilor lui Dumnezeu (Ef. 6:12). Mai trebuie atunci să fim surprinși că există îngeri care veghează asupra celor care sunt chemați la **mântuire**?

Dar să revenim la ideea principală a pasajului, care nu este existența îngerilor păzitori, ci faptul că îngerii sunt inferiori Fiului lui Dumnezeu, după cum slujitorii sunt inferiori Suveranului Universal.

2:1 Scriitorul tocmai și-a încheiat argumentația privitoare la faptul că Cristos este infinit superior îngerilor, deoarece El este Fiul lui Dumnezeu. Înainte de a arăta că El este superior și ca Fiu al Omului, autorul inserează aici unul dintr-o seamă de avertismente solemne găsite în această epistolă. Este avertismentul ca nu cumva să ne îndepărtăm de la mesajul Evangheliei.

Întrucât Dăătorul este atât de Mare și darul Său este, de asemenea, atât de mare, cei care aud Evanghelia trebuie să-I acorde mai multă atenție. Există întotdeauna pericolul de a te îndepărta de la Persoana Domnului Isus și a aluneca într-o religie a imaginilor. Adică de a cădea în apostazie – păcat pentru care nu există pocăință.

2:2 Am arătat deja că iudeii acordau o mare importanță misiunii îngerilor în istoria lor. Poate că exemplul cel mai prominent în această privință a fost darea legii, când miriade de ființe îngerești au fost de față (Deut. 33:2; Ps. 68:17). Este adevărat că legea a fost **vestită (rostită) prin îngeri**. Este adevărat că ea a fost valabilă. Este adevărat că **orice** infracțiune se pedepsea în mod corespunzător. Lucrurile acestea sunt recunoscute fără înconjur.

2:3 Dar acum argumentația trece de la elementul minor la cel major. Dacă cei ce călcau legea erau pedepsiți, care va fi soarta celor care **neglijează** Evanghelia? Legea le spune oamenilor ce trebuie să facă; Evanghelia le spune ce a făcut Dumnezeu. Prin lege vine

cunoștința păcatului; prin Evanghelia cunoștința **mântuirii**.

A neglija o mântuire atât de mare este un act mai grav decât acela de a călca legea. Legea a fost dată de Dumnezeu prin îngeri mai întâi lui Moise, iar apoi poporului. Dar Evanghelia a fost vestită nemijlocit, chiar de Domnul Isus Însuși. Nu numai atât, dar ea a **fost confirmată** primilor creștini prin apostoli și prin alții **care L-au auzit** pe Mântuitorul.

2:4 **Dumnezeu** Însuși a autentificat mesajul prin **semne și minuni, cu diverse miracole, și daruri ale Duhului Sfânt**. **Semnele** au fost acele miracole săvârșite de Domnul și de apostoli, care semnificau adevăruri spirituale. De pildă, hrănirea celor cinci mii (Ioan 6:1-14) a format baza discursului care a urmat, privitor la Pâinea Vieții (Ioan 6:25-29). **Minunile** au fost miracole al căror scop a fost de a trezi uimirea spectatorilor; vindecarea lui Lazăr se încadrează în această categorie (Ioan 11:1-44). **Miracolele** au fost manifestări ale puterii supranaturale care au contrazis legile naturii. **Darurile Duhului Sfânt** au fost înzestrări speciale cu putere din partea Duhului Sfânt, date oamenilor ca să vorbească și să acționeze într-o manieră ce depășea cu totul capacitățile lor naturale.

Scopul tuturor acestor miracole a fost de a atesta adevărul Evangheliei, în special față de iudei, care din totdeauna ceruseră un semn înainte de a crede. Există probe conform cărora necesitatea acestor miracole de confirmare a încetat de îndată ce Noul Testament a devenit disponibil sub formă scrisă. Dar este imposibil să demonstrăm concludent că Duhul Sfânt *niciodată* nu repetă aceste miracole și în alte epoci.

Cuvintele **potrivit cu voia Sa** ne arată că aceste puteri miraculoase sunt dăruite de Duhul Sfânt după cum găsește El de cuviință. Ele sunt daruri suverane ale lui Dumnezeu. Ele nu pot fi cerute de oameni sau revendicate ca răspuns la rugăciune, pentru că Dumnezeu *niciodată* n-a promis că le va da tuturor.

2:5 În primul capitol am văzut că Cristos este superior îngerilor în calitate de Fiu al lui Dumnezeu. Acum ni se va arăta că El este Superior și ca Fiul Omului. Ne va fi mai ușor să urmărim firul argumentației dacă ne vom aminti că pentru mintea unui iudeu, ideea încarnării lui Cristos era de necrezut, iar faptul că El ar putea fi umilit era considerat rușinos. Pentru iudei, Isus nu era decât un om și, prin urmare, aparținea unui ordin inferior îngerilor.

Următoarele versete arată că *chiar și ca om* Isus era superior îngerilor.

Mai întâi se arată că Dumnezeu nu a decretat ca lumea locuită din viitor să se afle sub controlul îngerilor. Prin **lumea viitoare** se înțelege aici acea epocă de aur la care s-au referit de atâtea ori profetii, în care vor domni pacea și prosperitatea, și pe care noi o numim Mileniul sau Mîia de ani.

2:6 Psalmul 8:4-6 este citat pentru a se arăta că în final omului i se va acorda stăpânire asupra pământului, iar nu îngerilor. Într-o privință, omul este neînsemnat, și totuși Dumnezeu **îl ia în seamă**. Într-o privință, omul este neimportant, și totuși Dumnezeu **are grijă de el**.

2:7 Raportat la scara creației, omului i s-a repartizat un loc **mai prejos decât îngerii**. El este mărginit în cunoașterea sa, mobilitatea și puterea sa. Și, în plus, este supus morții. Totuși în planurile lui Dumnezeu, omul este destinat să fie **încununat cu slavă și onoare**. Limitările impuse asupra trupului și minții sale vor fi, în cea mai mare parte, înlăturate, omul fiind în viitor înălțat pe pământ.

2:8 Toate vor fi puse **sub** autoritatea omului în acea zi din viitor – oștile îngeresti, regnul animal, păsările și peștii, sistemul planetar – de fapt, toate părțile universului creat vor fi așezate **sub** controlul său.

Aceasta a fost intenția inițială a lui Dumnezeu pentru om. De pildă, Dumnezeu i-a spus omului „să umple pământul și să-l supună; să aibă stăpânire asupra peștilor mării, asupra păsărilor văzduhului și asupra oricărei ființe vii ce se mișcă pe pământ” (Gen. 1:28).

Atunci de ce nu vedem toate lucrurile supuse lui? Răspunsul constă în faptul că omul și-a pierdut stăpânirea din pricina păcatului. Păcatul lui Adam a fost cel care a adus blestemul asupra creației. Animalele blânde au devenit feroce. Solul a început să dea spini și pământul să se usuce. Controlul omului asupra naturii a fost contestat și limitat.

2:9 Dar când Se va întoarce Fiul Omului ca să domnească peste pământ, omului i se va reda stăpânirea asupra lui. Isus, ca Om, va restaura ceea ce a pierdut Adam și chiar mai mult. Așadar, deși în prezent nu vedem că toate lucrurile s-ar afla sub controlul omului, **îl vedem** totuși pe **Isus** și în El găsim cheia repunerii finale a omului în poziția de stăpânitor asupra întregului pământ.

Pentru puțină vreme, El a fost făcut **mai**

prejos decât îngerii, concret, timp de treizeci și trei de ani cât Și-a desfășurat lucrarea pe pământ. Coborârea sa din cer la Betleem, la Ghetsimani, la Gabata, la Golgota și la mormânt marchează etapele umilirii Sale. Dar acum El este **încununat cu slavă și cu cinste**. Preamărirea Sa este urmarea suferințelor și morții Sale; crucea a condus la încununare.

În bunătatea Sa, Dumnezeu a rânduit ca Cristos **să guste moartea pentru toți**. Mântuitorul a murit ca Reprezentant și Înlocuitor al nostru; adică, El a murit ca om și a murit pentru om. El a purtat în trupul Său pe cruce toată judecata lui Dumnezeu împotriva păcatului, pentru ca cei care cred în El să nu mai trebuiască s-o poarte niciodată.

2:10 A fost în deplină concordanță cu caracterul drept al lui Dumnezeu ca stăpânirea omului să fie restaurată prin umilirea Mântuitorului. Păcatul perturbase ordinea lăsată de Dumnezeu. Înainte ca din haos să poată fi adusă ordinea, trebuia tratată cu dreptate chestiunea păcatului. A fost în deplină concordanță cu caracterul sfânt al lui Dumnezeu ca Cristos să sufere, să-Și verse sângele și să moară, pentru a îndepărta păcatul.

Înțeleptul Planificator este descris aici ca **Cel pentru care sunt toate lucrurile și prin care sunt toate lucrurile**. Mai întâi, El este obiectivul sau ținta întregii creații; toate lucrurile au fost făcute pentru slava și plăcerea Sa. Dar El mai este și Sursa sau Originatorul întregii creații; nimic nu a fost făcut fără El.

Scopul Lui mareț a fost acela de a aduce mulți fii la slavă. Când luăm în considerare slăbiciunile noastre, ne cutremurăm doar la gândul că S-a încurcat cu noi, dar tocmai pentru că este Dumnezeul oricărui har ne-a chemat El la slava Lui veșnică.

Care a fost costul gloriei noastre? **Căpitanul mântuirii** noastre a trebuit să fie făcut **desăvârșit prin suferințe**. Cât privește caracterul Său moral, Domnul Isus a fost întotdeauna desăvârșit și fără păcat. Dar a trebuit să fie făcut **desăvârșit ca Mântuitor al nostru**. Pentru ca să ne cumpere răscumpărarea eternă, El a trebuit să sufere toată pedeapsa pe care o meritau păcatele noastre. Noi nu puteam fi mântuiți prin viața Lui fără pată; a fost absolut necesar de moartea Sa înlocuitoare.

Dumnezeu a găsit o cale de a ne mântui, care să fie vrednică de El, trimițându-L pe singurul Lui Fiu născut să moară în locul nostru.

2:11 Următoarele trei versete subliniază

perfecțiunea umanității lui Isus. Dacă trebuia recâștigată stăpânirea pe care o pierduse Adam, atunci trebuia neapărat demonstrat că El este Omul adevărat.

Mai întâi, se enunță faptul: **Căci atât Cel care sfințește, cât și cei care sunt sfințiți sunt dintr-unul**, adică cu toții sunt deținătorii naturii umane. Sau: „...toți au o singură origine“ (RSV), prin asta înțelegându-se că în umanitatea lor, toți au un singur Dumnezeu și Tată.

Cristos este Cel **care sfințește**, adică El separă oameni din lumea aceasta, punându-i deoparte pentru Dumnezeu. Binecuvântați sunt toți cei pe care îi pune El deoparte!

O persoană sfințită sau un lucru sfințit este o persoană sau un lucru scos din uzul obișnuit și pus deoparte pentru uzul lui Dumnezeu, ca posesiune și desfătare a Sa. Antonimul sfințirii este profanarea.

Există patru tipuri de sfințire în Biblie: *sfințirea prealabilă convertirii, sfințirea pozițională, sfințirea practică și sfințirea desăvârșită*. Aceste tipuri de sfințire sunt expuse pe larg în excursul de la 1 Tesaloniceni 5:23, ele trebuind să fie studiate cu toată atenția.

Cititorul trebuie să fie atent pentru a descoperi în Evrei diversele pasaje în care este menționată sfințirea, căutând să stabilească la care din categoriile de mai sus se încadrează.

Tocmai pentru că a devenit un Om adevărat **Lui nu-I este rușine să-și numească urmașii frați**. Este oare cu puțință ca Suveranul Etern al universului să devină om și să Se identifice atât de mult cu creaturile Sale încât să le numească frați?

2:12 Răspunsul îl găsim în Psalmul 22:22, unde Îl auzim spunând: „**Voi vesti numele Tău fraților Mei**“. Același verset îl înfățișează identificat cu poporul Său la închinarea comună: „**În mijlocul adunării îți voi cânta laude**“. În agonia Sa pe cruce, El anticipa cu bucurie ziua când va aduce laude lui Dumnezeu Tatăl, în fruntea mulțimii de răscumpărați.

2:13 Sunt citate alte două versete din Scriptura iudaică, pentru a se dovedi umanitatea lui Cristos. În Isaia 8:17 (LXX), El spune că Își pune **încrederea** în Dumnezeu. Încrederea implicită în Iehova este unul din semnele cele mai evidente ale adevăratei umanități. Apoi la Isaia 8:18 sunt citate cuvintele Domnului: „Iată-Mă și copiii pe care Mi i-a dat DOMNUL!“ Aici se subliniază ideea apartenenței la o familie comună, recunoscând un singur Tată.

2:14 Cei care consideră umilirea Fiului

Omului rușinoasă sunt rugați acum să considere patru binecuvântări importante ce decurg din patimile Domnului.

Prima este distrugerea lui Satan. Cum s-a întâmplat aceasta? Într-un anumit sens, Dumnezeu i-a dat pe copiii Săi lui Cristos, să-i sfințească, să-i mântuiască și să-i emancipeze. Întrucât copiii aceștia aveau naturi umane, Domnul Isus Și-a luat un trup de carne și sânge. El a renunțat la manifestarea exterioară a Dumnezeirii Sale și Și-a învăluit Dumnezeirea Sa într-o „manta de luf“.

Dar El nu S-a oprit la Betleem, ci „până sus la Calvar S-a dus pentru mine, pentru că m-a iubit atât de mult“.

Prin moartea Sa, El l-a nimicit pe cel care are puterea morții, adică pe diavolul. Nimicire înseamnă aici pierderea bunăstării, mai degrabă decât pierderea ființei. Înseamnă reducere la nimic. Satan continuă să se opună vârtos planurilor lui Dumnezeu în lume, dar el a primit o lovitură de moarte la cruce. Timpul lui s-a scurtat, iar pierzarea lui este asigurată. El este un dușman înfrânt.

În ce sens deține diavolul **puterea morții**? Probabil în primul rând prin faptul că poate *cere* moartea. Prin Satan a intrat păcatul în lume. Sfințenia lui Dumnezeu a decretat moartea pentru toți cei care au păcătuit. Astfel, prin rolul său de adversar, diavolul poate cere să fie achitată penalizarea.

În țările păgâne puterea lui se vede și prin capacitatea agenților săi, a vrăjitorilor și vracilor, de a rosti un blestem asupra unei persoane, după care persoana respectivă moare fără să fi existat cauze naturale pentru acel deces.

Nicăieri în Biblie nu se sugerează că diavolul poate aduce moartea peste credincios, fără permisiunea lui Dumnezeu (Iov 2:6) și, prin umare, el nu poate stabili când va avea loc moartea credinciosului. Prin intermediul unor oameni răi, i se îngăduie uneori să-l omoare pe credincios. Dar Isus și-a prevenit ucenicii să nu se teamă de cei care pot ucide trupul, ci să se teamă de Dumnezeu, Care poate ucide și sufletul, și trupul în iad (Mat. 10:28).

În VT, Enoch și Ilie s-au dus în cer fără să treacă prin moarte. Fără îndoială acest lucru s-a întâmplat deoarece, ca și credincioși, ei au fost socotiți ca unii care au murit în moartea – la acea dată, încă viitoare – a lui Cristos.

Când va veni Cristos la Răpire, toți credincioșii aflați în viață se vor duce în cer, fără să mai moară. Dar și ei vor scăpa de moarte

pentru că sfințenia lui Dumnezeu a fost îndeplinită pentru ei prin moartea lui Cristos. Cristosul înviat deține acum „cheile Hadesului și ale Morții“ (Apo. 1:18), adică El are autoritate deplină asupra lor.

2:15 A doua binecuvântare ce decurge din umilirea lui Cristos este emanciparea de **frică**. Înainte de a fi fost crucea, **frica morții** îi ținea pe oameni toată viața în robie. Deși găsim uneri în Vechiul Testament mici străfulgerări de lumină cu privire la viața de după moarte, impresia generală care se degajă este una de nesiguranță, groază și apăsare. Ceea ce era odinioară învăluit în ceață este acum deslușit, întrucât Cristos a adus viața și nemurirea la lumină prin Evanghelie (2 Tim. 1:10).

2:16 A treia binecuvântare extraordinară este ispășirea păcatului. Când S-a coborât pe pământ, **nu în ajutorul îngerilor** a venit Domnul, **ci în ajutorul seminței lui Avraam**. „**În ajutorul**“ este traducerea lui *epilambano*, „a apuca“ (de unde rezultă și modul în care a tradus ediția KJV aceste cuvinte: „he took not on [him] the nature of] angels; but he took on [him] the seed of Abraham“). Dacă verbul în sine nu transmite ideea unei apucări violente, pe care o are în alte locuri, ideile de ajutor și izbăvire răzbat din modul în care este întrebuițat acest verb aici.

Sămânța lui Avraam ar putea însemna descendenții *fizici* ai lui Avraam, evreii, sau sămânța *spirituală* a lui Avraam – credincioșii din toate veacurile. Important este că ei sunt ființe umane, nu îngerești.

2:17 Așa stând lucrurile, a fost necesar ca El să fie făcut ca frații Săi, în toate privințele. El a luat asupra Sa o umanitate adevărată și desăvârșită. El a devenit supus dorințelor, gândurilor, sentimentelor, emoțiilor și afecțiunilor omenești – cu o singură importantă distincție: El a fost fără păcat. Umanitatea Lui a fost ideală; a noastră a fost invadată de elementul străin – păcatul.

Umanitatea Lui desăvârșită concordă cu natura Lui de Mare Preot îndurător și credincios în lucrurile privitoare la Dumnezeu. El poate fi îndurător față de om și credincios față de Dumnezeu. Funcția Lui principală de Mare Preot este de a face ispășire [satisfacere] pentru păcatele oamenilor. Pentru a realiza acest lucru, El a făcut ceea ce nici un alt Mare Preot nu a făcut și nu putea face niciodată: El S-a oferit *pe Sine* ca jertfă fără păcat. De bună voie El a murit în locul nostru.

2:18 A patra binecuvântare este ajutorul

dat celor ispițiți. Pentru că El Însuși a suferit și a fost ispitat, El este în stare să-i ajute pe cei care trec prin ispită. El poate să-i ajute pe alții care trec prin ispită pentru că și El Însuși a trecut pe acolo.

Aici din nou trebuie să facem o diferențiere. Domnul Isus a fost ispitit din afară, dar niciodată din lăuntru Lui. Ispita din pustiu ni-L înfățișează fiind ispitit din exterior. Satan I s-a arătat și a căutat să-L ademenească prin stimuli exteriori. Dar Mântuitorul nu putea nicicând să fie ispitit a comite păcat prin poftă și patimi lăuntrice, întrucât acestea nu existau; în El nu era nici un păcat, nici un lucru care să răspundă la păcat. El a suferit, fiind ispitit. Întrucât ne doare când ne împotrivim ispitei, și pe El L-a durut când a fost ispitit.

C. Cristos este superior lui Moise și lui Iosua (3:1–4:13)

3:1 Moise a fost unul din cei mai mari eroi naționali ai Israelului. Prin urmare, al treilea mare pas din strategia autorului este de a demonstra infinita superioritate a lui Cristos față de Moise.

Mesajul este adresat **sfinților frați, părtași ai chemării cerești**. Toți credincioșii adevărați sunt **sfinți** în ce privește poziția, și trebuie să fie sfinți și în ce privește practica lor. În Cristos ei sunt sfinți; în ei înșiși ar trebui să fie de asemenea sfinți.

Chemarea lor cerească contrastează cu chemarea pământească a lui Israel. Sfinții din Vechiul Testament au fost chemați la binecuvântări materiale în țara făgăduinței (deși ei aveau și o chemare cerească). În Epoca Bisericii, credincioșii sunt chemați la binecuvântări spirituale în locurile cerești acum și la o moștenire cerească în viitor.

Îndreptați-vă privilegiile spre Isus. El este eminentemente vrednic de toată considerația noastră ca **Apostol și Mare Preot al mărturisirii noastre**. Mărturisindu-L pe El ca **Apostol**, noi spunem prin aceasta că El Îl reprezintă pe Dumnezeu pentru noi. Mărturisindu-L pe El ca **Mare Preot**, noi spunem că El ne reprezintă pe noi înaintea lui Dumnezeu.

3:2 Există un aspect în care se poate spune că El S-a asemănat cu Moise. El a **fost credincios** față de Dumnezeu, după cum și **Moise a fost credincios în toată casa lui Dumnezeu**. „Casa“ de aici nu înseamnă doar tabernacolul, ci întreaga sferă în care Moise a reprezentat interesele lui Dumnezeu. Este **casa** lui Israel, poporul străvechi al lui Dumnezeu

pe pământ.

3:3 Dar asemănările se termină în acest punct. În toate celelalte privințe este o superioritate indiscutabilă. Mai întâi, Domnul Isus este vrednic de mai multă slavă decât Moise, pentru că ziditorul unei case are mai multă cinste decât casa însăși. Domnul Isus a fost Ziditorul casei lui Dumnezeu; Moise a fost doar o parte a acelei case.

3:4 În al doilea rând, Isus este mai mare pentru că El este Dumnezeu. Fiecare casă trebuie să-și aibă ziditorul. Cel care a zidit toate lucrurile este Dumnezeu. De la Ioan 1:3, Coloseni 1:16 și Evrei 1:2 și 10 aflăm că Domnul Isus a fost Agentul activ în cadrul creației. Concluzia este inevitabilă: Isus Cristos este Dumnezeu.

3:5 Al treilea punct este că Cristos este mai mare ca Fiul. **Moise** a fost un **slujitor credincios** în toată **casa** lui Dumnezeu (Num. 12:7), îndreptând privirile oamenilor către Mesia Cel care avea să vină. El a mărturisit despre acele lucruri care aveau să fie vestite după aceea, adică, vestea bună a mântuirii în Cristos. De aceea Isus a spus odată: „Dacă ați crede în Moise, ați crede și în Mine; căci el a scris despre Mine“ (Ioan 5:46). În discuția Lui cu ucenicii pe drumul spre Emaus, Isus a început de la Moise și toți profeții și „le-a expus din toate Scripturile lucrurile privitoare la El Însuși“ (Luca 24:27).

3:6 Dar **Cristos** a fost credincios peste casa lui Dumnezeu **ca Fiul**, nu ca slujitor, și în cazul Lui, calitatea de fiu înseamnă egalitate cu Dumnezeu. Casa lui Dumnezeu este **casa Lui**.

Aici scriitorul explică ce se înțelege astăzi prin **casa** lui Dumnezeu. Ea este alcătuită din toți credincioșii adevărați în Domnul Isus: **Și casa Lui suntem noi, dacă păstrăm până la sfârșit încrederea neclintită și nădejdea cu care ne lăudăm.**¹ La început acest lucru s-ar părea să ne spună că mântuirea noastră depinde de cât de strâns ne ținem noi. În cazul acesta, mântuirea s-ar face prin capacitatea noastră de a rezista, iar nu prin lucrarea isprăvită a lui Cristos pe cruce. Sensul adevărat este că noi dovedim că suntem casa lui Dumnezeu dacă ne ținem tare. Cei care își pierd încrederea în Cristos și în făgăduințele Sale, revenind la ritualuri și ceremonii, demonstrează că niciodată nu au fost născuți din nou. Tocmai împotriva unei asemenea apostazii este îndreptat avertismentul următor.

3:7 În acest punct, scriitorul introduce al

doilea avertisment al epistolei: acela de a nu ne împietri inimile. Inimile israeliților s-au împietrit în pustie și acest lucru s-ar putea întâmpla din nou. Astfel **Duhul Sfânt** vorbește din nou prin Psalmul 95:7-11, cum a făcut atunci când a inspirat aceste cuvinte: „**Astăzi, dacă auziți glasul Lui...**“

3:8 Ori de câte ori Dumnezeu vorbește, noi trebuie să fim grabnici să ascultăm. A ne îndoii de cuvântul Său înseamnă a-L face mincinos și a ne atrage mânia Lui.

Dar tocmai acest lucru a făcut Israel în pustie. A fost o istorie plină de nemulțumiri, poftă, idolatrie, necredință și răzvrătire. La Refidim, de pildă, ei s-au plâns că nu aveau apă și s-au îndoii de prezența lui Dumnezeu în mijlocul lor (Ex. 17:1-17). În pustiul Paran, când iscoadele necredincioase s-au întors cu veștile rele, pline de descurajare și îndoială (Num. 13:25-29), oamenii au hotărât că se vor întoarce în Egipt, în țara robiei lor (Num. 14:4).

3:9 Dumnezeu S-a mâniat atât de tare, încât a decretat că oamenii aceia vor rătăci prin pustie patruzeci de ani (Num. 14:33-34). Dintre toți ostașii care au ieșit din Egipt având peste douăzeci de ani numai doi au intrat în Canaan: Caleb și Iosua (Num. 14:28-30).

Este semnificativ că după cum Israel a petrecut **patruzeci de ani** în pustie, tot așa Duhul lui Dumnezeu s-a ocupat de națiunea Israel aproximativ patruzeci de ani după moartea lui Cristos. Națiunea și-a împietrit inima împotriva mesajului lui Cristos. În anul 70 d.Cr., Ierusalimul a fost distrus, iar evreii împrăștiți printre celelalte națiuni.

3:10 Neplăcerea acută resimțită de Dumnezeu față de Israel în pustie a prilejuit această aspră condamnare. El i-a acuzat de tendința permanentă de a se depărta de El și de ignorarea cu știință a căilor Sale.

3:11 În **mânia** Sa, El a **jurat că nu vor intra în odihna** Sa, adică în Canaan.

3:12 Versetele 12-15 ne oferă aplicația pe care o face Duhul Sfânt pomind de la experiența Israelului. Ca în alte locuri din Evrei, cititorilor li se spune **frați**. Asta nu înseamnă că toți erau creștini adevărați. Tot așa și astăzi toți cei care își spun credincioși trebuie să fie mereu cu băgare de seamă să nu aibă aceea reă **inimă a necredinței** care i-ar putea face să se depărteze **de la Dumnezeul Cel viu**, căci acesta e un pericol constant.

3:13 Un antidot este îndemnul reciproc. În special în zilele grele de strămtorare în care

trăim, copiii lui Dumnezeu trebuie să se îndemne unii pe alții zilnic să nu-L părăsească pe Cristos în schimbul unor religii care nu pot să se ocupe de păcat cu eficiență.

Observați că acest îndemn nu se limitează la categoria păstorilor sau a slujitorilor amvonului, ci este datorită tuturor fraților. Ea trebuie să aibă loc atâta timp cât se spune „Astăzi”, adică atâta timp cât Dumnezeu oferă mântuirea prin har, prin credință. „Astăzi” este vremea acceptabilă; astăzi este ziua mântuirii.

Îndepărtarea înseamnă împietrirea prin **înșelăciunea păcatului**. Păcatul adesea pare atrăgător, când este anticipat. Aici el oferă scăpare de ocară lui Cristos, norme scăzute de sfințenie, ritualuri care atrag simțul estetic și promisiunea unui câștig omenesc. Dar privit în retrospectivă, păcatul este hidos, căci îl lasă pe om fără iertarea păcatelor, fără nici o nădejde pentru ceea ce urmează după moarte și fără posibilitate de pocăință.

3:14 Din nou ni se amintește că am devenit însoțitori ai lui Cristos dacă ne ținem tare de încrederea noastră dintâi până la sfârșit. Pomind de la versete ca acestea, unii propagă învățătura potrivit căreia cineva se poate pierde din nou, după ce a fost mântuit. Dar o atare interpretare este imposibilă, datorită mărturiei copleșitoare a Bibliei, conform căreia mântuirea este dăruită fără plată prin harul lui Dumnezeu, cumpărată cu sângele lui Cristos, primită de om prin credință și apoi evidențiată prin faptele bune pe care le face acesta. Credința adevărată întotdeauna are calitatea de permanentă. Noi nu ne ținem tari pentru a nu pierde mântuirea, ci, ca o dovadă că am fost mântuiți cu adevărat. Credința este rădăcina mântuirii; iar rezistența sau rămânerea în credință este roada. Cine sunt tovarășii lui Cristos? Răspunsul este: „Cei care, prin statormicia lor în credință, dovedesc că sunt cu adevărat ai Lui”.

3:15 Acum scriitorul încheie aplicația practică derivată din experiența tristă a lui Israel, repetând cuvintele Psalmului 95:7, 8: „**Astăzi, dacă auziți glasul Lui, nu vă împietriți inimile ca în răzvrătire**”. Acest îndemn acut, adresat odinioară Israelului, este adresat acum tuturor celor care ar putea fi ispițiți să dea uitării vestea bună și să revină la lege.

3:16 Capitolul se încheie cu o interpretare istorică a apostaziei Israelului. Printr-o serie de trei întrebări și răspunsuri, scriitorul urmărește răzvrătirea Israelului, provocarea și retribuția pe care a primit-o. Apoi enunță concluzia.

Răzvrătirea. Rebelii sunt **toți cei ce au ieșit din Egipt, conduși de Moise**. Caleb și Iosua au fost singurele excepții.

3:17 *Provocarea.* Aceiași rebeli L-au provocat pe Iehova **patruzeci de ani**. La început au fost circa 600.000, iar după patruzeci de ani, deșertul era presărat cu 600.000 de moriminte.

3:18 *Retribuție.* Au fost aceiași care au fost excluși din țara Canaan datorită neascultării lor.

Simpla recitare a acestor întrebări și răspunsuri ar trebui să aibă o influență profundă asupra tuturor celor care ar fi ispițiți să întorcă spatele micii minorități de creștini, revenind în marea majoritate a oamenilor cu o formă exterioară de religie, dar tăgăduindu-i puterea evlaviei. Are majoritatea întotdeauna dreptate? În acest capitol din istoria Israelului, numai doi au avut dreptate și peste o jumătate de milion au greșit!

A. T. Pierson subliniază gravitatea păcatului lui Israel, în termenii următori:

Necredința lor a constituit o provocare cvadruplă:

1. A fost un atac la adresa adevărului lui Dumnezeu, făcându-L mincinos.

2. A fost un atac la adresa puterii Lui, căci Îl socoteau slab și neputincios de a-i duce în țara Canaan.

3. A fost un atac la adresa imuabilității Sale, căci deși ei nu au spus lucrul acesta cu cuvinte, au lăsat să se înțeleagă că, în opinia lor, El era un Dumnezeu schimbător, care nu ar mai fi fost în stare să facă minunile ce le făcuse odinioară.

4. A fost și un atac la adresa credințioșiei Sale de părinte, ca și când i-ar fi încurajat să se aștepte la un lucru pe care nu ar fi intenționat să-l aducă la îndeplinire.²

Dimpotrivă, Caleb și Iosua L-au onorat pe Dumnezeu, socotind cuvântul Său absolut adevărat, puterea Lui infinită, dispoziția Lui de o neschimbătoare grație, iar credințioșia Lui de așa natură încât El niciodată nu ar fi trezit în oameni vreo speranță pe care nu intenționa s-o aducă la îndeplinire.

3:19 *Concluzia.* **Necredința** a fost aceea care i-a împiedicat pe copiii răzvrățiți să intre în țara făgăduinței și **necredința** este aceea care îl împiedică pe un om să aibă parte de moștenirea, de zestrea lui Dumnezeu în toate dispensațiile. Morala care se desprinde de aici este limpede: să ne ferim de o inimă rea a **necredinței**.

Următoarele versete formează unul din cele mai dificile pasaje din întreaga epistolă. Puține puncte comune de vedere există în rândul comentatorilor cu privire la cursul exact al argumentației, deși sensul global al învățăturii ce se desprinde din pasaj este destul de clar.

Tema versetelor 4:1-13 este odihna lui Dumnezeu și nevoia străduinței de a intra în această odihnă. Ne va fi de ajutor de la început dacă vom observa că în Biblie sunt pomenite mai multe feluri de odihnă:

1. Dumnezeu S-a odihnit după șase zile de creație (Gen. 2:2). Această odihnă nu a presupus oboseală, în urma unei trude, ci satisfacția în urma muncii încheiate de El. A fost odihna mulțumirii (Gen. 1:31). Odihna lui Dumnezeu a fost întreruptă de pătrunderea păcatului în lume. De atunci El lucrează fără încetare, după cum a spus și Isus: „Tatăl meu lucrează până acum, și Eu de asemenea lucrez” (Ioan 5:17).

2. Canaan fusese rânduit ca țară a odihnei pentru copiii lui Israel. Cei mai mulți dintre ei n-au intrat în această țară, iar cei care au intrat totuși nu au găsit odihna pe care le-o rânduisese Dumnezeu. Canaan apare aici ca un tip sau o întruchipare a odihnei finale, eterne a lui Dumnezeu. Mulți dintre cei care nu au intrat în Canaan (Core, Datan și Abiram, de exemplu) întruchișează pe apostolii din zilele noastre, care nu intră în odihna lui Dumnezeu din pricina necredinței lor.

3. Credincioșii din vremea noastră beneficiază de odihna conștiinței, știind că pedeapsa pentru păcatele lor a fost plătită integral prin lucrarea încheiată a Domnului Isus. Aceasta este odihna pe care a făgăduit-o Mântuitorul, când a spus: „Veniți la Mine... și vă voi da odihnă” (Mat. 11:28).

4. Credinciosul mai beneficiază de o odihnă slujindu-L pe Domnul. Pe când cea dinainte este o odihnă a mântuirii, aceasta este o odihnă a slujirii. „Luați jugul meu și învățați de la Mine... și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre” (Mat. 11:29).

5. În fine, mai este odihna eternă care îl așteaptă pe credincios în casa Tatălui din cer. Această odihnă viitoare, numită și odihna sabatului (Ev. 4:9), este odihna finală, pentru care celelalte tipuri de odihnă reprezintă tipuri sau întruchipări. Această odihnă este subiectul principal (Ev. 4:1-13).

4:1 Să nu creadă nimeni că făgăduința **odihnei** nu mai este valabilă, pentru că ea nu a cunoscut niciodată o împlinire deplină și

finală în trecut; prin urmare, oferta este încă în vigoare.

Dar toți cei care își spun credincioși trebuie să se asigure că nu au greșit ținta. Dacă mărturisirea lor este lipsită de conținut, există întotdeauna pericolul de a se îndepărta de la Cristos și a îmbrățișa vreun sistem religios care nu are puterea de a mântui.

4:2 Nouă ni s-a vestit vestea bună a vieții veșnice ce se capătă prin credința în Cristos. Israeliiilor li s-a predicat de asemenea vestea bună a odihnei în țara Canaanului. Dar ei nu au beneficiat de Evanghelia odihnei.

Două ar putea fi explicațiile eșecului lor, în funcție de varianta pe care o dă manuscrisul consultat de noi versetului 2. Conform traducerii NKJV, motivul eșecului lor l-a constituit faptul că mesajul nu a fost tratat cu credință de cei care l-au auzit. Cu alte cuvinte, ei nu au crezut când l-au auzit sau nu l-au transpus în practică.

Cealaltă interpretare, dată de textul marginal al ediției NKJV, este că „ei nu au fost uniți prin credință cu cei care au ascultat de el”. Sensul aici este că majoritatea israeliților nu au fost uniți prin credință cu Caleb și Iosua, cele două iscoade care au crezut în făgăduința lui Dumnezeu.

Și într-un caz, și în celălalt, ideea de bază care se desprinde este că necredința i-a exclus de la odihna pe care Dumnezeu le-a pregătit-o în țara făgăduinței.

4:3 În acest verset e greu de urmărit firul gândirii, întrucât se pare că avem de a face cu propoziții disparate, fără legătură între ele. Totuși observăm că în fiecare din propozițiile frazei există un fir comun: acela al odihnei lui Dumnezeu.

Mai întâi, aflăm că **noi, cei care am crezut**, suntem cei care **intrăm** în odihna lui Dumnezeu. Credința este cheia ce deschide ușa. Cum s-a arătat deja, credincioșii de azi se bucură de odihna conștiinței, pentru că ei știu că nu vor mai fi aduși niciodată la judecată pentru păcatele lor (Ioan 5:24). Dar tot atât de adevărat este că cei care cred sunt singurii care vor intra vreodată în odihna finală a lui Dumnezeu în slavă. Probabil această odihnă viitoare este avută în vedere, mai cu seamă, în acest verset.

Următoarea propoziție întărește ideea, reformulând-o sub formă negativă: **după cum a zis El: „Am jurat în mânia Mea: «Nu vor intra în odihna Mea»**” (citat din Ps. 95:11, tradus după versiunea engleză a comentariului, n.tr.).

După cum credința admite, necredința exclude. Noi, cei care ne încredem în Cristos, suntem siguri de odihna lui Dumnezeu; israeliții necredincioși nu puteau fi siguri de ea, pentru că nu credeau în Cuvântul lui Dumnezeu.

A treia propoziție prezintă cele mai multe dificultăți, afirmând: **deși lucrările Lui fuseseră terminate încă de la întemeierea lumii**. Poate că cea mai simplă explicație o vom găsi în conectarea acestei propoziții la cea anterioară. Acolo, referindu-Se la odihna Sa, Dumnezeu folosise timpul viitor: **Nu vor intra în odihna Mea**. Timpul viitor presupune că odihna lui Dumnezeu continuă să fie o opțiune viabilă, chiar dacă unii s-au văduvit de ea, prin neascultare; și această odihnă continuă să fie disponibilă, în pofida faptului că **lucrările** lui Dumnezeu **fuseseră terminate de la întemeierea lumii**.

4:4 Versetul acesta are menirea de a dovedi din Scriptură că **Dumnezeu S-a odihnit** după ce s-a încheiat lucrarea de creație. Imprecizia autorului în identificarea pasajului citat nu e un indiciu al ignoranței sale, ci, pur și simplu, un artificiu literar, constând în citarea unui verset dintr-o carte ce nu fusese la acea dată împărțită pe capitole și versete. Versetul este o adaptare a textului de la Geneza 2:2, unde se spune: „Și Dumnezeu S-a odihnit în ziua a șaptea de toate lucrările Sale“.

Aici se folosește timpul *trecut*, creându-le unora impresia că odihna lui Dumnezeu aparține doar istoriei, nu și profeției, prin urmare, că nu are nici o relevanță pentru noi, cei de azi. Dar lucrurile nu stau deloc așa.

4:5 Pentru a întări ideea potrivit căreia referirea la odihna lui Dumnezeu după creație nu înseamnă că este o chestiune încheiată, scriitorul citează din nou, cu mici modificări, din Psalmul 95:11, unde se folosește timpul *viitor*: „**Nu vor intra în odihna Mea**“. Aici el spune, de fapt: „În gândirea voastră, nu mărginiți odihna lui Dumnezeu la ceea ce s-a întâmplat cu mult timp în urmă, la Geneza 2; nu uitați că Dumnezeu S-a referit ulterior la odihna Sa ca la un lucru încă disponibil“.

4:6 Până în acest punct din cadrul argumentației am văzut că, de la creație încoace, Dumnezeu oferă omenirii odihnă. Poarta recunoașterii a fost deschisă.

Israeliiții din pustie nu au reușit să intre din pricina neascultării lor. Dar asta nu a însemnat că făgăduința nu mai era în vigoare!

4:7 Pasul următor este de a demonstra că

până și în cazul lui David, adică la vreo 500 de ani după ce israeliții au fost excluși din Canaan, Dumnezeu continua să facă uz de cuvântul „**Astăzi**“ ca o zi a oportunității. Scriitorul citase deja Psalmul 95:7, 8 la Evrei 3:7, 8, 15. Acum el îl citează din nou, pentru a demonstra că făgăduința lui Dumnezeu prin care oferă odihnă nu a încetat odată cu israeliții în pustie. Astfel și pe vremea lui David El continua să-i roage pe oameni să se încreadă în El și să nu-și împietrească inimile.

4:8 Desigur unii israeliți au intrat în Canaan, împreună cu **Iosua**. Dar nici măcar aceștia nu s-au bucurat de **odihna** finală pe care a pregătit-o Dumnezeu pentru cei care Îl iubesc, deoarece în Canaan au fost confrunțați cu păcate, boală, înfrustare, suferință și moarte. Dacă ei ar fi epuizat făgăduința de odihnă pe care a făcut-o Dumnezeu, atunci El n-ar mai oferit-o din nou pe vremea lui David.

4:9 Versetele precedente au creat terenul propice, culminând cu următoarea concluzie: **Rămâne deci o odihnă [ca cea de sabbat] pentru poporul lui Dumnezeu**. Aici scriitorul recurge la un alt termen din limba greacă pentru a reda cuvântul **odihnă** (*sabbatismos*), care este înrudit cu termenul *Sabbath*. E o referire la odihna eternă de care vor beneficia toți cei ce au fost răscumpărați prin sângele scump al lui Cristos. Această țineră a „sabatului“ nu va înceta niciodată.

4:10 Oricine intră în **odihna** lui Dumnezeu se bucură de o încetare a lucrului, după cum a procedat și Dumnezeu în ziua a șaptea.

Înainte de a fi fost mântuiți, poate că noi încercaserăm să ne mântuim singuri. Când ne-am dat seama că Cristos a săvârșit în întregime lucrarea de mântuire la Calvar, am renunțat la eforturile noastre nevrednice, punându-ne încrederea în Răscumpărătorul înviat.

Acum, după ce am fost mântuiți, ne mistuim prin truda noastră izvorâtă din dragoste pentru Cel ce ne-a iubit și S-a dat pe Sine pentru noi. Faptele bune pe care le săvârșim sunt roada Duhului Sfânt, Care locuiește în noi. Adesea obosim în slujirea noastră pentru El, dar nu ne săturăm niciodată de a-L sluji pe El.

În odihna eternă a lui Dumnezeu, vom înceta de a mai face muncile noastre de aici de pe pământ. Asta nu înseamnă că vom fi inactivi în cer. Dimpotrivă, noi ne vom închina și-L vom sluji și acolo, dar nu o vom mai face în condiții de trudă sau epuizare, de

strămtorare, prigoană sau suferință.

4:11 Versetele precedente demonstrează că odihna lui Dumnezeu ne stă în continuare la dispoziție. Versetul acesta afirmă că este nevoie de străduință pentru a **intra în acea odihnă**. Noi trebuie să ne dăm silința să ne asigurăm că singura noastră nădejde este Cristos Domnul. Noi trebuie să ne împotrivim cu stăruință oricărei ispite de a mărturisi doar cu buzele credința noastră în El, pentru ca apoi, când vine pârjolul suferințelor și prigoanelor, să ne lepădăm de El.

Israelii erau nepăsători, tratând cu ușurință făgăduințele lui Dumnezeu, întrucât tânjeau în continuare de dor după Egipt, țara robiei lor. Ei nu se străduiau să-și însușească făgăduințele lui Dumnezeu prin credință. În consecință, ei n-au ajuns niciodată în Canaan. Pilda lor trebuie să ne fie un prilej de avertisment.

4:2 Următoarele două versete conțin un avertisment solemn asupra faptului că necredința nu rămâne niciodată ascunsă; că întotdeauna va fi depistată de **cuvântul lui Dumnezeu**. (Termenul folosit aici în original pentru *cuvânt* este *logos*, cu care suntem familiarizați din prologul Evangheliei după Ioan. Dar versetul acesta se referă nu la Cuvântul Viu, Isus, ci la cuvântul scris, Biblia.) Acest **cuvânt al lui Dumnezeu** este:

viu – mereu activ, acționând în permanentă.

puternic – energizant.

tăietor – **mai ascuțit decât o sabie cu două tăișuri**.

divizând – **pătrunde până acolo încât desparte sufletul și duhul**, cele două componente invizibile ale omului. Desparte **încheieturile și măduva, încheieturile** permițând mișcarea exteroară, iar **măduva** fiind viața ascunsă, dar vitală a oaselor.

judecă (discerne) – discriminează și cum-pănește cu privire la **gândurile și intențiile inimii**. Cuvântul este cel care ne judecă, nu noi cei care judecăm cuvântul.

4:13 În al doilea rând, necredința este depistată de Domnul Cel viu. Aici pronumele trece de la impersonal la personal: **Nici o faptură nu este ascunsă de El**. Nimic nu scapă neobservat de El. El este în mod absolut atotștiutor. El este în permanență conștient de tot ce se petrece în univers. Desigur, în contextul nostru ceea ce este cu adevărat important este faptul că El știe unde se găsește credința adevărată și, dimpotrivă, unde există doar o recunoaștere mentală a stării de fapt.

II. CRISTOS ESTE SUPERIOR ÎN PREOȚIA SA (4:14–10:18)

A. Marea Preoție a lui Cristos este superioară mării preoții a lui Aaron 4:14–7:28)

4:14 Versetele acestea reiau puternicul fir ideatic introdus de scriitor la 3:1: Cristos, ca **strălucit Mare Preot** al poporului Său. Ele ni-L înfățișează ca resursă inepuizabilă a poporului său nevoiaș, în stare să-i păzească de cădere. De asemenea ele operează o schimbare de accent „de la funcția de cernere a cuvântului la rolul Domnului de identificare cu copiii Săi, simțind alături de ei“. După ce cuvântul ne-a cercetat cu de-amănuntul, scoțându-ne deplin la lumină (v. 12, 13), acum putem să alergăm la El, pentru a căpăta îndurare și har.

Observați calitățile excelente ale Domnului nostru minunat, măiestria Sa:

1. El este **un strălucit Mare Preot**. Au existat mulți mari preoți în economia mozaică, dar despre nici unul nu s-a spus că este „strălucit“.

2. El **a străbătut cerul** atmosferic și cerul în care se află aștrii cerești, până la cerul al treilea, unde locuiește Dumnezeu. Desigur, asta se referă la înălțarea Sa la cer și glorificarea Sa la dreapta Tatălui.

3. El este om. **Isus** este numele ce I s-a dat când S-a născut, acest nume fiind cu precădere legat de umanitatea Sa.

4. El este divin. **Fiul lui Dumnezeu**, când se referă la Cristos, ne relevă absoluta Sa egalitate cu Dumnezeu Tatăl. Umanitatea Sa L-a calificat din punctul nostru de vedere; Dumnezeuirea Sa – din punctul de vedere al lui Dumnezeu. Așadar, nici nu e de mirare că este numit: **Strălucit Mare Preot**.

4:15 Apoi trebuie să luăm în considerare și experiența Sa. Nimeni nu poate spune că împărtășește suferința cuiva dacă nu a trecut el însuși printr-o experiență similară. Ca Om, Domnul nostru a împărtășit experiențele noastre și, prin urmare, poate înțelege încercările pe care le îndurăm. (El nu poate împărtăși însă greșelile noastre, întrucât acestea n-au făcut niciodată parte din experiența Sa.)

În orice junghi ce sfășie inima
Omul Durerilor a luat parte.

El a fost **ispitit** în toate aspectele **cum suntem noi, dar fără păcat**. Scripturile apără cu toată grija și cu deosebită gelozie perfecțiu-

nea fără păcat a Domnului Isus, drept care și noi trebuie să procedăm la fel. El nu a cunoscut nici un păcat (2 Cor. 5:21), n-a săvârșit nici un păcat (1 Pet. 2:22) și nu s-a găsit nici un păcat în El (1 Ioan 3:5).

Lui I-a fost cu neputință să păcătuiască, fie ca Dumnezeu, fie ca Om. Ca Om desăvârșit, El nu putea face nimic, de la Sine, căci asculta cu desăvârșire de Tatăl (Ioan 5:19). Or, se înțelege că Tatăl nu L-ar fi condus niciodată la păcat.

Este eronat să încercăm să argumentăm că ispitirea Lui a fost lipsită de sens, dacă El nu putea păcătui. Unul din scopurile urmărite prin ispitirea Sa a fost de a demonstra concludent că El nu putea păcătui.³

Dacă pui aurul la încercare, încercarea nu este cu nimic mai valabilă doar pentru că aurul este curat, întrucât dacă ar exista impurități, testul respectiv le-ar scoate la iveală. Tot așa este greșit să argumentăm că, prin faptul că nu putea păcătui, El nu a fost uman în sensul cel mai desăvârșit al cuvântului. *Păcatul nu este un element esențial definitoriu al umanității*, ci, mai degrabă, este un intrus. Umanitatea noastră a fost umbră de păcat. Doar umanitatea Lui rămâne perfectă, desăvârșită, cum ar trebui să fie și a noastră.

Dacă Isus ar fi putut păcătui, ca Om pe pământ, ce L-ar împiedica să păcătuiască și acum, ca Om în cer? El nu S-a lepădat de umanitatea Sa când S-a suit la dreapta Tatălui. El a fost impecabil pe pământ, și impecabil este acum în cer.

4:16 Acum se lansează o invitație plină de căldură: apropiați-vă cu încredere **de tronul harului**. Încrederea noastră se bazează pe cunoștința faptului că El a murit ca să ne salveze și că trăiește ca să ne țină în viață. Noi suntem asigurați că vom fi primiți cu toată căldura, pentru că El este Cel care ne-a invitat să venim.

Oamenii din timpul Vechiului Testament nu se puteau apropia de El. Numai marele preot se putea apropia de El, și chiar și el doar o singură zi pe an. Noi putem pătrunde în prezența Sa în orice clipă din zi sau noapte, căpătând îndurare și găsim harul care să ne ajute la timpul potrivit. Îndurarea Lui acoperă lucrurile pe care nu se cuvenea să le facem, iar harul Lui ne dă puterea să facem lucrurile pe care se cuvine să le facem, dar nu avem puterea să le înfăptuim, cum arată și Morgan:

Nu voi obosi nicicând arătând că sintagma din

greacă tradusă prin „in time of need“ (textual: la vreme de nevoie, n.tr.) este o expresie idiomatică ce ar echivala astăzi cu „in the nick of time“ (adică „la țanc“, „la momentul oportun“). „Ca să căpătăm îndurare și să găsim har care să ne ajute *la timpul potrivit*“ – adică har exact atunci când am nevoie de el și unde am nevoie de el. Ești atacat de ispită. În clipa aceea, privești către El și harul îți stă la dispoziție, în momentul când ai nevoie de el. Nu este nici o amânare a cererii tale, până la ceasul de seară al rugăciunii. Mai degrabă, acolo unde te afli, pe străzile orașului, confruntat cu flacăra ispitei, îndreaptă-ți inima spre Cristos, strigând după ajutor, și harul îți va fi pus la dispoziție, la țanc.⁴

Până în acest punct, s-a demonstrat superioritatea lui Isus față de profeți, îngeri și Moise. Acum ne vom ocupa de importanta temă a preoției, pentru a vedea că marea preoție a lui Cristos este de un ordin superior mării preoții a lui Aaron.

Când Dumnezeu i-a dat lui Moise legea pe Muntele Sinai, El a instituit o preoție umană, prin care oamenii să se poată apropia de El. El a decretat că preoții vor fi descendenți ai seminției lui Levi și ai familiei lui Aaron din această seminție. Ordinul acesta e cunoscut sub denumirea de preoția levitică sau aaronică.

În Vechiul Testament se amintește de o altă preoție rânduită divin: aceea a patriarhului Melchisedec. Omul acesta a trăit în zilele lui Avraam, cu mult înainte ca legea să fi fost dată, și a slujit un rol dublu: și de rege, și de preot. În pasajul aflat înaintea noastră autorul va demonstra că Domnul Isus Cristos este preot după ordinul lui Melchisedec, și că ordinul acesta este superior preoției aaronice.

În primele patru versete avem descrierea preotului aaronic. Apoi în versetele 5-10 se descrie în amănunt vrednicia de preot a lui Cristos, în principal prin metoda contrastului.

5:1 Prima calitate pe care trebuia s-o îndeplinească **preotul** aaronic era aceea că trebuia să fie ales **dintre oameni**. Cu alte cuvinte, trebuia să fie el însuși om.

El era desemnat să acționeze în numele oamenilor în relație cu Dumnezeu. El aparținea unei caste speciale de oameni care slujeau ca intermediari între oameni și Dumnezeu. Una din funcțiile principale pe care le îndeplinea el era **să aducă daruri și jertfe pentru păcate**. **Darurile** se referă la toate ofrandele ce erau aduse lui Dumnezeu. **Jertfele** se refe-

ră la acele ofrande speciale care presupuneau vărsarea de sânge ca ispășire pentru păcate.

5:2 El trebuia să **aibă compasiune** pentru slăbiciunile umane și să se ocupe cu delicatețe de cei neștiutori și rătăciți. Propria sa natură supusă greșelilor îi oferea dotarea necesară pentru a înțelege problemele cu care erau confrunțați oamenii peste care era mare preot.

Referirea din acest verset la cei **neștiutori** și rătăciți are darul de a ne reaminti că jertfele din VT erau pentru păcate ce nu fuseseră comise cu voia. Nu se dădeau nici un fel de asigurări în lege cu privire la păcatul săvârșit cu voia.

5:3 Dacă faptul că și marele preot era uman constituia un avantaj, în sensul că-l ajuta să se identifice cu poporul, umanitatea sa păcătoasă era un dezavantaj. Căci el trebuia să aducă jertfe și pentru el însuși, și pentru păcatele oamenilor.

5:4 Funcția de preot nu era o profesie sau o ocupație pe care oamenii să și-o poată alege. Ei trebuiau să fie chemați la această lucrare de către Dumnezeu, exact așa cum fusese chemat Aaron. Chemarea lui Dumnezeu se limita la Aaron și descendenții acestuia. Nici un om din afara acestei familii nu putea slui în tabernacol sau în templu.

5:5 Scriitorul își îndreaptă acum atenția spre **Cristos**, demonstrând vrednicia Sa de preot datorită numirii Sale divine, evidentei Sale umanității și calităților dobândite.

Cât privește numirea divină, sursa acesteia a fost chiar Dumnezeu Însuși. A fost o chemare suverană, ce nu a avut nimic de a face cu genealogia umană. Ea a presupus o relație mai bună decât oricare pe care ar fi avut-o vreun preot uman vreodată. **Preotul** nostru este **Fiul** unic al lui Dumnezeu, **născut** etern, născut la întrupare și născut la înviere.

5:6 Apoi preoția lui Cristos este de un ordin superior întrucât în Psalmul 110:4 Dumnezeu L-a declarat **preot în veci după ordinul lui Melchisedec**. Superioritatea aceasta va fi explicată mai pe larg în capitolul 7. Gândul principal care se desprinde de aici este că, spre deosebire de preoția aaronică, aceasta este **în veci**.

5:7 Cristos nu este doar Fiul fără păcat al lui Dumnezeu, ci mai este și Omul adevărat. Scriitorul se referă la varietatea de experiențe umane prin care a trecut El **în zilele vieții Sale pământești** pentru a demonstra acest fapt. Observați cuvintele la care se recurge pentru a descrie viața Sa și în special experiența Sa în

Grădina Ghetsimani: **rugăciuni și cereri cu strigăte mari și cu lacrimi**. Toate acestea ne atrag atenția asupra liniei constante a vieții Sale: de om care S-a bizuit total pe Dumnezeu, întru totul dependent de El, trăind în ascultare deplină de Dumnezeu și împărtaşind toată gama de emoții ale unei ființe omenești, cu excepția celor legate de păcat.

Rugăciunea lui Cristos nu a fost ca El să poată fi salvat de la moarte, căci, la urma urmelor, însuși scopul venirii Sale pe pământ a fost să moară pentru păcătoși (Ioan 12:27). Rugăciunea Sa a fost, mai degrabă, ca El să poată fi izbăvit *din* moarte (JND), ca sufletul Lui să nu fie lăsat în Hades. Acestei rugăciuni i s-a dat răspuns când Dumnezeu L-a înviat din morți. El a fost **ascultat din pricina evlaviei Lui** (sau „fricii Lui evlavioase“, în engleză, n.tr.).

5:8 Acum suntem din nou confrunțați cu profunda taină a întrupării – cum a putut Dumnezeu să devină om, pentru ca să moară pentru oameni.

Măcar că era Fiu sau, și mai bine, deși a fost Fiu – El nu a fost *un* Fiu dintre mai mulți, ci singurul Fiu născut al lui Dumnezeu. În pofida acestui fapt extraordinar, **El a învățat ascultarea prin lucrurile pe care le-a suferit**. Intrarea Lui în această lume ca Om L-a angrenat în experiențe pe care niciodată nu le-ar fi cunoscut dacă ar fi rămas în cer. În fiecare dimineață urechea Lui era deschisă pentru a primi instrucțiuni de la Tatăl Său pentru ziua respectivă (Isa. 50:4). **El a învățat ascultarea** pe cale experimentală, ca Fiul care era totdeauna supus voii Tatălui Său.

5:9 **Și fiind făcut desăvârșit**. Asta *nu poate* să se refere la caracterul Său personal, pentru că Domnul Isus era absolut perfect. Cuvintele Sale, faptele Sale și căile Sale au fost absolut ireproșabile. În ce sens se spune atunci că a fost **făcut desăvârșit**? Răspunsul: în funcția Sa de Mântuitor al nostru. El n-ar fi putut deveni niciodată Mântuitorul nostru desăvârșit dacă ar fi rămas în cer. Dar prin încarnarea Sa, prin moartea, îngroparea, învierea și înălțarea Sa la cer, El a încheiat lucrarea ce se cerea pentru a ne mântui de păcatele noastre, iar acum El deține gloria dobândită de a fi Mântuitorul desăvârșit al lumii.

După ce S-a întors în cer, **El a devenit autorul mântuirii eterne pentru toți cei ce ascultă de El**. El este Sursa mântuirii pentru toți, dar numai cei **care ascultă de El** sunt mântuiți.

Aici **mântuirea** este condiționată de ascultarea de El. În multe alte pasaje mântuirea este condiționată de credință. Cum vom reconcilia această aparentă contradicție? Mai întâi de toate, este vorba despre ascultarea credinței (Rom. 1:5; 16:25-27): „ascultarea pe care o cere Dumnezeu este credința în cuvântul Său“. Dar tot atât de adevărat este că credința mântuitoare este aceea care are ca urmare ascultarea. Este cu neputință să crezi, în sensul adevărat al NT, fără să și ascuți.

5:10 După ce a înfăptuit atât de glorios lucrarea fundamentală a preoției, Domnului Isus I s-a adresat Dumnezeu cu termenul de **Mare Preot „după rânduiala (sau ordinul) lui Melchisedec“**.

Trebuie să amintim aici că deși preoția lui Cristos este după ordinul lui Melchisedec, funcțiile Sale preoțești sunt similare celor desfășurate de preoții aaronici. De fapt, slujba preoților iudaici a fost o umbră sau o întruchipare a lucrării pe care avea s-o realizeze Cristos.

5:11 În acest punct, autorul trebuie să facă o digresiune. El ar dori să continue tema preoției melchisedechiene a lui Cristos, dar nu poate, căci se simte sub înrăurirea divină să-i mustre pe cititorii săi pentru lipsa lor de maturitate și, în același timp, să-i avertizeze cu toată gravitatea asupra pericolului de a se îndepărta.

Ce trist e să constatăm că dobândirea de către noi a adevărului divin e limitată de condiția noastră spirituală. Urechile cu **auzul îngreunat** nu pot primi adevărurile profunde! De câte ori nu se poate spune același lucru și despre noi, ca despre ucenici, că Domnul are multe lucruri să ne spună, dar noi nu le putem suporta (Ioan 16:12).

5:12 Scriitorul le amintește evreilor că au tot primit învățături și că, de acum, e timpul ca ei înșiși să-i învețe pe alții. Dar tragedia este că ei încă aveau nevoie să-i învețe cineva lucrurile începătoare – abecedarul – cuvântul lui Dumnezeu.

Voi ar trebui să fiți învățători. Dumnezeu a rânduit ca fiecare credincios să fie matur până acolo încât să poată să-i învețe pe alții. Fiecare să-l învețe pe altul! Deși este adevărat că unii sunt înzestrați cu un dar special de a-i învăța pe alții, tot atât de adevărat este că fiecare credincios trebuie să se angajeze într-o anumită slujbă de învățare. Niciodată Dumnezeu nu a rânduit ca lucrarea aceasta să se limiteze doar la câțiva.

Ați ajuns să aveți nevoie de lapte, nu de hrană solidă. În domeniul fizic, un copil care nu trece niciodată de faza laptelui, pentru a se hrăni cu solide, este incapacitat. Dar și în domeniul spiritual există o formă de rămânere în urmă a dezvoltării (1 Cor. 3:2).

5:13 Credincioșii mărturisii care rămân la un regim alimentar bazat pe lapte sunt **nedes-toinici în cuvântul neprihănirii**. Ei sunt ascultători ai cuvântului, dar nu și implinatori. Ei pierd tot ceea ce nu pun în practică și rămân într-o stare de permanentă infantilitate.

Ei nu sunt pătrunși de acel simț acut al discernământului în chestiunile spirituale, „find purtați încolo și-ncoace de orice vânt de învățătură, prin viclenia oamenilor și prin șiretenia lor în uneltirea rățâcirii“ (Ef. 4:14).

5:14 **Hrana solidă** este pentru cei adulți, **pentru aceia ale căror simțuri s-au deprins, prin exercițiu, să deosebească binele și răul**. Prin ascultarea de lumina pe care o primesc din cuvântul lui Dumnezeu, oamenii aceștia sunt în stare să-și formeze judecăți spirituale și să se salveze de pericole morale și doctrinare.

În contextul actual, sensul anumit în care cititorii sunt îndemnați să facă distincție între **bine și rău** este raportat la deosebiriile dintre creștinism și iudaism. Nu că iudaismul ar fi fost rău în sine, întrucât sistemul levitic a fost introdus chiar de Dumnezeu însuși. Dar el a avut menirea să îndrepte privirile oamenilor spre Cristos. El este împlinirea tipurilor și umbrelor ceremoniale. Acum însă, după ce a venit Cristos, este un păcat să ne întoarcem la imaginile prin care era reprezentat El. Tot ce tinde să acapareze afecțiunea noastră și loialitatea noastră în detrimentul lui Cristos este rău de la sine. Credincioșii maturi duhovnicește sunt în stare să discearnă între inferioritatea preoției aaronice și superioritatea preoției lui Cristos.

6:1 Avertismentul început la 5:11 este continuat pe parcursul acestui capitol. Este unul din cele mai controversate capitole din întreg Noul Testament. Întrucât atâția credincioși evlavioși s-au diferențiat în privința opiniilor avute pe această temă, trebuie să avem grijă să nu cădem în dogmatism. Prin urmare, vom prezenta explicația care ni se pare cea mai consecventă cu contextul și cu restul NT.

Mai întâi de toate, cititorii sunt îndemnați să părăsească **principiile elementare ale lui Cristos**, textual: „cuvântul începutului lui Cristos“ (FWG) sau „cuvântul începător al lui Cristos“ (KSW). Noi înțelegem că aceste

cuvinte se referă la doctrinele de bază ale religiei, așa cum sunt ele predate în Vechiul Testament, care au avut menirea de a pregăti Israelul pentru venirea lui Mesia. Aceste doctrine sunt înșirate în ultima parte a versetului 1 și în versetul 2. Cum vom căuta să arătăm, ele nu sunt doctrinele fundamentale ale creștinismului, ci învățături de natură elementară care au format temelia clădirii ulterioare. Ele nu s-au ridicat la nivelul lui Cristos Cel înviat și proslăvit. Îndemnul de a părăsi aceste elemente de bază, nu în sensul de a le abandona, ca și când ar fi netrebnice, ci de a promova, trecând de la acestea la maturitate. Ideea care se desprinde de aici este că perioada iudaismului a fost caracterizată prin copilărie sau infanțilitate pe plan spiritual. Creștinismul reprezintă însă perioada adultă, de maturizare.

Odată ce a fost pusă temelia, următorul pas va fi să începem să construim pe această temelie. O **temelie** doctrinară a fost pusă în Vechiul Testament, cuprinzând cele șase învățături de bază enumerate mai jos. Acestea reprezintă punctul de plecare. Marile adevăruri ale Noului Testament privitoare la Cristos, la Persoana și la lucrarea Sa reprezintă slujba maturității.

Prima doctrină din VT este **pocăința de faptele moarte**. Aceasta a format obiectul predicilor neîncetate ale profeților, precum și ale precursorului lui Mesia. În ele oamenii erau chemați să se întoarcă de la **faptele moarte**, în sensul că erau lipsite de credință.

Faptele moarte ar putea însemna aici și fapte ce erau bune odinioară, dar care acum sunt **moarte**, după ce a venit Cristos. De exemplu, toate serviciile legate de închinarea la templu devin demodate prin lucrarea încheiată a lui Cristos.

În al doilea rând, scriitorul amintește **credința față de Dumnezeu**. Din nou aceasta e o subliniere pe care o găsim în Vechiul Testament. În NT, Cristos este înfățișat aproape invariabil ca obiectul credinței. Nu că aceasta ar înlocui credința în Dumnezeu; dar o credință în Dumnezeu care Îl lasă afară pe Cristos este inadecvată.

6:2 Instrucțiunile despre **botezuri** se referă nu la botezul creștin,⁵ ci la spălările ceremoniale ce ocupau un loc atât de prominent în viața religioasă a preoților și a poporului Israel (vezi și 9:10).

Ritualul **punerii mâinilor** este descris în Levitic 1:4; 3:2; 16:21. Ofertantul sau preotul

își punea mâinile pe capul animalului ca act de identificare. În mod figurat, animalul purta păcatele oamenilor asociată cu el, îndepărtându-le. Ceremonia simboliza ispășirea substitutivă. Noi nu credem că aceasta se referă la punerea mâinilor în sensul practicat de apostoli și de alții în biserica primară (Fapte 8:17; 13:3; 19:6).

Învierea morților este propovăduită la Iov 19:25-27, Psalmul 17:15, fiind subînțeleasă la Isaia 53:10-12. Ceea ce se vedea anevoie în VT este revelat în toată splendoarea în Noul Testament (2 Tim. 1:10).

Ultimul adevăr elementar al VT este **judecata veșnică** (Ps. 9:17; Isa. 66:24).

Aceste principii primare reprezentau iudaismul, având un caracter pregătitor pentru venirea lui Cristos. Creștinii nu trebuie să se mulțumească în continuare cu acestea, ci trebuie să meargă mai departe, însușindu-și revelația deplină pe care o au acum în Cristos. Cititorii sunt îndemnați să treacă „de la umbră la substanță, de la tip la anti-tip, de la coajă la sămbure, de la formele moarte ale religiei străbunilor la realitățile vii ale lui Cristos“.

6:3 Autorul își exprimă dorința de a-i ajuta să facă **lucrul acesta**,⁶ **dacă Dumnezeu va permite**. Dar factorul limitator le aparține în exclusivitate lor, nu și lui Dumnezeu. Dumnezeu îi va învrednici să înainteze spre deplina maturitate spirituală, însă ei sunt cei care trebuie să răspundă pozitiv la cuvânt, exercitându-și credința adevărată și răbdarea.

6:4 Am ajuns acum la miezul avertismentului împotriva apostaziei, care se aplică unei categorii de oameni pe care **este cu neputință** să-i restaurezi și să-i aduci din nou la pocăință. În aparență oamenii aceștia s-au pocăit cândva (deși nu se pomenește nimic despre credința lor în Cristos). Acum se afirmă limpede că este cu neputință să se reînnoiască pocăința.

Cine sunt acești oameni? Răspunsul ni-l dau versetele 4 și 5. Analizând mărețele privilegii de care s-au bucurat ei cândva, trebuie să observăm că toate aceste lucruri ar putea fi valabile în cazul celor nemântuiți. Nicăieri nu se spune explicit că oamenii aceștia ar fi fost vreodată născuți din nou. După cum, nu se pomenește nimic despre lucruri esențiale cum ar fi credința mântuitoare, răscumpărarea prin sângele Lui sau viața veșnică.

Ei fuseseră cândva **luminați**. Ei auziseră Evanghelia harului lui Dumnezeu. Ei nu au fost în necunoștință de cauză despre calea

mântuirii. Iuda Iscarioteanul fusese luminat, dar a respins lumina.

Ei **au gustat darul ceresc**. Domnul Isus este darul ceresc. Ei gustaseră din El, dar niciodată nu L-au primit printr-un act hotărât al credinței. Este posibil să guști fără să mănânci sau să bei. Când oamenii I-au oferit lui Isus pe cruce vin amestecat cu fiere amară, El l-a gustat, dar nu a băut din această băutură (Mat. 27:34). Nu este de ajuns să-L guști pe Cristos; dacă nu și mănâcăm trupul Fiului Omului și nu bem sângele Său, adică dacă nu-L primim cu adevărat ca Domn și Mântuitor, nu avem viață în noi înșine (Ioan 6:53).

Ei **au fost făcuți părtași ai Duhului Sfânt**. Înainte de a ne pripri, trăgând concluzia greșită, cum că aici ar fi vorba de convertire, să ne aducem aminte că Duhul Sfânt efectuează în viața oamenilor o lucrare anterioară convertirii (1 Cor. 7:14), punându-i într-o poziție de privilegiu exterior. El îi convinge pe necredincioși de păcat, de neprihănire și de judecată (Ioan 16:8). El îi conduce pe oameni la pocăință și-i îndreaptă spre Cristos, ca singura lor nădejde. Oamenii pot să se împărțasească astfel din binefacerile Duhului Sfânt chiar dacă Duhul nu locuiește în lăuntrul lor.

6:5 Ei **au gustat cuvântul cel bun al lui Dumnezeu**. Ascultând Evanghelia care li s-a predicat, au fost în mod ciudat mișcați și atrași de ea. Ei au fost ca sămânța căzută pe teren stâncos; ei au auzit cuvântul și l-au primit imediat, cu bucurie, dar n-au avut rădăcină în ei înșiși. Ei au îndurat o vreme, dar când s-au ivit strâmtorările sau prigoanele din pricina cuvântului, ei s-au depărtat numaidecât (Mat. 13:20, 21).

Ei au gustat **puterile veacului viitor**. Prin **puteri** aici se înțelege „miracole”. **Veacul viitor** este Mileniul, acea eră a păcii și prosperității, când Cristos va domni peste pământ timp de o mie de ani. Miracolele care au însoțit propovăduirea Evangheliiei în zilele de la începutul bisericii (Ev. 2:4) au fost o anticipare, o arvună a semnelor și minunilor care se vor săvârși în împărăția lui Cristos. Oamenii aceștia fuseseră martorii acestor miracole în primul veac. De fapt, se prea poate ca ei să fi participat la aceste minuni. Să luăm, de pildă, miracolele înmulțirii pâinilor și peștilor. După ce Isus a hrănit cinci mii, oamenii L-au urmat de cealaltă parte a mării. Mântuitorul și-a dat seama că, deși ei au gustat un miracol, tot nu credeau în El. El le-a spus: „Adevărat, adevărat vă spun că Mă căutați nu pentru că ați

văzut semne, ci pentru că ați mâncat pâinile acelea și v-ați săturat” (Ioan 6:26).

6:6 Dacă ei cad,⁷ după ce au beneficiat de privilegiile enumerate, este cu neputință **să fie reînnoiți spre pocăință**. Ei au comis păcatul apostaziei. Au ajuns în acel loc în care luminile se sting pe calea spre iad.

Enorma vinovăție a apostaziaților este indicată prin cuvintele: **căci ei răstignesc pentru ei înșiși pe Fiul lui Dumnezeu, făcându-L să fie batjocorit** (v. 6b). Asta semnifică o respingere deliberată, malițioasă a lui Cristos, nu doar o nesocotire neatentă a Sa. Indică o trădare pe față a Lui, o solidarizare cu forțele inamice Lui și o ridiculare a Persoanei și lucrării Sale.

APOSTAZIA

Apostații sunt oamenii care aud Evanghelia, mărturisesc că sunt creștini, se identifică cu o biserică creștină, dar după aceea se leapădă de mărturisirea lor de credință, repudiindu-L fără înconjur pe Cristos și părăsind părția creștină, luându-și locul între dușmanii Domnului Isus Cristos. Apostazia este un păcat ce poate fi comis numai de necredincioși; nu de cei ce sunt înșelați, ci de cei care, cu bună știință, de bună voie și cu răutate, se întorc împotriva Domnului.

Păcatul apostaziei nu trebuie confundat cu păcatul necredincioșilor de rând, care aud Evanghelia, dar nu răspund la ea în nici un fel. De pildă, e posibil ca un om să nu-I răspundă lui Cristos chiar după repetate invitații lansate de Duhul Sfânt. Totuși el nu este un apostat, ci încă va putea fi mântuit, dacă se va preda Mântuitorului. Desigur, dacă moare în necredință, va fi pierdut pe vecie, dar nu este fără nădejde, atâta timp cât este capabil să-și exercite credința în Domnul.

Apostazia nu trebuie confundată cu alunearea de la credință. Un credincios adevărat poate să se depărteze foarte mult de Cristos. Prin păcat părția lui cu Dumnezeu se destramă. Ba chiar ar putea ajunge în punctul în care să nu mai fie recunoscut ca și creștin. Dar el poate fi restaurat la deplina părție, de îndată ce va recunoaște și se va lepăda de păcatul său (1 Ioan 1:9).

Apostazia nu este totuna cu păcatul de neiertat menționat în evangheliiei. Acel păcat consta în a-i atribui minunile săvârșite de Domnul Isus prințului demonilor. A le atribui diavolului a echivalat cu hula împotriva Duhului Sfânt, căci lăsa să se înțealgă că

Duhul Sfânt ar fi fost diavolul. Isus a spus că un atare păcat nu poate fi iertat, nici în veacul acela, nici în cel viitor (Marcu 3:22-30). Apostazia este similară cu hula împotriva Duhului Sfânt, prin faptul că este un păcat etem, dar toate asemănările încetează aici.

Eu cred că apostazia este totuna cu păcatul care duce la moarte, menționat la 1 Ioan 5:16b. Ioan scria despre oameni care mărturisiseră că sunt credincioși și participaseră la activități ale bisericilor locale. Apoi ei au îmbrățișat învățăturile false ale gnosticilor, sfidând părțasia creștinilor și ieșind din mijlocul lor. Plecarea lor deliberată a indicat că niciodată nu au fost născuți din nou cu adevărat (1 Ioan 2:19). Tăgăduind pe față că Isus este Cristosul (1 Ioan 2:22), ei au comis păcatul care duce la moarte, fiind inutil ca cineva să se mai roage pentru refacerea lor (1 Ioan 5:16b).

Unii credincioși sinceri sunt tulburați când citeșc Evrei 6 și alte pasaje similare. Satan se folosește de aceste versete în mod deosebit pentru a-i clătina pe credincioșii care trec prin greutăți de ordin fizic, mental sau emoțional. Aceștia se tem că s-au depărtat de Cristos și că nu mai este nădejde de redresare a lor. Ei se îngrijorează că s-ar putea să se fi îndepărtat atât de mult încât să nu mai poată fi răscumparați. Realitatea este că simplul fapt că sunt preocupați dovedește concludent că *nu* sunt apostatați! Un apostat n-ar fi niciodată mistuit de asemenea temeri, ci L-ar respinge cu nerușinare pe Cristos.

Dacă păcatul apostaziei nu se aplică la credincioși, atunci la cine se aplică, în zilele noastre? Se aplică, de pildă, la un tânăr care face o mărturisire de credință în Cristos și pare să înainteze de minune, o vreme, dar apoi intervine ceva în viața lui. Poate că dă peste prigoane aspre. Poate cade în imoralitate crasă. Sau poate că se duce la facultate și este clătinat de argumentele profesorilor săi ateï. Cu deplina cunoaștere a adevărului, el se îndepărtează cu bună știință de acesta. Renunță complet la Cristos și calcă în picioare cu furie toate doctrinele sacre ale temeliei credinței creștine. Biblia spune că este cu neputință să-l readuci pe un astfel de om la pocăință – și experiența confirmă din plin această afirmație a Bibliei. Am cunoscut de-a lungul timpului mulți care s-au apostaziat de la Cristos, dar n-am cunoscut nici unul care să fi revenit la El.

Pe măsură ce ne apropiem de sfârșitul

acestei epoci, ne putem aștepta să vedem o creștere tot mai mare a apostaziei (2 Tes. 2:3; 1 Tim. 4:1). Prin urmare, avertismentul împotriva căderii de la credință devine tot mai relevant, pe zi ce trece. †

6:7 Acum scriitorul se îndreaptă spre universul naturii pentru a găsi un corespondent al credinciosului adevărat (v. 7) și al apostatului (v. 8). În ambele cazuri persoana este asemănată cu pământul. Privilegiile enumerate în versetele 4 și 5 sunt comparate cu **ploaia** care înviează. Recolta de vegetație ne arată răspunsul ultim pe care îl dă cineva la privilegiile acordate. La rândul ei aceasta stabilește dacă pământul este binecuvântat sau blestemat.

Adevăratul credincios este ca pământul care este **adăpat de ploaie**, dând rodul vegetației folositoare și fiind binecuvântat de Dumnezeu.

6:8 Apostatul este ca pământul care este de asemenea udat, dar nu dă alt rod decât spini și pălămidă – roada păcatului. El primește, dar nu produce plante folositoare. Un asemenea pământ nu este bun de nimic. Și este deja condamnat. Destinul său este să **i se pună foc**.

6:9 Există două indicii puternice în versetele 9 și 10 potrivit cărora apostatați descriși în versetele precedente sunt necredincioși. Mai întâi, avem schimbarea bruscă de pronume. În discuția privitoare la apostatați, scriitorul se referă la ei cu pronumele „ei”. Acum, când li se adresează credincioșilor adevărați, el folosește pronumele **voi** și **ale voastre**.

Al doilea indiciu este și mai clar. Vorbindu-le credincioșilor, el spune: „**Chiar dacă vorbim astfel, preaiubiților, totuși despre voi suntem încredințați de lucruri mai bune, care însoțesc mântuirea**. Concluzia care se deduce de aici este că lucrurile pe care le-a descris în versetele 4-6 și 8 *nu* însoțesc mântuirea.

6:10 Două dintre lucrurile care însoțesc mântuirea se manifestau în viața sfinților: **Lucrarea lor și dragostea** (sau **truda dragostei**) lor. Credința lor s-a manifestat printr-o viață de fapte bune, iar ei aveau semnul distinctiv al adevăratului creștinism – **dragoste** activă pentru casa credinței. Ei au continuat să-i slujească pe copiii Domnului, de dragul Lui.

6:11 Următoarele două versete par să fi fost adresate la două categorii diferite de oameni, anume celor de care scriitorul nu era sigur. Existau unii care păreau a fi în pericol

de a aluneca înapoi în iudaism.

Mai întâi, el dorește ca ei să dea dovadă de aceeași râvnă pe care au manifestat-o credincioșii adevărați în dobândirea asigurării depline a nădejzii până la sfârșit. El vrea ca ei să meargă înainte, cu statomicie pentru Cristos, până se va fi împlinit nădejdea finală a creștinului, în cer. Aceasta este dovada realității.

6:12 Ei nu trebuie să lenevească, permițând picioarelor lor să se târâie, iar duhului lor să lăncezească. Dimpotrivă, ei trebuie să meargă cu râvnă înainte, imitându-i pe toți credincioșii adevărați **care prin credință și răbdare moștenesc făgăduințele.**

6:13 Secțiunea de încheiere a capitolului 6 este pusă în legătură cu îndemnul din versetul 12, de a merge înainte cu încredere și răbdare. Este dată pilda lui Avraam ca stimulent și certitudine că nădejdea credinciosului se va împlini.

Într-o privință, creștinul poate părea dezavantajat. El a renunțat la toate pentru Cristos dar nu are nici un câștig material în schimbul acestei renunțări. Ci totul este în viitor. Cum poate ști el cu certitudine că nădejdea lui nu este în zadar?

Răspunsul îl găsim în **făgăduința pe care i-a făcut-o Dumnezeu lui Avraam**, făgăduință care cuprindea în germene tot ceea ce avea să dăruiască El mai târziu prin Persoana lui Cristos. Când Dumnezeu a făcut acea făgăduință, **El S-a jurat pe Sine Însuși** întrucât **nu putea să jure pe unul mai mare decât El.**

6:14 Făgăduința se găsește în Geneza 22:16, 17: „Pe Mine Însumi jur. zice Domnul... binecuvântând te voi binecuvânta și înmulțind îți voi înmulți descendenții...” Dumnezeu S-a angajat să împlinească această făgăduință și, prin urmare, împlinirea ei este asigurată.

6:15 Avraam a crezut în Dumnezeu; el a **așteptat cu răbdare**; și a primit împlinirea făgăduinței. De fapt, Avraam nu a riscat crezând în Dumnezeu. Cuvântul lui Dumnezeu este cel mai sigur lucru din univers. Orice **făgăduință** a lui Dumnezeu este la fel de sigură că se va împlini ca și când ar fi avut deja loc.

6:16 În afacerile acestei lumi, **oamenii jură pe cineva mai mare** decât ei înșiși. La tribunale, de pildă, ei promet că vor spune adevărul, după care adaugă cuvintele: „așa să-mi ajute Dumnezeu”. Ei apelează la Dumnezeu pentru confirmarea că ceea ce vor spune este adevărat.

Când oamenii **jură** pentru a confirma o promisiune, de obicei asta pune capăt **oricărei neînțelegeri**. Se înțelege prin asta că promisiunea va fi respectată.

6:17 **Dumnezeu** a vrut ca poporul Său credincios să fie absolut asigurat că ceea ce a promis El se va întâmpla întocmai. De fapt simpla Lui promisiune ar fi fost de ajuns, dar El a voit **s-o arate** într-o măsură și mai mare decât printr-o făgăduință. Prin urmare, a adăugat la promisiune **un jurământ**.

Moștenitorii făgăduinței sunt toți cei care prin credință sunt copiii credinciosului Avraam. **Făgăduința** despre care este vorba aici este promisiunea vieții veșnice către toți cei care cred în El. Când Dumnezeu a făcut o promisiune seminței lui Avraam, promisiunea și-a găsit împlinirea deplină și finală în Cristos și toate binecuvântările care decurg din unirea cu Cristos au fost, prin urmare, *incluse* în promisiune.

6:18 Credinciosul are acum **două lucruri** neschimbătoare pe care se poate bizui: cuvântul Său și jurământul Său. Este imposibil să ne imaginăm un lucru mai sigur sau mai cert.⁸ Dumnezeu promite că-i va mântui pe toți cei care cred în Cristos; apoi El confirmă această promisiune cu un jurământ. Concluzia este inevitabilă: credinciosul este pe veci sigur.

În restul capitolului 6, scriitorul folosește patru alegorii pentru a sublinia totala fiabilitate și probitate a nădejzii creștine: (1) o cetate de refugiu; (2) o ancoră; (3) un premergător și (4) un Mare Preot.

Mai întâi, cei care sunt credincioși adevărați sunt înfățișați ca fugind de această lume osândită spre cetatea cerească de **refugiu**. Pentru a-i încuraja în fuga lor, Dumnezeu le-a dat **nădejdea** negreșelnică bazată pe cuvântul Său și pe jurământul Său.

6:19 Când trecem prin furtunile și încercările vieții, **nădejdea** aceasta ne este **ca o ancoră a sufletului**. Cunoștința faptului că proslăvirea noastră este la fel de certă ca și când ar fi avut deja loc ne păzește ca să nu ne lăsăm cuprinși de valurile îndoielilor și disperării.

Ancora nu e aruncată în nisipurile mișcătoare ale acestei lumi, ci este înfiptă în sanctuarul ceresc. Întrucât **nădejdea** noastră este **ancora**, înțelesul versetului este că nădejdea noastră se bazează pe însăși **Prezența** lui Dumnezeu **dincolo de perdeaua dinăuntru**. Pe cât de sigur este faptul că ancora se află acolo, pe

atăt de sigur este că și noi vom fi acolo.

6:20 Isus a intrat în sanctuarul dinăuntru ca **premergător** al nostru. Prezența Lui acolo ne asigură că toți cei ce-l aparțin vor intra și ei acolo, în cele din urmă. Nu este nici o exagerare să afirmăm că până și cel mai simplu credincios de pe pământ posedă aceeași siguranță de a merge în cer ca și sfinții care se află deja acolo, cum se exprimă și D. Anderson-Berry:

Cuvântul tradus prin „premergător“ nu se găsește în nici un alt loc din Noul Testament. Aceasta exprimă o idee ce nu mai fusese contemplată în economia levitică, căci marele preot intra în Sfânta Sfințelor doar ca reprezentant. Și el intra acolo unde nu mai putea fi urmat de nimeni. Dar Premergătorul nostru este garanția faptului că acolo unde se află El, acolo vom fi și noi. Ca Premergător El (1) a anunțat sosirea noastră acolo; (2) a luat în stăpânire, în numele nostru, gloriile cerului; și (3) S-a dus pentru ca să poată să-i întâmpine pe preaiubiții Săi, când vor veni și ei acolo, și să-i înfățișeze înaintea Maiestății cerului.⁹

A patra alegorie este aceea a Marelui Preot. Domnul nostru a devenit Mare Preot pe veci, după ordinul lui Melchisedec. Preoția Sa eternă garantează păstrarea noastră, conservarea noastră veșnică. Pe cât de cert este faptul că noi am fost împăcați cu Dumnezeu prin moartea Sa, pe atât de cert este că vom fi mântuiți prin viața Sa, ca Preot al nostru la dreapta lui Dumnezeu (Rom. 5:10).

Această menționare a lui Isus ca Mare Preot după rânduiala lui Melchisedec ne amintește că subiectul acesta a fost întrerupt la 5:10, când autorul a făcut o digresiune, tratând pe larg avertismentul împotriva apostaziei. Acum el este gata să reia tema potrivit căreia marea preoție a lui Cristos este superioară mării preoții a lui Aaron. În felul acesta, scriitorul a reluat cu măiestrie firul argumentației.

7:1 Melchisedec a fost un personaj enigmatic, care a apărut pentru scurt timp pe arena istoriei umane (Gen. 14:18-20), după care a dispărut. După veacuri și veacuri, David îi pomenește numele (Ps. 110:4). Apoi, după alte secole, el re apare în cartea Evrei. Un lucru pare clar: Dumnezeu a aranjat în așa fel detaliile vieții sale, încât el să fie un excelent tip al Domnului Isus Cristos.

În aceste trei versete din capitolul 7 avem câteva fapte istorice privitoare la el. Ni se amintește că în el se îmbinau două funcții: de **rege**

și **preot**. Astfel el a fost **regele Salemului** (numit ulterior Ierusalim) și **preot al Dumnezeului Celui Preaînalt**. El a fost liderul politic și spiritual al poporului său. Desigur, acesta este formula ideală, preferată de Dumnezeu, respectiv să nu existe nici o separație între secular și sacru. Când omul păcătos se află la cârmă, este necesar să se tragă o linie de demarcație între biserică și stat. Numai când Cristos va domni în neprihănire se vor putea uni cele două (Isa. 32:1, 17).

Melchisedec s-a întâlnit cu **Avraam** pe când acesta se întorcea de pe câmpul de luptă, unde obținuse o victorie răsunătoare, și l-a binecuvântat. Semnificația acestui act este rezervată pentru versetul 7. Dacă n-am avea decât Scripturile Vechiului Testament, nu ne-am da seama de profunda semnificație a acestor detalii aparent lipsite de relevanță.

7:2 Avraam a dat a zecea parte din prada de război acestui misterios rege-preot. Din nou, trebuie să așteptăm până în versetele 4, 6, 8-10 ca să aflăm sensul ascuns al zeciuiei lui Avraam.

În Scriptură numele unui om reprezintă ceea ce este acel om în realitate. Astfel aflăm că numele și titlul lui Melchisedec înseamnă: „**rege al neprihăririi**“, iar titlul său, **rege al Salemului**, înseamnă „**rege al păcii**“.

Nu este lipsit de semnificație faptul că mai întâi apare termenul **neprihănire** și apoi **pace**. Nu poate fi pace dacă mai întâi nu este neprihănire.

Vedem clar lucrul acesta în lucrarea lui Cristos. La cruce, „Îndurarea și adevărul s-au întâlnit; neprihănirea și pacea... s-au sărutat“ (Ps. 85:10). Întrucât Mântuitorul a întrunit toate cerințele neprihănite ale lui Dumnezeu cu privire la păcatele noastre, noi putem avea pace cu Dumnezeu.

7:3 Misterul în care este învăluit Melchisedec se adâncește când citim că n-a avut nici **tată**, nici **mamă**, nici **genealogie**, nici naștere, nici moarte. Dacă scoatem aceste afirmații din contextul lor, vom fi nevoiți să conchidem că el a fost un oaspete din cer sau de pe altă planetă sau că a fost o creație specială a lui Dumnezeu.

Dar cheia înțelegerii acestui subiect stă în analizarea acestor afirmații în contextul lor. Subiectul este preoția. Scriitorul face distincție între preoția melchisedechiană și cea aaronică. Pentru a se califica pentru preoția aaronică, un om trebuia să se nască din seminția lui Levi și din familia lui Aaron. Deci genealogia era

de importanță primordială. De asemenea, calitatea sa de preot începea la nașterea sa și se încheia odată cu moartea lui.

Preoția lui Melchisedec a fost total diferită. El nu a moștenit preoția prin nașterea sa într-o familie de preoți. Ci Dumnezeu, pur și simplu, l-a ales și l-a desemnat ca preot. *Cât privește preoția sa* nu se consemnează nicăieri existența **tatălui** sau **mamei** sau **genealogiei** sale. În cazul acesta, faptul respectiv nu a contat, *și în ce privește consemnarea istorică*, nu se menționează nașterea sau moartea sa; prin umare, preoția sa continuă.

Nu trebuie să conchidem că Melchisedec nu a avut părinți, că nu s-ar fi născut niciodată sau că nu ar fi murit niciodată. Nu aceasta contează, ci ideea subliniată aici este că, *în ce privește preoția sa*, nu există nici o consemnare scrisă, nici o cronică a acestor statistici vitale, pe motiv că slujba sa de preot nu a depins de acestea.

El nu a fost Fiul lui Dumnezeu, cum au conchis unii eronati, dar a fost **făcut ca Fiul lui Dumnezeu** în această privință, în sensul că preoția sa a continuat fără întrerupere.

Acum autorul va demonstra că preoția lui Melchisedec este superioară preoției lui Aaron. Demonstrația este alcătuită din trei argumente: cel al zeciuielilor și binecuvântării; argumentul privitor la o schimbare care a avut loc, înlocuind preoția aaronică; și argumentul privitor la continuitatea, perpetuitatea preoției lui Melchisedec.

7:4 În versetele 4-10 avem primul argument, care începe cu o interjecție neobișnuită, în cadrul căreia cititorii sunt rugați să ia în considerare marea lui Melchisedec. Chiar și patriarhul Avraam i-a dat o zecime din prada de război. Întrucât Avraam a fost una din cele mai strălucitoare stele de pe firmamentul evreiesc, rezultă că Melchisedec trebuie să fi fost o stea *și mai mare* decât el.

7:5 Cât privește preoții levitici, aceștia au fost autorizați de lege să colecteze zeciuielile de la concetățenii lor evrei. Atât preoții, cât și oamenii de rând descind din Avraam, tatăl celor credincioși.

7:6 Dar când Melchisedec a primit zeciuială de la Avraam, aceasta a fost o tranzacție neobișnuită și contrară convențiilor. Avraam, chemat să fie tatăl națiunii din care avea să vină în cele din urmă Mesia, a acordat respect unuia care nu avea legătură cu poporul ales. Preoția lui Melchisedec a traversat barierele rasiale.

Un alt fapt semnificativ este acela că

Melchisedec **l-a binecuvântat** pe Avraam, spunând: „Binecuvântat să fie Avram al Dumnezeului Celui Preaînalt, Posesorul cerului și al pământului“ (Gen. 14:19, 20).

7:7 Când un om îl binecuvântează pe altul, se înțelege că cel superior îl binecuvântează pe cel inferior. Desigur, asta nu presupune nici o inferioritate personală sau morală, ci, pur și simplu, o inferioritate de poziție.

Citind aceste argumente bazate pe VT, să încercăm să ne imaginăm reacțiile pe care le vor fi avut cititorii evrei, care, pe bună dreptate, întotdeauna îl respectaseră pe Avraam ca pe unul dintre cei mai mari eroi naționali. Dar acum ei află că Avraam a recunoscut un preot „neevreu“ ca superior al său! Gândiți-vă numai! Faptul acesta fusese prezent din totdeauna în Biblia lor, dar nu fusese observat de ei.

7:8 În cadrul preoției aaronice, **zecuielile** erau primite de oameni care erau supuși morții. Apoi exista o succesiune permanentă de preoți, fiecare din ei servindu-și generația și apoi ieșind din scenă, fiind urmat de altul. În cazul lui Melchisedec, nu se amintește deloc că el ar fi murit. Prin umare, el poate reprezenta o preoție unică, prin faptul că este perpetuă.

7:9 Primind zeciuială de la **Avraam**, Melchisedec a primit-o, practic, din partea lui **Levi**. Întrucât Levi a fost capul acestei seminții de preoți, putem afirma că preoția aaronică **i-a plătit zeciuială** lui Melchisedec, recunoscând astfel superioritatea acestuia din urmă.

7:10 Prin ce fel de înlănțuire de raționamente se poate afirma că Levi i-a plătit zeciuială lui Melchisedec? În primul rând, prin faptul că Avraam a fost cel care a plătit zeciuiala. El a fost străbunicul lui Levi. Deși Levi încă nu se născuse, el era prezent **în coapsele lui** Avraam, adică era destinat să descindă din venerabilul patriarh. Avraam a procedat, în realitate, ca reprezentant al întregii sale posterități, când a dat zeciuială lui Melchisedec. Prin umare, Levi și preoția care a descins din el au ocupat locul secund față de Melchisedec și preoția acestuia.

7:11 În versetele 11-20 găsim al doilea argument prin care se demonstrează că preoția lui Melchisedec este superioară preoției lui Aaron, anume faptul că s-a produs o schimbare în cadrul preoției. Preoția lui Cristos a trecut pe linie moartă preoția levitică. Lucrul acesta n-ar fi fost necesar, dacă preoția levitică și-ar fi îndeplinit scopul, deplin și până la capăt.

Realitatea este că **prin** sistemul **levitic** nu se putea atinge **perfectiunea**. Păcatele nu au fost niciodată îndepărtate, iar închinătorii nu au obținut niciodată odihna conștiinței. Astfel, preoția înființată pe vremea lui Moise nu a fost cea definitivă.

Un alt fel de preoție este acum în vigoare, după ce a sosit Preotul cel desăvârșit. Iar preoția Lui nu este socotită după rânduiala lui Aaron, ci după rânduiala lui Melchisedec.

7:12 Faptul că preoția s-a schimbat ne obligă să conchidem că întreaga structură legală pe care se întemeia preoția s-a schimbat și ea. Este un anunț revoluționar! Ca un clopot, el vestește încheierea vechiului sistem, inaugurându-l pe cel nou. Acum nu mai suntem sub lege.

7:13 Că s-a produs o schimbare în lege rezultă și din faptul că Domnul Isus aparține unei seminții căreia i se interzicea să îndeplinească funcția de preot în legea levitică.

7:14 Domnul Isus descindea din seminția lui Iuda. Or, conform legislației mozaice, nici o persoană din acest trib nu era autorizată să îndeplinească funcția de preot. Și totuși Isus este Preot. Cum se explică acest lucru? Explicația constă în faptul că s-a produs o modificare a legii.

7:15 Autorul posedă probe suplimentare conform cărora a intervenit o schimbare majoră în legea preoției. A apărut un alt fel de preot, după chipul lui Melchisedec, iar calitățile care-L îndrituiesc să ocupe acest post sunt total diferite de cele pe care trebuiau să le îndeplinească fiii lui Aaron.

7:16 Preoții levitici deveneau eligibili prin întrunirea criteriilor cerute de lege, conform descendenței lor fizice. Ei trebuiau să se nască din seminția lui Levi și din familia lui Aaron.

Dar ceea ce-i conferă Domnului calitatea de Preot ca Melchisedec este **viața Sa fără sfârșit**. Nu se pune aici problema unei spițe, ci puterea personală, inerentă. El trăiește în veac.

7:17 Lucrul acesta e confirmat de cuvintele Psalmului 110:4, unde David anticipează preoția lui Mesia: „**Tu ești un preot pe veci, după rânduiala lui Melchisedec**“. Aici accentul cade pe cuvintele: **pe veci**. Slujba Lui nu va înceta niciodată, pentru că viața Lui nu va înceta niciodată.

7:18 Legea care a pus bazele preoției aaronice a fost contramandată **din pricina neputinței și zădărniceii** ei. Ea a fost abrogată prin venirea lui Cristos.

În ce sens a fost legea neputincioasă și

zadamică? Oare nu Dumnezeu este Cel care a dat-o? Putea Dumnezeu să dea un lucru neputincios și inutil? Răspunsul este că Dumnezeu niciodată nu a intenționat ca această lege să fie legea definitivă a preoției. Ea a avut mai degrabă un caracter preparator pentru preoția *ideală* a lui Dumnezeu, ce avea să vină. A fost o imagine temporară și parțială a realității perfecte și definitive ce avea să vină.

7:19 Ea a fost neputincioasă și inutilă în sensul că **n-a făcut nimic desăvârșit**. Oamenii nu puteau merge nicicând în prezența lui Dumnezeu în Sfânta Sfințelor. Această distanțare obligatorie dintre Dumnezeu și om avea menirea să le amintească în permanență că chestiunea păcatului nu fusese încă rezolvată, o dată pentru totdeauna.

Dar acum **a fost introdusă o nădejde mai bună, prin care ne apropiem de Dumnezeu**. Acea **nădejde mai bună** este Domnul Isus Însuși; cei care Îl au pe El ca singura lor nădejde au acces desăvârșit **la Dumnezeu** în orice clipă.

7:20 Nu numai că s-a produs o modificare în rânduiala preoției și în legea preoției, ci, așa cum vom vedea îndată, s-a produs o schimbare și în metoda inducției. Raționamentul gravitează aici în jurul folosirii **jurământului** lui Dumnezeu în legătură cu preoția lui Cristos. Jurământul semnifică introducerea a ceea ce este neschimbător și veșnic. Rainsbury spune: „Nimic mai prejos decât însuși jurământul Dumnezeului Celui Atotputernic este cel care garantează eficacitatea și caracterul etern al preoției binecuvântatului nostru Domn Isus“.¹⁰

7:21 Preoții aaronici au fost numiți în funcție **fără jurământ**. Prin urmare, implicația care se deduce de aici este că preoția lor a avut scopul de a fi provizorie, și nicidecum definitivă.

Dar Dumnezeu S-a adresat lui Cristos **printr-un jurământ**, când L-a desemnat ca preot. Forma jurământului o găsim în Psalmul 110:4: „**Domnul a jurat și nu-I va părea rău: «Tu ești preot în veac, după rânduiala lui Melchisedec»**“. Henderson spune:

Dumnezeu așează în spatele împuternicirii lui Cristos realitățile eterne ale tronului Său și atribuțiile imuabile ale naturii Sale. Dacă acestea ar putea suferi modificări, atunci și noua preoție s-ar putea schimba. Altminteri nu poate exista nici o schimbare.¹¹

7:22 Rezultă de aici că **Isus** este **certitu-**

dinea (garantul) unui legământ mai bun. Preoția aaronică făcea parte din Vechiul Legământ. Preoția lui Cristos este legată de noul **legământ**. Legământul și preoția stau în picioare sau cad împreună.

Noul Legământ este acordul necondiționat de har pe care Dumnezeu îl va încheia cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda, când Domnul Isus își va întemeia împărăția pe pământ (Ier. 31:33, 34). Credincioșii de azi se bucură de unele din binecuvântările Noului Legământ, dar deplina sa împlinire nu se va realiza decât atunci când Israel va fi redresat și răscumpărat pe plan național.

Isus este **certitudinea** noului **legământ** în sensul că El însuși este Garantul. Prin moartea, îngroparea și învierea Lui, El a asigurat baza neprihănită de pe care Dumnezeu putea împlini termenii legământului. Preoția Sa fără de sfârșit este de asemenea vital legată de împlinirea fără greș a termenilor legământului.

7:23 Am ajuns acum la al treilea și ultimul legământ privitor la superioritatea preoției melchisedechiene.

Preoții Israelului au fost **mulți** la număr. Se spune că au fost optzeci și patru de mari **preoți** în istoria națiunii și, desigur, au existat nenumărați alți preoți mai mici. Funcția de mare preot era ocupată mereu de altă persoană, din cauza **morții** celui ce fusese mare preot înainte. Slujba suferea astfel de pe urma acestor întreruperi inevitabile.

7:24 În cazul preoției lui Cristos, nu există nici un neajuns similar, întrucât El trăiește **în veac**. **Preoția** Lui nu se transmite niciodată altcuiva și nu există nici o întrerupere a eficacității sale. Este **neschimbătoare** și netransmisibilă.

7:25 Pentru că El trăiește în veac, **poate să-i mântuiască în chip desăvârșit pe cei care se apropie prin El de Dumnezeu**. În general prin asta înțelegem lucrarea Sa de a-i mântui pe păcătoși de pedeapsa păcatului, dar, în realitate, scriitorul se referă la lucrarea lui Cristos de a-i izbăvi pe sfinți de puterea păcatului. Așadar, aici nu este avut în vedere atât de mult rolul său de Mântuitor, cât acela de Mare Preot. Nu există nici un pericol că vreunul din credincioși se va pierde. Siguranța lor eternă depinde de **mijlocirea** Lui perpetuă **în favoarea lor**. **El poate să-i mântuiască** tot timpul pentru că actuala Sa slujbă la dreapta lui Dumnezeu nu va mai putea fi niciodată întreruptă prin moarte.

7:26 Preoția lui Cristos este superioară pre-

oției lui Aaron și datorită excelenței Persoanei Domnului Isus. El este **sfânt** în poziția Sa înaintea lui Dumnezeu. El este **nevinovat** sau fără vicleșug în relațiile Sale cu oamenii. El este **neîntinat** în caracterul Său personal. El este **despărțit de păcătoși** în viața pe care o trăiește la dreapta lui Dumnezeu. El a fost **înălțat mai presus de ceruri** în actuala și eternă Sa splendoare. **Și tocmai un astfel de Mare Preot ne trebuia**.

7:27 Spre deosebire de preoții levitici, Marele nostru Preot **n-are nevoie să aducă jertfe în fiecare zi... căci lucrul acesta l-a făcut pentru noi o dată pentru totdeauna**. El n-are nevoie să aducă jertfe **pentru păcatele Sale**, pentru că El este absolut total lipsit de păcat. El se deosebește printr-un al treilea mod uimitor de foștii preoți prin faptul că **S-a adus jertfă pe Sine însuși** pentru păcatele oamenilor. Preotul S-a dat pe El însuși ca jertfă. Nespus de minunat și de adânc este harul lui Isus!

7:28 **Legea** pune **preoți** care sunt nedesăvârșiți pe plan personal, ei fiind supuși slăbiciunii și greșelilor; ei sunt sfinți doar din punct de vedere ritualist.

Jurământul lui Dumnezeu, dat după ce a venit legea, **Îl numește pe Fiul** ca Preot **care a fost desăvârșit pentru veșnicie**. La acest jurământ s-a referit versetul 21 din acest capitol, citând din Psalmul 110:4.

Există extraordinară implicații în materialul pe care tocmai l-am parcurs. Preoția umană a fost înlocuită cu o preoție divină și eternă. Prin umare, de câtă nepricepere dau dovadă oamenii când stabilesc sisteme preoțești după tiparul Vechiului Testament, uzurpând funcțiile strălucitului nostru Mare Preot!

B. Slujba lui Cristos este superioară slujbei lui Aaron (cap. 8)

8:1 În versetele următoare, se arată că slujba lui Cristos este superioară slujbei lui Aaron, pentru că El oficiază într-un sanctuar superior (v. 1-5) și în legătură cu un legământ superior (v. 7-13).

Acum scriitorul a ajuns la **punctul principal** al argumentației sale. El nu rezumă aici cele spuse anterior, ci enunță teza de bază spre care converg toate elementele din această epistolă.

Avem un astfel de Mare Preot. Cuvântul **avem** transmite o notă de triumf, acesta fiind răspunsul dat iudeilor care îi tachinau pe creștinii de la început cu cuvintele: „Noi avem

tabernacolul; noi avem preoția; noi avem minunatele veșminte preoțești“. La care credinciosul răspunde plin de încredere: „Da, dar voi nu aveți decât umbrele acestor realități, pe când noi avem împlinirea lor. Voi aveți ceremoniile, dar noi Îl avem pe Cristos. Voi aveți imaginile, dar noi avem Persoana. Și Marele nostru Preot **este așezat la dreapta tronului Maiestății în ceruri**. Nici un alt mare preot nu s-a așezat vreodată, considerându-și lucrarea încheiată, după cum nici unul nu a ocupat nicicând un loc de asemenea onoare și putere“.

8:2 El slujește poporul **în Locul preasfânt din cer**. Acesta este **adevăratul cort (tabernacol)** ridicat de Domnul, nu de om, cum s-a întâmplat cu cortul pământesc.

8:3 Întrucât una din funcțiile principale îndeplinite de **marele preot** a fost de a aduce atât daruri, cât și jertfe, rezultă că și Marele nostru Preot trebuie să procedeze la fel.

Prin **daruri** se înțelege o gamă cuprinzătoare de ofrande aduse lui Dumnezeu. Iar **jertfele** erau darurile în care era ucis un animal. Ce oferă Cristos? Acestei întrebări nu i se dă răspuns direct decât în capitolul 9.

8:4 Versetul acesta trece peste întrebarea referitoare la ce oferă Cristos, amintindu-ne că pe pământ El n-ar fi eligibil să ofere daruri în cort sau în templu. Domnul nostru descindea din seminția lui Iuda, iar nu din aceea a lui Levi și din familia lui Aaron. Din această pricină, El nu era calificat să slujească în templul pământesc. Când citim în evanghelii că Isus S-a dus la templu (vezi Luca 19:45), trebuie să înțelegem că S-a dus doar în zona din jurul templului, iar nu în Locul Sfânt sau în Sfânta Sfințelor.

Desigur cu asta se ridică întrebarea dacă Cristos a îndeplinit vreă funcție de mare preot când S-a aflat pe pământ, sau dacă Și-a început lucrarea preoțească doar după ce S-a suit la Cer? Ideea centrală a versetului 4 este că *El nu a fost calificat pe pământ să acționeze ca preot levitic și nu putea sluji în templul de la Ierusalim*. Dar asta nu înseamnă că El nu putea îndeplini funcțiile *unui preot după rânduiala lui Melchisedec*. La urma urmelor, rugăciunea Lui de la Ioan 17 este o rugăciune de mare preot și, desigur, aducerea Sa pe Sine Însuși ca unică jertfă desăvârșită la Calvar a fost negreșit un act preoțesc (vezi 2:17).

8:5 Tabernacolul (cortul) de pe pământ a fost copia sanctuarului **ceresc**. Conformăția sa a descris maniera în care poporul legământului lui

Dumnezeu se putea apropia de El ca să I se închine. Mai întâi, era ușa curții exterioare, apoi altarul jertfei arderii de tot, apoi ligheanul. După aceea preoții intrau în Locul Sfânt, iar marele preot intra în Sfânta Sfințelor, unde Se manifesta Însuși Dumnezeu.

Cortul (tabernacolul) nu a avut niciodată menirea de a fi sanctuarul definitiv, ci doar o copie și o umbră. Când Dumnezeu l-a chemat pe Moise să se suie pe Muntele Sinai și i-a spus să construiască cortul, El i-a dat un proiect bine alcătuit, un plan tehnic după care să se ghideze. Acest **model** a fost tipul unei realități superioare, **cerești**.

De ce subliniază scriitorul acest lucru cu atâta pregnanță? Pentru a imprima în mințile unora care ar fi ispițiți să revină la iudaism că, procedând astfel, ar schimba substanța pe niște umbre, când, în realitate, se cuvine ca ei să treacă de la umbre la realitatea propriu-zisă.

Versetul 5 ne învață fără echivoc că instituțiile din Vechiul Testament au fost tipuri ale realităților cerești; prin urmare, justifică învățătura tipologiei, atunci când aceasta este predată în consonanță cu Scriptura și fără să dăm frâu liber fanteziei.

8:6 Versetul acesta este tranziția de la tema sanctuarului superior la discuția despre **legământul mai bun**.

Mai întâi, avem o comparație. Slujba lui Cristos este tot atât de superioară slujbei preoților aaronici, pe cât **legământul** mediat de El este superior celui vechi.

În al doilea rând, ni se oferă un motiv: **legământul este mai bun** pentru că este legiferat **pe făgăduințe mai bune**.

Slujba lui Cristos este infinit mai bună. El nu a adus un animal ca jertfă, ci S-a adus pe Sine jertfă. El a înfățișat valoarea propriului Său sânge, nu sângele taurilor și al caprelor. El a îndepărtat păcatele, spre deosebire de preoții din vechiul legământ, care doar le acopereau. El le-a dat credincioșilor o conștiință desăvârșită, nu doar o amintire făcută o dată la un an asupra păcatelor. El ne-a deschis calea ca să pătrundem în prezența lui Dumnezeu, nu să stăm afară, la distanță.

El este Mediatorul unui legământ mai bun. Ca **Mediator** El stă între Dumnezeu și om, aruncând o punte peste prăpastia ce-i despărțea. Griffith Thomas face o comparație succintă a legămintelor:

Legământul este „mai bun“ pentru că este absolut, iar nu condiționat; spiritual, iar nu carnal; univer-

sal, iar nu local; etern, iar nu vremelnic; individual, iar nu național; și intern, iar nu extern.¹²

Este un legământ mai bun pentru că se întemeiază pe **făgăduințe mai bune**. Legământul legii promitea binecuvântarea în schimbul ascultării, dar amenința cu moartea pe cei ce erau neascultători. El reclama neprihănirea, dar nu conferea și putința de a îndeplini această neprihănire.

Noul Legământ este un legământ necondiționat al harului. El atribuie neprihănirea acolo unde aceasta lipsește cu desăvârșire. Noul Legământ îi învață pe oameni cum să trăiască neprihănit, dându-le și puterea să facă acest lucru și răsplătindu-i atunci când procedează astfel.

8:7 Primul legământ nu era perfect, adică nu reușea să realizeze o relație ideală între om și Dumnezeu. El n-a avut nicicând menirea de a fi legământul definitiv, ci a îndeplinit doar rolul de pregătitor al venirii lui Cristos. Faptul că se menționează ulterior al doilea legământ arată că primul nu a fost ideal.

8:8 În realitate neajunsul nu rezidă în primul legământ: „legea este sfântă și porunca sfântă și dreaptă și bună“ (Rom. 7:12). Mai degrabă, problema era la oamenii cărora le-a fost dat legământul dintâi, întrucât materialul brut cu care trebuia să opereze legea nu era de calitate. **Căci, ca o mustrare, El le-a spus...** El nu a mustrat legământul, ci oamenii legământului Său. Primul legământ se baza pe promisiunea omului că va asculta (Ex. 19:8; 24:7) și, prin urmare, nu era destinat să dănuie multă vreme. Noul Legământ este o recitare, de la început până la sfârșit, a ceea ce Dumnezeu Se învoiește să facă; în asta constă țaria sa.

Scriitorul citează acum din Ieremia 31:31-34, pentru a demonstra că în Scripturile ebraice Dumnezeu promisese un Legământ Nou. Întreaga argumentație gravitează în jurul cuvântului **nou**. Dacă vechiul ar fi fost suficient și satisfăcător, ce nevoie ar mai fi fost să se introducă unul nou?

Și totuși Dumnezeu a promis în mod special că va încheia un nou legământ cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda. Cum s-a arătat mai sus, noul legământ are de a face, în principal, cu națiunea Israel, nu cu biserica. El își va găsi împlinirea deplină când va reveni Cristos să domnească peste Israel ca națiune pocăită și răsucumpărată. Între timp, credincioșii se înfruptă din unele binecuvântări ale acestui

legământ. Astfel când Mântuitorul a dat ucenicilor cupa cu vin, spunând: „Acesta este noul legământ în sângele Meu. Faceți acest lucru, ori de câte ori beți din el, în amintirea Mea“ (1 Cor. 11:25). Henderson citează următoarele:

Și astfel facem distincție între interpretarea primară referitoare la Israel și aplicația secundară, spirituală, la biserica de astăzi. În prezent ne bucurăm, în puterea Duhului Sfânt, de binecuvântările noului legământ; și totuși, vor mai exista în viitor alte manifestări față de Israel, după făgăduința lui Dumnezeu.¹³

8:9 Dumnezeu a făgăduit concret că Noul Legământ nu va fi ca legământul pe care l-a încheiat cu ei când i-a scos, de mână, din Egipt. În ce fel se va deosebi? El nu ne spune, dar poate că răspunsul poate fi dedus din restul versetului, **Pentru că n-au stăruit în legământul Meu, nici Mie nu Mi-a păsat de ei, zice DOMNUL**. Legământul legii a dat greș pentru că a fost condiționat, reclamând ascultare de la un popor care nu era în stare de ascultare. Făcând Noul Legământ un legământ *necondiționat* al harului, Dumnezeu evită orice posibilitate de eșec, întrucât împlinirea depinde numai și numai de El Însuși. Or, El nu poate da greș!

Citatul din Ieremia conține o schimbare radicală. Cuvintele din textul ebraic al citatului din Ieremia 31:32 sună astfel: „deși le-am fost soț“. Unele traduceri de la început ale acestui text din Ieremia sunau astfel: „prin urmare, i-am desconsiderat (sau: M-am depărtat de ei)“. Duhul Sfânt, Care a inspirat cuvintele rostite de Ieremia și a supravegheat conservarea Bibliei, l-a călăuzit pe scriitorul cărții Evrei să selecteze această versiune alternativă.

8:10 Observați repetarea cuvintelor: **Eu voi**. Vechiul Legământ îi spune omului ce trebuie să facă; Noul Legământ ne spune ce va face Dumnezeu. După ce au trecut zilele neascultării lui Israel, El va pune legile Lui în mintea lor ca să le cunoască, și în inima lor, ca să le iubească. Ei vor dori să asculte, nu de teama pedepsei, ci din iubire pentru El. Legile nu vor mai fi scrise în piatră, ci pe tăbliile de carne ale inimii.

Eu voi fi Dumnezeul lor, iar ei vor fi poporul Meu. Asta denotă apropiere. VT îi spunea omului să stea departe; harul îi spune să se apropie. De asemenea, îi vorbește despre o legătură neîntreruptă și o siguranță necondiționată. Nimic nu va întrerupe această

legătură cumpărată cu prețul sângelui.

8:11 Noul Legământ include și cunoștința universală a Domnului. În timpul Glorioasei Domnii a lui Cristos, nu va mai fi nevoie ca un om să-și învețe aproapele sau fratele să-L cunoască pe DOMNUL. Căci toți vor avea conștientizarea lăuntrică a Lui, de la cel mai mic până la cel mai mare: „Pământul va fi plin de cunoștința DOMNULUI cum sunt apele care acoperă marea“ (Isa. 11:9).

8:12 Dar bucuria cea mai mare va consta în faptul că Noul Legământ promite îndurare pentru cei nelegiuți și uitare pe veci a păcatelor lor. Legea era inflexibilă și nemiloasă în această privință: „Orice abatere și orice neascultare primea o dreaptă răsplată“ (Ev. 2:2).

Mai mult, legea nu putea să se ocupe efectiv de păcate. Ea asigura ispășire de păcate, dar nu și îndepărtarea acestora. (Termenul ebraic pentru ispășire provine de la verbul *acoperi*.) Jertfele prescrise de lege îl făceau pe om curat din punct de vedere ceremonial, adică îl calificau să se angajeze în viața religioasă a națiunii. Dar această curățire ritualistă era externă și nu se atingea de viața lăuntrică a omului. Nu asigura curățirea morală, după cum nu-i dădea un cuget curat.

8:13 Faptul că Dumnezeu introduce un **Nou Legământ** înseamnă că **primul** este **învechit**. Întrucât așa stau lucrurile, nici nu mai trebuie să se pună problema revenirii la lege. Și totuși, exact asta erau ispițiții unii dintre cei ce-și spuneau credincioși să facă. Autorul le atrage atenția că legământul legii este demodat; că a fost introdus un legământ mai bun. Prin urmare, trebuie să se pună de acord cu Dumnezeu.

C. Ofranda adusă de Cristos este superioară jertfelor din Vechiul Testament (9:1–10:18)

9:1 La 8:3 scriitorul a amintit în treacăt faptul că fiecare mare preot trebuie să aibă ce oferi. Acum el este gata să discute ofranda adusă de minunatul nostru Mare Preot, contrastând-o cu ofrandele din VT. Pentru a introduce tema de care se va ocupa, el face o trecere rapidă în revistă a conformației cortului și a regulilor ce guvernau închinarea.

9:2 **Tabernacolul** a fost o construcție asemănătoare unui cort, în care Dumnezeu a locuit în mijlocul israeliților începând din perioada încartuirii lor la Muntele Sinai și până la zidirea templului. Zona din jurul tabernacolului se numea curtea exterioară, ce era împrej-

muită cu un gard alcătuit dintr-o serie de stâlpi de bronz între care era întinsă o pânză de in. Când israelitul intra în curtea cortului prin poarta de răsărit, el se apropia de altarul arderii de tot, unde erau tăiate și arse animalele de jertfă. Apoi ajungea la ligheanul așezat pe un stativ mare de bronz, în a cărui apă preoții își spălau mâinile și picioarele.

Tabernacolul propriu-zis avea 45 de picioare lungime, 15 picioare lățime și 15 picioare înălțime (13 m, 4,5 m și 4,5 m). Era împărțit în două compartimente. Primul, Locul Sfânt, avea 30 de picioare (circa 9 m) lungime, iar al doilea, Locul Preasfânt, avea 15 picioare lungime (4,5m).

Cortul era alcătuit dintr-un cadru de lemn acoperit cu perdele din păr de capră și pentru protecție împotriva ploii avea deasupra piei de animale. Aceste acoperămături formau partea de deasupra, spatele și laturile cortului. Partea din față a tabernacolului era un văl brodat.

Locul Sfânt conținea trei obiecte de mobilier:

1. **Masa cu pâinile punerii înainte**, pe care se aflau douăsprezece turte de pâine, reprezentând cele douăsprezece seminții ale lui Israel. Aceste turte se numeau „pâinea Prezenței“ pentru că erau așezate înaintea feței sau prezenței lui Dumnezeu.

2. **Sfeșnicul** de aur cu șapte brațe îndreptate în sus și purtând lămpi care ardeau cu untdelemn.

3. Altarul aurit al tămâierii, pe care se ardea tămâie sfântă dimineața și seara.

9:3 **După perdeaua a doua se afla Locul Preasfânt** sau Sfânta Sfințelor. Aici Dumnezeu Se manifesta printr-un nor luminos și strălucitor. Era singurul loc de pe pământ unde i se permitea omului să se apropie de El cu sângele ispășirii.

9:4 Acest al doilea compartiment al tabernacolului inițial conținea **chivotul legământului**, un scrin mare de lemn **acoperit peste tot cu aur**. Înăuntrul lui erau: **vasul de aur** conținând **mana**, **toiagul lui Aaron care înfrunzise**, și cele două **table ale legii**. (Mai târziu când a fost înălțat templul, n-a mai fost nimic în chivot, decât tablele legii – vezi 1 Regi 8:9).

Versetul 4 spune că în Locul Preasfânt se mai afla **cădelnița de aur**. Cuvântul grec tradus prin **cădelniță**¹⁴ poate însemna fie altarul de tămâiere (menționat la Ex. 30:6 ca fiind în Locul Sfânt), fie **cădelnița** în care marele preot purta tămâia. Explicația cea mai satisfăcătoare este aceasta din urmă. În opinia scrii-

torului, **cădelnița** își avea locul în Locul Preasfânt, întrucât marele preot o purta de la altarul tămâierii în Locul Preasfânt în Ziua Ispășirii.

9:5 Capacul de aur al chivotului legământului era cunoscut sub denumirea de **scaunul îndurării**. Deasupra lui erau două figurine cunoscute sub denumirea de **heruvimi**, care se priveau față în față, cu aripile întinse și cu capetele aplecate peste capacul chivotului.

Scriitorul se mărginește la această succintă descriere, întrucât nu a avut intenția de a vorbi **cu de-amănuntul despre** aceste lucruri, ci doar a dorit să schițeze conținutul tabernacolului și modul de apropiere de Dumnezeu pe care îl întruhipa.

9:6 Întrucât scriitorul s-a decis să contrasteze ofranda lui Cristos cu ofrandele aduse în cadrul iudaismului, el va trebui, mai întâi de toate, să le prezinte pe cele prescrise de lege. La această categorie ar putea alege multe, dar el se oprește asupra celor mai importante din cadrul întregului sistem al legii, anume: jertfa care se aducea în marea Zi a Ispășirii (Lev. 16). Dacă va putea dovedi că lucrarea lui Cristos este superioară aceleia săvârșite de marele preot în această zi aparte din calendarul religios al Israelului, își va fi susținut cu succes punctul de vedere.

Preoții aveau acces la cortul exterior, adică Locul Sfânt, unde intrau în permanență, aducându-și la îndeplinire obligațiile ritualiste. Oamenii de rând nu aveau voie să pătrundă în această încăpere, fiind obligați să rămână afară.

9:7 Numai un singur om din lume putea intra în Sfânta Sfintelor: **marele preot** al Israelului. Și chiar și acest unic om, dintr-o rasă unică, dintr-un trib unic și dintr-o familie unică putea intra doar într-o singură zi din an: Ziua Ispășirii. Dar când intra, avea obligația de a duce un lighean cu **sânge, pe care îl aducea pentru sine însuși și pentru păcatele comise din neștiință de oameni**.

9:8 Această acțiune semnifica profunde adevăruri spirituale. **Duhul Sfânt** îi învăța pe oameni că păcatul a creat o distanță între om și Dumnezeu și că, prin umare, omul trebuie să se apropie de Dumnezeu printr-un mediator. Iar mediatorul se putea apropia de Dumnezeu numai prin intermediul sângelui victimei sacrificate. Era o lecție practică menită să-i învețe pe oameni că **drumul** care ducea în prezența lui Dumnezeu nu le fusese încă des-

chis închinătorilor.

Accesul imperfect a continuat **afăta timp cât a rămas în picioare cortul dintâi**. În acest punct e preferabilă traducerea lui Darby: „Atăta timp cât primul tabernacol își avea locul său“. Tabernacolul a fost înlocuit cu templul ridicat în timpul domniei lui Solomon, dar a continuat să-și aibă locul până la moartea, îngroparea și învierea lui Cristos. Principiile pe care le vestea referitor la apropierea de Dumnezeu au fost încă valabile până când s-a rupt perdeaua din templu în două, de sus până jos.

9:9 Sistemul cortului dintâi **a fost simbolic pentru vremea de acum**. Ca imagine a unei realități superioare ce avea să vină, el reprezenta în mod nedesăvârșit lucrarea desăvârșită a lui Cristos.

Darurile și jertfele nu puteau să-i facă niciodată pe închinători **desăvârșiți în ce privește conștiința**. Dacă s-ar fi dobândit o totală izbăvire de păcat, atunci **conștiința** celui care aducea jertfa ar fi fost eliberată de vinovăția păcatului. Dar lucrul acesta nu s-a întâmplat niciodată.

9:10 De fapt, jertfele levitice se ocupau doar de îtinările ritualiste. Ele se refereau la chestiuni exterioare, cum ar fi alimentele și băuturile curate și necurate și spălările ceremoniale care îi eliberau pe oameni de impuritatea rituală, neocupându-se de necurăția morală.

Jertfele priveau un popor care se afla într-o relație de legământ cu Dumnezeu. Ele aveau menirea de a menține poporul într-o poziție de puritate rituală, pentru ca să se poată închina. Ele nu aveau însă nimic de a face cu mântuirea sau cu curățirea de păcat. Oamenii erau salvați prin credința în Domnul, pe baza lucrării lui Cristos aflată încă în viitor.

În fine, jertfele aveau un caracter vremelnic, fiind impuse **până la vremea reformării**. Ele anticipau venirea lui Cristos și jertfa Sa desăvârșită. Prin **vremea reformării** se are în vedere aici epoca creștină.

9:11 Cristos S-a arătat **ca mare Preot al bunurilor viitoare**,¹⁵ adică al extraordinarelor binecuvântări pe care le revarsă El peste cei ce îl primesc.

Sanctuarul Său este un cort **mai mare și mai desăvârșit**, care nu e făcut de mâini omenești în sensul că nu e construit din materiale de construcție. Ci este sanctuarul din cer, locuința lui Dumnezeu.

Locul Lui de slujire nu e

Un templu făcut de mâini omenești;

Ci El slujește chiar în cer,
 Preoția Lui fiind cerească;
 În El umbrele legii
 Toate s-au împlinit, acum retrăgându-se.

– Thomas Kelly

9:12 Domnul nostru a intrat, o dată pentru totdeauna, în Locul Preasfânt. Când S-a înălțat la Cer, El a intrat în prezența lui Dumnezeu, după ce a încheiat lucrarea de răscumpărare de la Calvar. Cuvintele: o dată pentru totdeauna trebuie să producă o bucurie necurnată în inimile noastre. Da, lucrarea e săvârșită. Domnul să fie laudat!

El a oferit propriul Său sânge, nu sângele taurilor și al țapilor. Sângele animalelor nu avea puterea de a îndepărta păcatele. El avea eficacitate doar în cazul ofenselor de ordin tehnic, respectiv al încălcării regulilor ritualiste. Dar sângele lui Cristos are o valoare nemărginită, căci puterea sa este suficientă pentru a curăți toate păcatele tuturor oamenilor care au trăit vreodată, care trăiesc în prezent și care vor trăi vreodată. Desigur, puterea sa e aplicabilă doar în cazul celor care vin la El prin credință. Dar potențialul său de curățire este nelimitat.

Prin jertfa Sa El a obținut răscumpărarea eternă. Preoții de odinioară obțineau doar o ispășire anuală. Prin urmare, între cele două jertfe este o diferență uriașă.

9:13 Pentru a ilustra diferența dintre jertfa lui Cristos și ceremoniile legii, scriitorul își îndreaptă acum atenția spre ritualul vacii stropite. Potrivit legii, dacă un israelit se atinge de un cadavru, devenea necurat din punct de vedere ceremonial timp de șapte zile. Remediul consta în amestecarea cenușii unei vaci cu apă curată de izvor, persoana înfinată fiind stropită în ziua a treia și a șaptea, după care devenea curată. Mantle precizează:

Cenușa era considerată o concentrare a proprietăților esențiale ale ofrandei de păcat, la acest element putându-se apela oricând, în condiții de minim deranj și fără pierdere de timp. O vacă roșie avea efect pentru veacuri de-a rândul. Se consemnează că a fost nevoie doar de șase în toată istoria evreilor, pentru că o cantitate cât de mică de cenușă avea un extraordinar de mare efect de curățire când era amestecată cu apa curată de izvor (Numeri 19:17).¹⁶

9:14 Dacă cenușa unei vaci avea o putere atât de mare de a curăți una din cele mai

grave forme de înținăciune exterioară, cu cât mai puternic este sângele lui Cristos pentru a curăți de păcatele lăuntrice cele mai murdare!

Ofranda Sa S-a făcut prin Duhul Cel veșnic. Există oarecari deosebiri de vederi cu privire la sensul acestei sintagme. După unii, sensul ei ar fi: „printr-un duh veșnic“, adică duhul binevoitor cu care a depus El jertfa Sa, în contrast cu caracterul involuntar al jertfelor animale. În schimb, alții cred că sensul ei corect este: „prin duhul Său veșnic“. Noi însă credem că aici este vorba despre *Duhul Sfânt*; Domnul a depus jertfa Sa în puterea **Duhului Sfânt**.

Jertfa a fost adusă lui Dumnezeu. El a fost Mielul lui Dumnezeu, fără pată și fără păcat, a cărui perfecțiune morală L-a calificat să fie purtătorul păcatelor noastre. Jertfele animale trebuiau să fie de o perfecțiune fizică. El a fost de o perfecțiune morală.

Sângele Lui curățește conștiința de faptele moarte, ca să slujească Dumnezeului Celui viu.

9:15 Versetele anterioare au subliniat superioritatea sângelui Noului Legământ față de sângele Vechiului Legământ. Asta ne conduce la concluzia din versetul 15: anume că Cristos este **Mediatorul Noului Legământ**, după cum explică Wuest:

Cuvântul „mediator“ este traducerea termenului *mesites*, care se referă la o persoană ce intervine între alte două persoane, pentru a reface pacea sau prietenia dintre acestea, pentru a încheia un contract sau a ratifica un legământ. Aici Mesia joacă rolul de intermediar sau mediator între un Dumnezeu sfânt și omul păcătos. Prin moartea Sa pe cruce, El îndepărtează obstacolul (păcatul) care a provocat înstrăinarea dintre om și Dumnezeu. Când păcătosul acceptă meritele jertfei lui Mesia, vina și pedeapsa păcatului său dispar, puterea păcatului în viața lui este frântă, iar el devine receptorul naturii divine. Înstrăinarea dintre el și Dumnezeu, atât pe plan juridic, cât și personal, dispare.¹⁷

Acum cei care sunt chemați pot primi **moștenirea veșnică** făgăduită. Prin lucrarea lui Cristos sfinții din Vechiul Testament precum și cei din Noul Testament se bucură de mântuire **veșnică** și de răscumpărare **veșnică**.

Ceea ce-i califică pe credincioșii din era precreștină să aibă parte de moștenire este faptul că **moartea** – adică moartea lui Cristos

– a avut loc. Moartea Lui îi răscumpără de **abaterile făptuite sub lege**.

Într-o anumită privință am putea spune că Dumnezeu i-a salvat pe cei din VT „pe creștii”. Ei au fost îndreptățiți prin credință, așa cum erau. Dar Cristos încă nu murise. Atunci cum a putut Dumnezeu să-i mântuiască? Răspunsul e că i-a mântuit pe baza a ceea ce știa că va înfăptui Cristos. Ei nu știau aproape nimic despre ceea ce avea să înfăptuiască Cristos la Calvar. Dar Dumnezeu știa și a trecut valoarea acelei lucrări în contul lor, atunci când au crezut revelația pe care le-a dăruit-o El despre Sine.

Într-o privință, o mare datorie, rezultată în urma abaterilor, s-a acumulat sub Vechiul Legământ. Prin moartea Sa, Cristos i-a răscumpărat pe credincioșii din prima dispensație de aceste **abateri**.

Maniera în care Dumnezeu i-a salvat prin lucrarea încă viitoare a lui Cristos este cunoscută (în engleză, n.tr.) sub denumirea de „premission” (adică ispășire sau iertare anticipată) a păcatelor. O discuție pe tema aceasta o găsim la Romani 3:25, 26.

9:16 Aducând vorba despre moștenire în versetul 15, autorul își amintește că înainte ca ultima voință sau **testamentul** cuiva să poată fi omologat, trebuie să se dovedească moartea **testatorului**. De obicei un certificat de deces este o probă suficientă în acest sens.

9:17 Se poate ca testatorul să-și fi alcătuit testamentul cu mulți ani înainte și să-l fi păstrat în siguranță, dar el nu intră în vigoare decât după moartea sa. Atâta timp cât este în viață, averea lui nu poate fi distribuită la cei pe care i-a numit în testament.

9:18 Acum discuția se deplasează de la tema testamentului cuiva la aceea a Vechiului **Legământ** dat de Dumnezeu prin intermediul lui Moise. (Termenii din engleză: „covenant” (legământ) și „testament” sunt traducerea unuia și aceluiași termen din greacă, *diatheke*.) Și aici a fost necesar să aibă loc un deces, care a fost ratificat prin vărsarea de **sânge**.

În vremurile de demult fiecare legământ era validat prin moartea jertfitoare a unui animal. Sângele constituia garanția că se vor împlini termenii legământului.

9:19 După ce **Moise** a recitat legile în azul Israelului, **a luat sânge de viței și de țapi, cu apă, lână stacojie și isop, stropind atât cartea însăși, cât și tot poporul**. În felul acesta Moise a efectuat ceremonia pentru pecetluirea solemnă a legământului.

La Exod 24:1-11 citim că Moise **a stropit altarul și poporul**; nu se amintește însă că s-ar fi stropit și **cartea**, după cum nu se pomenește nimic despre **apă, lână stacojie** sau **isopul**. Este mai bine să considerăm aceste texte ca relatări separate, dar complementare.

Cele două părți între care s-a încheiat contractul au fost: Dumnezeu, reprezentat prin altar, și **poporul**, legământul propriu-zis fiind **cartea**. **Sângele** stropit obliga ambele părți să respecte clauzele legământului. Poporul a promis că va asculta, iar DOMNUL a promis că îi va binecuvânta pe israeliți dacă vor face ce au promis.

9:20 În timp ce stropea, Moise a spus: **Acesta este sângele legământului pe care vi l-a poruncit Dumnezeu**”. Această acțiune punea în joc viața poporului, dacă nu păzea legea.

9:21 În mod similar, Moise **a stropit cu sânge cortul și toate vasele** folosite în cadrul închinării. Ritualul acesta nu se găsește în VT. Sângele nu figurează în pasajul de la Exod 40 referitor la consacrarea cortului. Totuși simbolismul este clar. Tot ce intră în contact cu omul păcătos este întinat și, prin urmare, trebuie curățit.

9:22 **Approape** tot ce se afla sub **lege** era **curățit cu sânge**. Existau însă și excepții. De pildă, când un om era numărat în cadrul recensământului, fiind inclus în rândul copiilor lui Israel, el putea aduce o jumătate de siclu de argint ca „bani pentru ispășire”, în locul unei jertfe de sânge (Ex. 30:11-16). Moneda era un semn ce simboliza ispășirea pentru sufletul omului, ca el să poată fi socotit ca făcând parte din poporul lui Dumnezeu. O altă excepție o găsim la Levitic 5:11, unde anumite forme de necurăție ritualistă se puteau rezolva prin aducerea unei ofrande de floarea făinii.

Aceste excepții tratau *ispășirea* sau *acoperirea* păcatului, deși, în general vorbind, pentru ispășire era nevoie de o jertfă de sânge. Dar în ce privește **curățirea** de păcat, aici nu mai există excepții, ci trebuie neapărat să aibă loc o vărsare de **sânge**.

9:23 Restul capitolului 9 compară și contrastează cele două legăminte.

Mai întâi, cortul pământesc trebuia să fie curățit cu sângele taurilor și al țapilor. După cum s-a arătat aceasta era o purificare ceremonială. Era o sfințire simbolică a unui sanctuar simbolic.

Sanctuarul **ceresc** era realitatea reprezentată printr-o copie: cortul de pe pământ, care trebuia curățit **cu jertfe mai bune decât acestea**, adică **cu jertfele** lui Cristos. Folosirea pluralului pentru a descrie ofranda unică adusă de Cristos este o figură de stil, cunoscută sub denumirea de „pluralul majestății”.

S-ar putea să ne surprindă faptul că și locurile cerești trebuie curățite. În sensul acesta textul de la Iov 15:15 ne-ar putea oferi un indiciu. Acolo citim că „cerurile nu sunt curate înaintea Lui”. Asta se datorează negreșit faptului că Satan a comis primul act de păcătuire în cer (Isa. 14:12-14) și faptului că el încă are acces în prezența lui Dumnezeu, ca pârâș al fraților (Apo. 12:10).

9:24 Cristos n-a intrat în sanctuarul făcut de mâini omenești, care era o întrupare a celui **adevărat, ci a intrat chiar în cer**, unde se înfățișează **acum pentru noi, înaintea lui Dumnezeu**.

Este greu să înțelegem cum poate cineva dori să se lase de realitate și să revină la copia acesteia. E de neînțeles cum cineva poate să-L părăsească pe Marele Preot care slujește în sanctuarul ceresc, pentru a reveni la preoții Israelului, cei ce slujeau în cortul simbolic.

9:25 Domnul Isus nu a adus jertfe repetate, **cum proceda marele preot** aaronic. Acesta din urmă intra în **Locul Preasfânt** o dată pe an – adică, în Ziua Ispășirii, și nu aducea propriul său sânge ca jertfă, ci **sângele animalelor de jertfă**.

9:26 Dacă Cristos ar fi adus jertfe repetate, asta ar fi presupus și suferințe repetate, întrucât jertfă a constat din însăși viața Sa. Este de neconceput ca El să fi suferit agoniile Calvarului din timp în timp, **de la întemeierea lumii!** În plus, asta ar fi fost și inutil!

Sub Noul Legământ există:

1. O finalitate pozitivă – **El S-a arătat o dată** pentru totdeauna. Lucrarea nu mai trebuie repetată.

2. Un timp potrivit – **El S-a arătat la sfârșitul veacurilor**, adică după ce Vechiul Legământ a demonstrat concludent eșecul și neputința omului.

3. O lucrare desăvârșită – **El S-a arătat ca să înlăture păcatul**. Accentul cade pe cuvântul **a înlătura**. Cu alte cuvinte, nu se mai pune problema unei ispășiri anuale, ci acum a intervenit iertarea veșnică.

4. O jertfă personală – **El a îndepărtat**

păcatul **prin jertfa Sa**, adică jertfindu-Se pe Sine, căci în propriul Său trup a purtat El pedeapsa pe care o meritau păcatele noastre.

Purtând rușinea și sfidând ocară,
În locul Meu osândit El a stat,
Pecetluindu-mi iertarea cu sângele Lui.
Aleluia! Ce Mântuitor mare!

– Philip P. Bliss

9:27 Versetele 27 și 28 par să prezinte un alt contrast între Vechiul și Noul Legământ. Legea îi condamnă pe păcătoși **să moară o singură dată, iar după aceea vine judecata**. Legea a fost dată unor oameni care erau deja păcătoși și care nu puteau s-o păzească în mod desăvârșit. Prin urmare, ea a devenit un mijloc de osândire a tuturor celor care se aflau sub ea.

9:28 Noul Legământ introduce jertfa infinită a lui **Cristos**; **El S-a adus jertfă o singură dată ca să poarte păcatele multora**. Noul Legământ ne prezintă binecuvântata nădejde a iminenței Sale Reveniri; **celor care Îl așteaptă cu nerăbdare El Se va arăta a doua oară**. Dar când va veni El din nou, nu va veni pentru a Se ocupa de problema **păcatului**, întrucât lucrarea aceea a săvârșit-o deja pe cruce. El va veni pentru a-i duce pe ai Săi acasă, în cer. Aceasta va fi culminarea **mântuirii** lor; ei vor primi trupurile lor proslăvite și vor fi pe veci feriți de orice atingere a păcatului.

Sintagma: **cei care Îl așteaptă cu nerăbdare** este o descriere a adevăraților credincioși. Toți copiii Domnului așteaptă revenirea Lui, deși s-ar putea să nu fie întru totul de acord cu privire la succesiunea exactă în care se vor desfășura evenimentele la a doua Sa venire.

Biblia nu ne învață nicăieri că doar un anumit grup de creștini duhovnicești vor fi luați în cer cu prilejul Răpirii. Mai degrabă, participanții sunt descriși ca aparținând la două categorii: „morții în Cristos” și „noi cei vii, care rămânem” (1 Tes. 4:16, 17). Asta înseamnă că toți credincioșii, și morți, și vii, vor fi răpiți la cer. La 1 Corinteni 15:23 participanții sunt definiți drept: „cei care sunt ai lui Cristos”.

Adesea s-a scos în evidență că avem trei arătări ale lui Cristos în versetele 24-28, care pot fi rezumate în felul următor:

Versetul 26: *El S-a arătat*. Asta se referă la prima Sa venire, când a venit pe pământ ca să ne salveze de pedeapsa păcatului (timpul *tre-cut* al mântuirii).

Versetul 24: El Se arată *acum*. Este o referire la slujba (lucrarea) Sa actuală, desfășurată în prezența lui Dumnezeu, pentru a ne salva de puterea păcatului (timpul *prezent* al mântuirii).

Versetul 28: El *Se va* arăta. Asta se referă la iminenta Sa întoarcere, când ne va salva de prezența păcatului (timpul *viitor* al mântuirii).

10:1 Legea era doar **umbra bunurilor viitoare** ce aveau să vină. Ea avea darul de a îndrepta privirile oamenilor în viitor, spre Persoana și lucrarea lui Cristos, dar era un palid înlocuitor al realității. A prefera legea în schimbul lui Cristos este totuna cu a prefera fotografia cuiva, în locul persoanei pe care o reprezintă. Este o *insultă* adusă Majestății Sale!

Slăbiciunea sistemului legii reiese și din faptul că jertfele sale trebuiau aduse mereu, fiind repetabile. Această repetiție demonstra totala lor incapacitate de a întruni cerințele pe care le reclamă un Dumnezeu sfânt. Observați sintagmele folosite pentru a capta ideea reiterării: **aceleași jertfe; se aduc neîncetat; an de an**.

Jertfele erau total neputincioase de a-i desăvârși pe închinători, adică ele nu le acordau oamenilor niciodată o conștiință **desăvârșită** în ce privește păcatul. Israelii nu s-au bucurat niciodată de conștiința eliberării depline și veșnice de vinovăția păcatului. Ei nu aveau niciodată o totală odihnă a conștiinței.

10:2 Dacă ofrandele ar fi adus o absolvire totală și definitivă de păcat, **atunci n-ar fi încetat ei oare** să facă an de an drumul lor la cort sau la templu? Or, tocmai faptul că aceste jertfe se repetau le făcea să fie ineficiente. Nu poți spune că cineva este vindecat, dacă din oră în oră trebuie să ia medicamente ca să rămână în viață.

10:3 În loc să pacifice conștiința, sistemul levitic îl înțepa, aducându-l la realitate în fiecare an. În spatele frumosului ritual din Ziua Ispășirii se ascundea amintirea anuală că păcatele nu erau decât acoperite, iar nu îndepărtate.

10:4 Sângele taurilor și al țapilor pur și simplu nu avea puterea de a îndepărta păcatele. Cum s-a arătat deja, jertfele acestea se ocupau doar de abateri de la ritual, oferind o anumită curățire ceremonială, dar fiind total neputincioase în a le oferi oamenilor scăpare de natura lor stricată sau de faptele lor rele.

10:5 În contrast cu slăbiciunea ofrandelor levitice, să ne ocupăm acum de tăria jertfei

superlative a lui Cristos. În chip de introducere, ni se permite să auzim monologul rostit de Cristos cu prilejul încarnării Sale. Citând din Psalmul 40, El remarcă insatisfacția lui Dumnezeu față de jertfele și ofrandele din cadrul Vechiului Legământ. Dumnezeu este Cel care a instituit aceste jertfe, dar ele nu au fost rânduite de El să aibă un caracter permanent. Ele nu au avut menirea de a îndepărta păcatele, ci de a îndrepta privirile oamenilor spre Mielul lui Dumnezeu, care avea să ia păcatul lumii. Putea oare Dumnezeu să-și găsească plăcerea în râuri de sânge animal sau în mormanele de hoituri ale acestor animale?

Un alt motiv pentru care Dumnezeu nu este mulțumit este faptul că oamenii credeau că-I fac plăcere când îndeplineau ceremoniile, trăind însă în particular o viață lăuntrică de păcat și de stricăciune. Mulți din ei îndeplineau nesfârșitul ciclu de jertfe fără nici un dram de pocăință sau măhnire lăuntrică. Ei credeau că pot să-L îmbuneze pe Dumnezeu prin jertfirea animalelor, pe când El căuta jertfa venită dintr-o inimă zdrobită. Ei nu-și dădeau seama că Dumnezeu nu este un ritualist!

Nemulțumit de jertfele de odinioară, Dumnezeu I-a pregătit Fiului Său un trup omenesc, care a fost o parte integrantă din viața și natura Sa umană. Desigur asta se referă la minunăția și taina de nepătruns a Încarnării, când Trupul etern S-a întrupat, pentru ca El, Om fiind, să poată muri pentru oameni.

Este interesant să observăm că sintagma: **un trup Mi-ai pregătit**, adaptată din Psalmul 40:6, este capabilă de încă alte două înțelesuri. În Psalmul 40 se spune așa: „Urechile Mi le-ai deschis“ (în versiunea română: „mi-ai străpuns urechile“), iar pe margine stă scris: „urechile Mi le-ai străpuns“. Desigur urechea deschisă semnifică faptul că Mesia a fost întotdeauna gata să primească instrucțiuni din partea lui Dumnezeu și să asculte imediat de acestea. Iar urechea străpunsă ar putea fi o referire la sclavul evreu (Ex. 21:1-6), a cărui ureche era străpunsă ca semn al faptului că se supunea de bună voie să fie rob al stăpânului său pe veci. La încarnarea Sa, Mântuitorul a spus, de fapt: „Îmi iubesc Stăpânul... de aceea, nu mă voi prevala de libertate“.

10:6 Continuând citatul din Psalmul 40, Mesia a repetat că Dumnezeu nu a găsit plăcere **nici în arderi-de-tot, nici în jertfe pentru păcat**. Animalele erau victime nedespuse să

fie jertfite, al căror sânge nu avea puterea de a curăți. În plus, ele nu au reprezentat niciodată dorința definitivă a lui Dumnezeu. Ele au fost mai degrabă tipare și umbre care îndreptau privirile oamenilor spre jertfa pe care avea s-o aducă Cristos. Dar ca scop în sine, ele erau total lipsite de valoare.

10:7 Ceea ce I-a făcut însă plăcere lui Dumnezeu a fost dispoziția lui Mesia de a face voia lui Dumnezeu, indiferent cât L-ar fi costat! El Și-a dovedit ascultarea și dispoziția de a asculta de voia lui Dumnezeu prin faptul că S-a adus pe Sine jertfă pe altar. Rostind aceste cuvinte, Domnul Și-a amintit de mărturia adusă, de la un capăt la altul al său, de către Vechiul Testament cu privire la El și la faptul că Și-a găsit toată plăcerea în a împlini **voia** lui Dumnezeu.

10:8 În versetele 8-10 scriitorul oferă semnificația spirituală a monologului, văzând în el semnalul apunerii vechiului sistem de jertfe și inaugurarea jertfei unice – desăvârșită, completă și definitivă – a lui Isus Cristos.

El repetă citatul din Psalmul 40 în formă condensată, pentru a sublinia că Dumnezeu nu Și-a găsit plăcerea în jertfele care au fost aduse **după lege**.

10:9 Apoi scriitorul vede semnificația faptului că imediat după ce a declarat insatisfacția lui Dumnezeu față de cel vechi, Mesia a pășit înainte, ca să spunem așa, făcând exact ceea ce Îi aduce plăcere inimii Tatălui Său.

Concluzia: **El îndepărtează astfel pe cele dintâi, ca să pună în loc pe a doua**. Adică El abolește sistemul vechi al jertfelor cerute de lege, introducând propria Sa jertfă măreață pentru păcat. Legământul legii se retrage astfel de pe scenă, în centrul acesteia pătrunzând Noul Legământ.

10:10 Prin voia lui Dumnezeu, de care Isus a ascultat totdeauna, **noi am fost sfințiți prin jertfirea trupului lui Isus Cristos, o dată pentru totdeauna**. George Landis comentează:

Aceasta este sfințirea pozițională, ce este prezentată pe tot cuprinsul cărții Evrei, cu excepția textului de la 12:14, și se aplică la toți credincioșii (1 Cor. 6:11), nu doar la o elită de „creștini avansați”. Ea este înfăptuită prin voia lui Dumnezeu și prin jertfa lui Cristos. Noi suntem puși deoparte **de** Dumnezeu, **către** Dumnezeu și **pentru** Dumnezeu. Ea nu trebuie confundată cu lucrarea progresivă a Duhului Sfânt în viața credinciosului, prin intermediul Cuvântului (Ioan

17:17-19; 1 Tes. 5:23).¹⁸

10:11 În acest punct se arată contrastul frapant dintre slujba **fiecărui preot** aaronic și aceea a lui Cristos. Preotul dintâi își îndeplinea zilnic îndatoririle sale, stând în picioare, căci nici în cort, nici în templu nu existau scaune. Cu alte cuvinte, nu putea exista odihnă pentru că lucrarea nu se încheia niciodată. Ei aduceau de repetate ori aceleași jertfe. Era o rutină nesfârșită care lăsa păcatele neatinsse și conștiința neeliberată.

Aceste jertfe nu puteau lua nicidecum păcatele. „Aaron”, scrie A. B. Bruce, „deși era un personaj important din sistemul levitic, nu era totuși decât un fel de robot sacerdotal, care efectua mereu aceleași ceremonii lipsite de valoare reală”.¹⁹

10:12 Binecuvântatul nostru Domn a adus o singură **jertfă pentru păcate**. Și niciodată nu va mai trebui adusă vreo jertfă!

Gata cu sângele, gata cu altarul!

Jertfa s-a terminat!

Nici flacăra, nici fumul nu se mai înalță spre cer,

Căci mielul nu mai e ucis.

Dar din vine a curs

Un sânge mult mai nobil,

Ca să curețe sufletul de vină

și să îndepărteze până și cele mai înroșite dintre pete.

– *Horatius Bonar*

După ce a isprăvit lucrarea de răscumpărare, El „S-a așezat în perpetuitate la dreapta lui Dumnezeu” (JND). Versetul acesta poate fi redat cu punctuația corectă, din care ar rezulta fie varianta: „*a adus o jertfă pentru păcate pe veci*”, fie varianta că El „*pe veci S-a așezat*”. Ambele variante sunt adevărate, dar noi înclinăm să credem că tălmăcirea corectă este cea din urmă. El este așezat fără întrerupere pentru că extraordinara reclamație și cerere a păcatului a fost pe veci satisfăcută. El este așezat **la dreapta lui Dumnezeu**, adică în locul de onoare, putere și afecțiune.

Cineva ar putea ridica obiecția că El nu poate fi așezat *pe veci* întrucât într-o zi Se va scula să judece. Totuși nu avem aici nici o contradicție. În ce privește aducerea jertfei pentru păcat, El S-a așezat în perpetuitate. În ce privește judecata, El nu este așezat pe veci.

10:13 El așteaptă **până când vrăjmașii Lui Îi vor fi făcuți așternut al picioarelor Sale**,

adică până în ziua când orice genunchi I se va pleca și orice limbă Îl va mărturisi ca Domn spre slava lui Dumnezeu Tatăl (Filip. 2:10, 11). Aceasta se va întâmpla când va avea loc răzburarea Sa publică pe pământ.

10:14 Valoarea surprinzătoare a **jertfei** Sale reiese și din faptul că prin ea **El i-a desăvârșit pe veci** (sau în perpetuitate) **pe cei ce sunt în curs de a fi sfințiți. Cei ce sunt în curs de a fi sfințiți** înseamnă aici toți cei ce au fost rezervați din lumea aceasta, fiind puși deoparte pentru Dumnezeu, adică toți credincioșii adevărați. Ei au fost **desăvârșiți** în sens dublu. Mai întâi, ei au o poziție desăvârșită înaintea lui Dumnezeu; ei stau înaintea Tatălui cu același statut de acceptabilitate pe care îl are Preaiubitul Său Fiu. În al doilea rând, ei au o conștiință desăvârșită în ce privește vina și pedeapsa păcatului, știind că prețul a fost plătit integral și că Dumnezeu nu va mai preține plata a doua oară.

10:15 Și **Duhul Sfânt mărturisește** asupra faptului că sub Noul Legământ păcatele aveau să fie tratate în mod eficient, o dată pentru totdeauna. El depune mărturie asupra acestui fapt de la un capăt la altul al Scripturilor Vechiului Testament.

10:16 La Ieremia 31:31 **DOMNUL** a făgăduit că va încheia un nou **legământ** cu poporul său ales de pe acest pământ.

10:17 **Apoi, în același pasaj, El adaugă: „nu-Mi voi aduce aminte de păcatele lor, nici de fărădelegile lor“.** Este izbitor faptul că Ieremia 31:34 conținea această făgăduință a deplinei și definitive iertări de păcate, și totuși unii din cei ce trăiau pe vremea când a început să se îplinească această făgăduință erau dispuși să revină la jertfele fără sfârșit ale iudaismului!

10:18 Făgăduința iertării sub Noul Legământ înseamnă că **nu mai este jertfă pentru păcate**. Cu aceste cuvinte: *nu mai este jertfă pentru păcate*, autorul încheie ceea ce am putea numi partea doctrinară a epistolei. El dorește ca aceste cuvinte să răsună în inimile și mințile noastre, când ne va prezenta, în continuare, obligațiile practice ce decurg din această învățătură.

III. AVERTISMENT ȘI ÎNDEMNURI

(10:19–13:17)

A. Avertismentul de a nu-L disprețui pe Cristos (10:19-39)

10:19 În vremurile Vechiului Testament oamenii erau ținuti la distanță; acum, în

Cristos, noi suntem apropiați prin **sângele** crucii Sale. De aceea, suntem îndemnați să ne apropiem.

Acest îndemn presupune că toți credincioșii sunt acum preoți, căci ni se spune să avem **îndrăzneala de a pătrunde în Sfânta Sfințelor, prin sângele lui Isus**. În economia iudaică oamenilor de rând nu li se îngăduia să intre în Locul Sfânt și în Locul Preasfânt. Doar preoții aveau voie să intre în prima încăpere, iar în a doua doar marele preot putea intra. Acum însă toate acestea s-au schimbat. Dumnezeu nu are nici un asemenea loc, în care doar o castă specială de oameni să se poată apropia de El. Dimpotrivă, toți credincioșii pot pătrunde în prezența Lui prin credință, în orice clipă și din orice loc de pe pământ.

Prin perdea Dumnezeu mă îmbie să pătrund
Pășind pe calea nouă și vie;
Nu cu teamă și cutremur mă apropii,
Ci plin de îmbărbătare de al Său glas ascult;
Acolo, cu Cristos Dumnezeu meu, mă întâlnesc
Cu Dumnezeu pe capacul îndurării!

Toată vrednicia mea înaintea Lui
Constă în valoarea sângelui:
Când plin de adorație nămintea Lui mă-nfățișez,
Pe Cristos, roadele dintâi, Îl aduc lui Dumnezeu.
Căci pe El cu bucurie Îl privește Dumnezeu;
Și așa sunt eu primit înaintea lui Dumnezeu!

—Autor necunoscut

10:20 Noi ne apropiem de Dumnezeu **printr-o cale nouă și vie**. Prin **nouă** aici se înțelege, probabil, „nou ucis“ sau „nou făcut“. Iar termenul **vie** pare să se refere la Isus în învierea Sa, deci la un Mântuitor **viu**. Această cale a fost deschisă **prin perdeaua dinăuntru, adică prin trupul Său**. Asta ne învață foarte limpede că **perdeaua** ce despărțea cele două compartimente ale tabernacolului a fost un simbol, un tip, reprezentând trupul Domnului nostru. Pentru ca noi să dobândim acces în prezența lui Dumnezeu, perdeaua trebuia sfâșiată, adică trupul Său trebuia zdrobit prin moarte. Asta ne amintește că nu ne putem apropia prin viața fără de păcat a lui Cristos, ci numai prin moartea Sa în locul nostru. Numai prin rănile mortale suferite de Miel putem pătrunde în prezența lui Dumnezeu. De fiecare dată când pătrundem în prezența lui Dumnezeu prin rugăciune sau închinare, să nu uităm că privilegiul acesta

ne-a fost cumpărat cu un preț extraordinar de mare!

10:21 Nu numai că avem o mare încredere când pășim în prezența lui Dumnezeu, ci, în plus, avem un strălucit **Mare Preot peste casa lui Dumnezeu**. Deși suntem preoți (1 Pet. 2:9; Apo. 1:6), avem la rândul nostru nevoie de un Preot. Cristos este marelui nostru **Mare Preot** și actuala Sa slujbă pentru noi ne asigură că vom fi primiți în continuare în fața lui Dumnezeu.

10:22 **Să ne apropiem**. Acesta este privilegiul credinciosului, ce a fost cumpărat cu prețul sângelui vărsat de Mântuitorul nostru. Ce inexprimabil de mare și de minunată este bucuria noastră când citim că suntem invitați la o audiență, nu cu vreuna din celebritățile acestei lumi, ci cu Însuși Suveranul universului! Cât de mult prețuim această invitație se va vedea din răspunsul pe care i-l vom da.

În continuare ni se prezintă patru laturi ale pregătirii duhovnicești la care trebuie să ne supunem când intrăm în sala tronului:

1. **Cu o inimă adevărată**. Israelii se apropiu de Dumnezeu cu gura și-L cinsteau cu buzele, dar inima lor era adesea departe de El (Mat. 15:8). Noi trebuie să ne apropiem cu toată sinceritatea.

2. **Cu deplina siguranță a credinței**. Ne apropiem cu încredere deplină în făgăduințele lui Dumnezeu și cu convingerea fermă că vom fi bine primiți în prezența Lui.

3. **Cu inimile stropite și curățite de o conștiință rea**. Asta se poate realiza doar prin nașterea din nou. Când ne punem încrederea în Cristos, ne însușim valoarea sângelui Lui. *La figurat vorbind*, ne stropim inimile cu acest sânge, după cum israeliții stropeau ușile cu sângele mielului pascal. Asta ne izbăvește de o conștiință rea. Mărturia noastră este:

Conștiința nu ne mai osândește,
Întrucât sângele Lui preacump
O dată pentru totdeauna ne-a spălat și ne-a curățit;
Da, în ochii lui Dumnezeu ne-a curățit.

—Frances Bevan

4. **Și trupurile noastre spălate cu apă curată**. Din nou aici avem un limbaj *simbolic*. **Trupurile noastre** reprezintă viețile noastre. **Apa curată** se referă fie la cuvânt (Ef. 5:25, 26), fie la Duhul Sfânt (Ioan 7:37-39), fie la Duhul Sfânt când El se folosește de Cuvânt pentru a ne curăți viața de întinări-

znilnice. Noi suntem curățiti o dată pentru totdeauna de vinovăția păcatului prin moartea lui Cristos, dar apoi suntem curățiti de repetate ori de întinărirea păcatului de către Duhul, prin intermediul cuvântului (vezi Ioan 13:10).

Astfel, rezumând, am putea spune că cele patru cerințe ce trebuiesc îndeplinite la intrarea în prezența lui Dumnezeu sunt: sinceritatea, siguranța, mântuirea și sfințirea.

10:23 Al doilea îndemn este **să ținem fără șovăire la mărturia nădejii noastre**. Nu trebuie să permitem nici unui lucru și nici unei persoane să ne abată de la **mărturisirea** fără șovăire a adevărului că singura noastră **nădejde** este în Cristos.

Celor care erau ispitiți să renunțe la binecuvântările nevăzute și viitoare ale creștinismului, de dragul lucrurilor imediate și vizibile ale iudaismului, li se amintește că **Cel care a făcut făgăduința este credincios**. Făgăduințele Sale nu vor da greș niciodată; nici unul care se încrede în El nu va fi dezamăgit niciodată. Mântuitorul va veni, așa cum a promis, și ai Săi vor fi cu El și ca El pe veci.

10:24 Noi trebuie să descoperim modalități prin care am putea să-i încurajăm pe frații noștri de credință să manifeste **dragoste** și să se angajeze în facerea de **fapte bune**. În înțelesul pe care îl are în Noul Testament, **dragostea** nu este o emoție, ci un act al voinței. Nouă ni se *poruncește* să **iubim**, ceea ce înseamnă că putem și *trebuie* să facem acest lucru. **Dragostea** este rădăcina; **faptele bune** sunt roada. Prin pilda pe care o dăm și prin învățătura pe care o răspândim, noi trebuie să-i **stărnim** pe alți credincioși la acest fel de viață.

Inimile iubitoare sunt grădini;
Gândurile iubitoare sunt rădăcini;
Cuvintele iubitoare sunt flori;
Iar faptele bune sunt roade. —*Adaptare*

10:25 Apoi trebuie să continuăm să ne strângem laolaltă, și să nu părăsim adunarea noastră locală, cum au unii obiceiul. Aceste cuvinte ar putea fi considerate un îndemn general pentru toți credincioșii să meargă la biserică cu regularitate. Fără nici o îndoială, noi găsim tărie, mângâiere, hrană duhovnicească și bucurie la serviciul de închinăciune și slujire colectivă.

Dar îndemnul mai poate fi considerat o îmbărbătare pentru creștinii care trec prin vre-

muri de prigoană. Există întotdeauna ispita să ne izolăm pentru a evita arestarea, ocară și suferința, devenind, în schimb, ucenici secreți.

Dar, în principal, versetul este un avertisment împotriva apostaziei. A părăsi adunarea locală înseamnă aici a întoarce spatele creștinismului și a reveni la iudaism. Unii făceau exact așa la data când a fost redactată această scrisoare. Prin urmare, creștinii aveau nevoie să se îndemne unii pe alții, avându-se în vedere mai cu seamă faptul că Întoarcerea lui Cristos este atât de apropiată. Când va reveni El, se va vedea că credincioșii persecutați, ostracizați și disprețuiți au fost, de fapt, în tabăra victorioasă. Dar până atunci este nevoie de staticitate.

10:26 Acum scriitorul introduce al patrulea avertisment grav. Ca în cazurile celorlalte trei, este un avertisment împotriva apostaziei, descrișă aici ca un **păcat** deliberat.

După cum s-a arătat, există multe puncte de vedere divergente între creștini cu privire la natura exactă a acestui **păcat**. Pe scurt, problema se pune dacă el se referă la:

1. Creștinii adevărați, care ulterior se îndepărtează de la Cristos, pierzându-se.

2. Creștinii adevărați, care alunecă de la credință, dar care sunt totuși mântuiți.

3. Cei care mărturisesc că sunt creștini, un timp, se identifică cu o biserică locală, dar apoi se îndepărtează deliberat de la Cristos. Ei nu au fost niciodată născuți din nou și acum nu mai pot fi niciodată.

Indiferent la care din opinii subscriem, trebuie să recunoaștem că textul prezintă unele dificultăți. Noi credem că a treia opinie este cea corectă, întrucât este cea mai consecventă cu tonul general al învățăturilor din cartea Evrei și cu întregul Nou Testament.

Aici în versetul 26 definiția dată apostaziei este păcătoarea cu voia **după** ce cineva a primit **cunoștința deplină a adevărului**. Asemenea lui Iuda, persoana în cauză a auzit Evanghelia. Omul acesta cunoaște calea mântuirii; el chiar a pretins că a primit-o; dar apoi el o respinge deliberat.

Pentru un astfel de om **nu mai rămâne nici o jertfă pentru păcate**. El a respins decisiv și definitiv jertfa adusă o dată pentru totdeauna de Cristos. Prin urmare, Dumnezeu nu mai are altă cale a mântuirii care să i-o ofere.

Într-o anumită privință, orice păcat este deliberat, dar autorul se referă aici la apostazie, ca un păcat făcut cu voia, de o extraordinară

gravitate.

Faptul că autorul se exprimă la persoana întâi plural nu înseamnă neapărat că se include pe sine în această categorie. În versetul 39 el se *exclde* în mod hotărât, pe sine și pe ceilalți frați de credință din categoria celor care dau înapoi, spre pierzare.

10:27 Nu mai rămâne decât **o așteptare sigură și înfricoșată a judecății**; nu mai este nădejde de scăpare. Este cu neputință să-l reduci pe un apostat la pocăință (6:4). Căci el s-a despărțit cu bună știință și cu voia de harul lui Dumnezeu în Cristos. Soarta lui este **văpaia unui foc care îi va mistui pe adversari**. Este inutil să polemizăm pentru a afla dacă aici se are în vedere un foc adevărat, în sens fizic. Evident limbajul folosit se referă la o pedeapsă care este groaznic de severă.

Observați că Dumnezeu îi cataloghează pe apostatați drept **adversari** (sau „potrivnici“), prin asta indicându-se faptul că aceștia manifestă o opoziție fâțișă, nu doar o stare de neutralitate blândă.

10:28 Pierzarea călătorului de lege din VT este introdusă acum ca fond pe care se prefigurează contrastul pierzării și mai mari a apostatului. Un om care călca **legea lui Moise**, devenind un idolatru, murea **fără milă** atunci când această vină era dovedită prin **mărturia a doi sau trei martori** (Deut. 17:2-6).

10:29 Apostatul va fi socotit vrednic de o pedeapsă mult mai aspră, întrucât el a avut parte de un privilegiu mult mai mare. Enormitatea păcatului său reiese din cele trei acuze ce i se aduc:

1. El **a călcat în picioare pe Fiul lui Dumnezeu**. După ce s-a declarat urmaș al lui Isus, acum afirmă cu nerușinare că nu mai vrea să aibă nimic de a face cu El, afirmând că nu are nici o nevoie de Cristos ca Mântuitor, respingându-L pe față ca Domn.

În Japonia există un crucifix care a fost folosit de autorități în vremurile de prigoană. Acesta era așezat pe pământ și toți trebuiau să calce în picioare fața Celui răstignit. Necreștinii nu au șovăit deloc în a călca în picioare fața Lui. Adevărații credincioși au refuzat însă și au fost uciși. Se spune că chipul lui Isus de pe acest crucifix a fost șters și deteriorat de picioarele care au călcat pe el.

2. El a **nesocotit sângele legământului cu care a fost sfințit**. Adică apostatul nu pune nici un preț pe **sângele** lui Cristos, prin care s-a ratificat Noul Legământ, refuzând să-l considere sfânt. Dar el a fost pus deoparte prin acest

sânge, acordându-i-se un loc de privilegiu extern. Prin asocierea cu creștinii, el a fost sfințit, după cum soțul necredincios este sfințit prin soția sa credincioasă (1 Cor. 7:14). Dar asta nu înseamnă că a fost mântuit.

3. El a **insultat Duhul harului**. Duhul lui Dumnezeu l-a iluminat cu privire la vestea bună, l-a convins de păcat și l-a îndreptat spre Cristos, ca unic Loc de refugiu al sufletului său. Dar el a **insultat pe Duhul** care S-a purtat cu atâta tandrețe cu el, disprețuindu-L pe El și mântuirea ce i-a oferit-o.

10:30 Respingerea cu voia a Preaiubitului Fiu al lui Dumnezeu este un păcat de o imensă gravitate. Dumnezeu îi va judeca pe toți cei care se fac vinovați de acest păcat, căci El a spus: „**A mea este răzburarea; Eu voi răsplăti**“ (vezi Deut. 32:35). **Răzburarea** în acest context înseamnă justiția deplină. Când Dumnezeu recurge la ea, nu cuprinde nici un sentiment de răzburare, nici o încercare de a-i întoarce cuiva cu vârf și îndesat. Ci înseamnă pur și simplu a da unei persoane exact ceea ce merită. Cunosând caracterul lui Dumnezeu, noi putem fi siguri că El va proceda exact așa cum a spus că va proceda, dându-i apostatului ceea ce merită.

Și în altă parte: „DOMNUL va judeca pe poporul Său“. Dumnezeu îi va răzbuna pe cei ce sunt ai Lui cu adevărat, dar aici în versetul 30 este o referire evidentă la judecata celor răi.

Dacă ne vine greu să acceptăm afirmația prin care apostatii sunt numiți **poporul Său**, să nu uităm că ei sunt ai Săi în virtutea creației și pentru un timp, atâta cât susțin mărturisirea de credință. El este Creatorul lor, deși nu și Răscumpărătorul lor; apoi cândva ei au mărturisit că sunt ai Lui, chiar dacă nu L-au cunoscut niciodată în chip personal.

10:31 Lecția de mare importanță care se desprinde din toate acestea este: să nu vă numărați printre cei care **cad în mâinile** lui Dumnezeu, fiind judecați de El, căci acesta e un lucru groaznic.

Nici un element din acest pasaj al Scripturii nu a avut menirea de a tulbura mințile celor care aparțin cu adevărat lui Cristos. Pasajul a fost scris în mod intenționat pe un ton apăsător, de cercetare și confruntare, pentru ca toți cei care rostesc numele lui Cristos să fie preveniți cu privire la groaznicele consecințe ale îndepărtării de El.

10:32 În versetele care au mai rămas din capitolul 10, scriitorul enumeră trei motive

putemice pentru care primii creștini evrei aveau datoria să rămână statornici și fideli față de Cristos.

1. Experiențele pe care le-au avut **la început** ar trebui să constituie un stimulent.

2. Apoi apropiata răsplătă de care vor avea parte ar trebui să-i întărească.

3. Frica de a nu-I displace lui Dumnezeu ar trebui să-i împiedice de a mai dori să se întoarcă de unde au plecat.

Mai întâi de toate, experiențele lor anterioare trebuie să fie pentru ei un imbold. După ce au mărturisit credință în Cristos, ei au devenit ținta unor aspre prigoane: familiile lor i-au dezmoștenit, prietenii i-au părăsit, iar vrăjmașii s-au năpustit asupra lor. Dar în loc să producă în ei lașitate și frică, aceste **suferințe** i-au întărit în credința lor. Negreșit ei au simțit ceva din bucuria nespă de a fi socotiți vrednici de a suferi ocară pentru numele Lui (Fapte 5:41).

10:33 Uneori suferința lor a fost individuală; ei au fost scoși în față în mod individual și supuși la tot felul de înjosiri și suferințe. Alteori ei au suferit împreună cu alți creștini.

10:34 Lor nu le-a fost teamă să-i viziteze pe cei care erau întemnițați pentru Cristos, chiar dacă riscau să fie învinuiți prin asociere cu aceștia.

Când li s-au confiscat **averile** de către autorități, ei au **primit cu bucurie** acest lucru. Ei au preferat să fie fideli față de Isus, mai degrabă decât să țină la bunurile lor materiale. Ei știau că au „o moștenire neputrezicioasă și neîntinată, care nu se veștejește“ (1 Pet. 1:4). A fost cu adevărat un miracol al harului divin care i-a învrednicit să pună un preț atât de mic pe bunurile acestui pământ.

10:35 Al doilea mare factor de care trebuie să țină seama este că apropierea timpului **răsplătii** ar trebui să fie în măsură să-i întărească. După ce au îndurat atât de mult în trecut, nu se cade să capituleze acum. Autorul spune, în fapt: „Nu vă pierdeți recolta pe care v-o vor aduce lacrimile voastre“ (F. B. Meyer). Ei erau acum mai aproape ca oricând de împlinirea făgăduințelor lui Dumnezeu. Hotărât nu era momentul să dea înapoi.

„Nu vă părăsiți încrederea voastră – căci ea aduce cu sine o bogată răsplătă în lumea de apoi“ (JBP).

10:36 Ei aveau nevoie de **răbdare**, adică de hotărârea de a rămâne în continuare în prigoane, mai degrabă decât să scape de aces-

tea prin tăgăduirea lui Cristos. Apoi, după ce vor fi făcut voia lui Dumnezeu, ei vor primi răsplata făgăduită.

10:37 Răsplata viitoare e sincronizată cu Revenirea Domnului Isus; de unde și citatul de la Habacuc 2:3: „**Încă puțin, foarte puțin timp și Cel care vine va veni și nu va întârzia**“. La Habacuc versetul sună astfel: „Căci este o viziune al cărei timp este hotărât, se apropie de împlinire și nu va minți; dacă întârzie, așteapt-o, căci va veni și se va împlini negreșit“. Iată ce spune Vincent cu privire la asta:

În cartea Evrei subiectul propoziției este viziunea exterminării caldeilor.... Dar în textul din Septuaginta fie Iehova, fie Mesia trebuie să fie subiectul. Teologii evrei de mai târziu au interpretat pasajul ca pe o referire la Mesia, după cum este interpretat și de scriitorul nostru.²⁰

A. J. Pollock comentează:

Pasajul din Vechiul Testament și citatul modificat din Noul Testament sunt de aceeași inspirație verbală, texte sacre ale Scripturii. Subiectul din Habacuc este vedenia și se referă la venirea lui Cristos ca să domnească. Iar la Evrei ceea ce era un pronume nehotărât devine pronumele personal El, referindu-se la Răpire.

Apoi continuă pe un ton mai general:

Când un scriitor inspirat citează din Vechiul Testament, el folosește doar atât din pasajul citat cât îi este de folos Înțelepciunii Divine, fără ca vreodată textul citat să contrazică textul original. Da, modificându-l pentru a transmite, nu sensul exact din textul original al Vechiului Testament, ci sensul mai deplin pe care a intenționat Duhul Sfânt să-l transmită în Noul Testament.... E limpede însă că numai Dumnezeu poate trata Scriptura în felul acesta. Faptul că se face acest lucru, și încă pe scară largă, este o altă dovadă a inspirației cuvântului. Dumnezeu este Autorul Bibliei și El poate să-și citeze PROPRIILE Sale cuvinte, modificându-le și adăugând la ele după cum acest lucru corespunde scopului Său. În schimb, dacă vreunul din noi citează Scriptura, trebuie s-o facem cu toată acuratețea și grija. Noi nu avem voie s-o modifică cu nici o iotă sau părțică de literă. Dar Autorul Cărții poate face acest lucru. Nu are importanță de a cui pană Se slujește – fie de a lui Moise, fie de a lui Isaia; fie de a lui Petru, fie de a lui Pavel; fie de a lui

Matei, fie de a lui Ioan; în realitate toate aceste scrieri sunt scrisul Său.²¹

10:38 Un ultim stimulent care ar trebui să ne determine să rămânem statomnici este teama ca nu cumva să nu-I fim lui Dumnezeu pe plac. Continuând citatul din Habacuc, autorul arată că viața care Îi face plăcere lui Dumnezeu este viața de **credință: cel drept²² va trăi prin credință**. Aceasta este viața care pune preț pe făgăduințele lui Dumnezeu, care vede nevăzutul și care perseverează până la sfârșit, rămânând statomică până la capăt.

Pe de altă parte, viața care nu-I este pe plac lui Dumnezeu este viața omului care renunță la Mesia, întorcându-se la jertfele demodate de la templu: **Dar dacă cineva dă înapoi, sufletul Meu nu găsește plăcere în el**.

10:39 Atât scriitorul, cât și frații lui de credință se desolidarizează rapid de **acea care dau înapoi spre pierzare**. Prin asta se deosebesc apostatații de creștinii autentici. Apostatații **dau înapoi** și se pierd. Credincioșii adevărați **cred**, păstrându-și astfel sufletele de pierzarea celor renegați.

Odată cu pomenirea cuvântului credință („a crede“ și „credință“ au aceeași rădăcină în greacă), se așează temelia pentru discuția mai amplă referitoare la viața care-I este plăcută lui Dumnezeu. În felul acesta, ilustrul capitol al unsprezecelea este o continuare cât se poate de nimerită și la locul ei.

B. Îndemnul la credință, prin pilde din Vechiul Testament (cap. 11)

11:1 Capitolul acesta se ocupă de viziunea și răbdarea **credinței**, făcându-ne cunoștință cu bărbați și femei din Vechiul Testament a căror vedere spirituală a fost perfectă și care au îndurat suferințe și ocări de nedescris, fără să se lase de credință.

Versetul 1 nu constituie definiția oficială a credinței, ci este, mai degrabă, o descriere a ceea ce *face credința* pentru noi. Ea face ca **lucrurile sperate** să fie la fel de reale pentru noi ca și când le-am poseda deja, asigurând **dovezile** de nezdruccinat potrivit cărora binecuvântările spirituale ale creștinismului sunt absolut certe și reale. Cu alte cuvinte, credința aduce viitorul în prezent, făcând ca nevăzutul să fie văzut.

Credința este încrederea în probitatea lui Dumnezeu. Convingerea că ceea ce spune Dumnezeu este adevărat și că ceea ce promise El se va împlini.

Credința trebuie să aibă o anumită revelație de la Dumnezeu, o oarecare făgăduință din partea lui Dumnezeu ca temelie. Căci ea nu este un salt în gol. Ea reclamă cele mai sigure dovezi din univers și pe acestea le găsește în cuvântul lui Dumnezeu. Ea nu se mărginește la posibilități, ci invadează domeniul imposibilului. Cineva a afirmat: „Credința începe acolo unde posibilitățile încetează. Dacă un lucru este cu puțință, atunci nu mai e un prilej de slăvire a lui Dumnezeu“.

Credința, măreața credință pe care o vede făgăduința,

Ce privește doar la Dumnezeu;

Și râde de imposibilități,

strigând: „Se va face“. – *Autor necunoscut*

În viața de credință sunt dificultăți și probleme, căci Dumnezeu ne încearcă credința în cuptorul de foc, ca să vadă dacă este autentică (1 Pet. 1:7). Dar, cum spunea George Müller: „Credința se hrănește cu greutate“.

11:2 Pentru că au umblat prin credință, iar nu prin vedere, vrednicii din VT au primit aprobarea divină. Restul capitolului este o ilustrare a modului în care Dumnezeu a confirmat mărturia lor.

11:3 **Credința** ne asigură singura relatare faptică a creației. Dumnezeu este Singurul care S-a aflat acolo; El este Cel care ne spune ce s-a întâmplat. Noi credem cuvântul Său și astfel știm. McCue spune: „Conceptul despre Dumnezeu, ca preexistent materiei, chemând-o prin decret la ființă, este dincolo de domeniul rațiunii sau al demonstrației. Este un fapt acceptat printr-un act de credință, și atât“.

Prin credință înțelegem. Lumea spune: „Nu cred dacă nu văd“ dar Dumnezeu spune: „Crede și vei vedea“. Isus i-a spus Martei: „Nu ți-am spus că dacă vei crede vei vedea...“ (Ioan 11:40). Apostolul Ioan a scris: „Lucrurile acestea vi le-am scris ca să credeți... ca să știți“ (1 Ioan 5:13). În chestiunile spirituale credința precede înțelegerea.

Lumile au fost întocmite prin cuvântul lui Dumnezeu. Dumnezeu a vorbit și materia a luat ființă. Lucrul aceste este în deplină concordantă cu descoperirea făcută de om, că materia este, în esență, energie. Când Dumnezeu a vorbit, s-a produs un curent de energie, sub forma unor unde sonore. Acestea s-au transformat în materie și astfel lumea a luat ființă.

Lucrurile care se văd nu au fost făcute din

lucruri care sunt vizibile. Energia este invizibilă; tot așa sunt atomii și moleculele, și gazele care nu pot fi văzute cu ochiul liber, dar care, în combinație, devin vizibile.

Faptul creației, așa cum este expus aici la Evrei 11:3, este imposibil de combătut. Niciodată el nu a putut și nu va putea fi îmbunătățit, forma exprimării sale fiind desăvârșită.

11:4 În lista de onoare a eroilor credinței s-a trecut peste Adam și Eva. Când Eva a trebuit să decidă dacă Dumnezeu sau Satan spunea adevărul, ea a decis în favoarea lui Satan. Dar asta nu dovedește că mai târziu ei nu au fost totuși mântuiți prin credință, așa cum o dovedesc peiele cu care s-au acoperit.

Abel va fi avut neapărat o revelație a faptului că omul păcătos se poate apropia de Dumnezeu numai pe temeiul sângelui vărsat. Poate că a învățat lucrul acesta de la părinții săi, care au fost repuși în părtășie cu Dumnezeu abia după ce El i-a îmbrăcat cu piei de animale (Gen. 3:21). În orice caz, el a dat dovadă de **credință** prin faptul că s-a apropiat de Dumnezeu cu sângele unei **jertfe**. În schimb, jertfa lui Cain a fost adusă din legume sau fructe, fiind, deci, fără sânge. Abel ilustrează adevărul mântuirii prin har, prin intermediul credinței. Cain înfățișează încercarea zadarnică a omului de a se salva singur prin fapte bune.

George Cutting scoate în evidență faptul că „nu excelența personală a lui Abel a fost aceea care L-a determinat pe Dumnezeu să-l socotească neprihănit, ci excelența jertfei aduse de el și credința pe care o implica“. Și tot așa este și cu noi: nu suntem îndreptății datorită caracterului nostru sau faptelor noastre bune, ci numai și numai datorită excelenței jertfei lui Cristos și faptului că L-am primit pe El.

Abel a fost ucis de Cain pentru că legea urăște harul. Omul cu neprihănire de sine urăște adevărul conform căruia nu se poate mântui singur, ci trebuie să ceară dragostea și îndurarea lui Dumnezeu.

Dar mărturia lui Abel este perpetuată: **Prin credința sa el vorbește încă.** Există un sens în care credința învrednicește corzile vocale ale unui om să funcționeze multă vreme după ce trupul lui a fost așezat în momânt.

11:5 La un moment dat în viața sa, **Enoh** trebuie să fi primit o făgăduință de la Dumnezeu că va merge în cer fără să mai moară. Până atunci toți muriseră – mai devreme sau mai târziu. Nu se consemnează nicaieri că

cineva ar fi fost luat de pe acest pământ fără să moară. Dar Dumnezeu a făgăduit, iar Enoh a crezut. A fost actul cel mai rațional și mai înțelept pe care putea să-l înfăptuiască Enoh. Căci ce este mai rezonabil decât ca o creatură să creadă în Creatorul său?

Și așa s-a întâmplat! Enoh a umblat cu Dumnezeu Cel nevăzut timp de trei sute de ani (Gen. 5:21-24), după care pașii l-au purtat în eternitate. **Înainte de mutarea lui, primise mărturia că era plăcut lui Dumnezeu.** Viața de credință întotdeauna Îi este plăcută lui Dumnezeu. Lui Îi place să fie crezut.

11:6 Fără credință este cu neputință să-I fim plăcuți. Oricâte fapte bune am face, nu am putea compensa lipsa de **credință**. După ce s-a spus și s-a făcut tot ce se putea, când un om refuză să creadă în Dumnezeu, Îl face mincinos. „Cel ce nu crede în Dumnezeu L-a făcut mincinos“ (1 Ioan 5:10). Or, cum Îi vor putea oare fi plăcuți oamenii care Îl fac pe Dumnezeu mincinos?

Credința este singurul lucru care-I acordă lui Dumnezeu locul ce I se cuvine, punându-l, în același timp, și pe om la locul său. „Îi aduce nespuse de multă slavă lui Dumnezeu“, scrie C. H. Mackintosh, „deoarece dovedește că avem mai multă încredere în vederea Lui, decât în a noastră“.

Credința crede nu numai că Dumnezeu există, ci se și încrede în El, convinsă că El îi va răsplăti **pe cei care Îl caută cu stăruință**. La Dumnezeu nu este nici un lucru care să-i pună pe oameni în poziția de a nu putea crede. Dificultatea rezidă în voința omului.

11:7 Credința lui Noe s-a bazat pe avertismentul emis de Dumnezeu că va distruge lumea printr-un potop (Gen. 6:17). Omenirea nu mai cunoscuse până atunci experiența unui potop. Ba mai mult, există temeieri să credem că până atunci nici nu căzuse nici o ploaie (Gen. 2:5, 6). Noe L-a crezut pe Dumnezeu și a construit **o arcă**, deși se afla probabil foarte departe de ape navigabile. Negreșit el va fi fost ținta multor glume răutăcioase și batjocoritoare. Dar credința lui Noe a fost răsplătită: **casa lui** a fost salvată, **lumea** a fost **condamnată** prin viața și mărturia sa, iar el a **devenit moștenitorul neprihănirii care** se primește pe baza **credinței**.

Poate că mulți dintre creștinii iudei de la început căroră le este adresată scrisoarea aceasta s-au întrebat de ce – dacă ei erau pe calea ce bună – constituiau totuși o minoritate atât de mică. Noe iese de pe paginile Vechiului

Testament, amintindu-le că pe vremea lui numai opt oameni erau pe calea cea bună și că restul lumii a pierit!

11:8 Avraam a fost probabil un idolatru, trăind în Ur din Chaldeea, când Dumnezeu i s-a arătat și i-a spus să se mute. Cu ascultarea **credinței**, el și-a părăsit casa și patria, neștiind care va fi destinația finală. Negreșit prietenii lui vor fi răs de el, pentru că dădea dovadă, în opinia lor, de o nechibzuință atât de mare. Dar atitudinea lui a fost:

Merg înainte fără să știu –

Chiar de-aș vrea, n-aș putea afla.

Prefer să umblu în întuneric, dar cu Dumnezeu,

Decât să umblu pe lumină, dar singur.

Mai bine umblu prin credință cu El

Decât singur prin vedere.

– Helen Annis Casterline

Umblarea credinței adesea le creează altora impresia de imprudență sau de nechibzuință, dar omul care Îl cunoaște pe Dumnezeu e mulțumit chiar și când este dus legat la ochi, necunoscând drumul care îi stă înaintea.

11:9 Dumnezeu îi făgăduise lui Avraam **țara** Canaan. Într-un sens foarte real, aceasta îi aparținea. Cu toate acestea, singurul petec de pământ pe care l-a cumpărat vreodată din această țară a fost terenul pentru îngroparea morților din familia sa. El s-a mulțumit să locuiască **în corturi**, care sunt simbolul pelerinajului, mai degrabă decât să aibă un domiciliu stabil. Pentru moment, a tratat Canaanul ca și când ar fi fost **o țară străină**.

El a fost însoțit în pelerinajul său de fiul și nepotul său. Pilda lui evlavioasă și-a lăsat amprenta asupra lor; deși ei au fost moștenitori împreună cu el ai aceleiași făgăduințe că țara va fi a lor.

11:10 De ce s-a purtat Avraam cu atâta dezinvoltură față de proprietățile imobiliare? Pentru că aștepta **cetatea** care are temelii, al cărei ziditor și făcător este Dumnezeu. El nu și-a lăsat inima acaparată de lucrurile materiale actuale, ci de cele veșnice. În original există un articol hotărât înaintea substantivelor **cetate** și **temelii**. În socoteala credinței, există doar o singură **cetate** vrednică de a purta acest nume și doar una cu **temelii** sigure.

Dumnezeu este arhitectul acestei cetăți cerești și El este și **ziditorul** ei. Este un oraș model, fără cartiere marginase dărăpănate, fără aer poluat, fără nici una din problemele care afectează centrele urbane din vremea noastră.

11:11 Prin credință Sara a fost împu-ternită miraculos **să conceapă** pe când avea vreo nouăzeci de ani. Se consemnează clar că ea trecuse de vârsta când mai putea concepe un copil. Dar ea știa că Dumnezeu îi promisese un copil și mai știa că El nu-Și poate lua înapoi cuvântul. Ea avea o credință de nezdruccinat că El va face exact așa cum promisese.

11:12 Avraam avea vreo nouăzeci și nouă de ani când s-a născut Isaac. Omenește vorbind, era aproape imposibil să devină tată, și totuși Dumnezeu îi promisese un număr extraordinar de mare de urmași. Prin urmare, și-a spus el, se va întâmpla exact așa cum a făgăduiut El.

Prin Isaac, Avraam a devenit tatăl familiei pământești **nenumărate**, adică națiunea ebraică. Prin Cristos, el a devenit tatăl unei familii spirituale **nenumărate**, adică, credincioșii adevărați din toate veacurile care s-au succedat după aceea. **Nisipul de pe țărmul mării** înfățișează probabil descendenții *pământești*, în timp ce **stelele cerului** ilustrează locuitorii *cerești*.

11:13 Patriarhii au murit cu toții în credință. Ei nu au apucat să vadă în viață împlinirea **făgăduințelor** divine. De pildă, Avraam nu și-a văzut niciodată descendenții săi numeroși. Națiunea ebraică nu a ocupat niciodată întreg teritoriul ce i-a fost promis. Sfinții din VT n-au văzut niciodată împlinirea făgăduinței lui Mesia. Dar viziunea lor telescopică a apropiat de ei **făgăduințele** atât de mult, încât acestea sunt prezentate ca și când le-au făcut cu mâna, într-un semn de anticipare bucură-să.

Ei și-au dat seama că lumea aceasta nu este casa lor definitivă. Ei au fost mulțumiți să fie **străini și călători**, împotrivindu-se ispitei de a-și face un cuib cât mai confortabil aici pe pământ. Dorința lor a fost de a trece prin lume fără să împrumute vreo trăsătură de caracter specifică acestei lumi. Inimile lor erau atașate de pelerinajul lor (Ps. 84:5, Knox).

11:14 Viețile lor au indicat limpede că ei erau în căutarea unei patrii. Credința a implantat în ei un instinct asemănător porumbeilor poștași, făcându-i ca să nu se mulțumească cu desfătările Canaanului. Ei tânjeau, în schimb, după o țară mai bună, căreia să-i poată spune cu adevărat patrie.

11:15 Spunând că ei erau în căutarea unei patrii, scriitorul dorește să arate clar că el *nu* se referă la țara lor de baștină. Dacă Avraam

ar fi dorit să revină în Mesopotamia, nimic nu l-ar fi împiedicat s-o facă, dar pentru el acele ținuturi nu mai constituiau patria lui.

11:16 Adevărata explicație constă în faptul că, desigur, ei căutau o patrie **cerească**. Este remarcabil, dacă ținem seama de faptul că majoritatea făgăduințelor făcute poporului Israel au avut de a face cu binecuvântări materiale pe acest pământ. Dar ei aveau și o nădejde cerească, și această nădejde i-a învrednicit să trateze lumea aceasta ca pe o țară străină.

Spiritul de pelerin *Îi* este deosebit de plăcut lui Dumnezeu. „Lui nu-I este rușine să fie numit Dumnezeu celor ale căror inimă și parte sunt în cer“. **El le-a pregătit o cetate**, și acolo ei găesc odihnă și satisfacție și pace desăvârșită.

11:17 Am ajuns acum la cea mai mare încercare a credinței lui Avraam. Dumnezeu i-a spus să-și aducă fiul, Isaac, ca jertfă pe altar. Cu ascultare fără șovăire, Avraam a pornit la drum, să-I aducă lui Dumnezeu ca jertfă cea mai scumpă comoară a inimii lui. Va fi fost el inconștient de uriașul dilemă cu care era confruntat? Dumnezeu îi promisese urmași fără număr de mulți. Isaac era singurul său fiu născut. Avraam avea la acea dată vârsta de 117 ani, iar Sarah 108!

11:18 Promisiunea unui număr uriaș de descendenți avea să fie împlinită **în Isaac**. Dilema consta în aceasta: dacă Avraam îl ucidea pe Isaac, cum mai putea să se împlinească promisiunea? Isaac avea pe atunci vreo șaptesprezece ani, fiind necăsătorit.

11:19 Avraam știa ce făgăduise Dumnezeu. Doar asta conta! El a conchis că dacă Dumnezeu îi cere să-șiucidă fiul, **Dumnezeu** îl va învia, chiar din morți, pentru a împlini făgăduința.

Până în acest punct nu se consemnează că ar fi fost vreo înviere din morți. Experiența umană nu deține nici o statistică în acest sens. Într-un sens cât se poate de real, Avraam a inventat ideea învierii. Credința sa în făgăduința lui Dumnezeu l-a împins la concluzia că Dumnezeu îl va învia pe Isaac.

În sens figurat el l-a primit pe Isaac înapoi **din morți**. El se atașase faptului că Isaac trebuie să fie ucis. Și Dumnezeu i-a trecut în cont acest gest. Dar, după cum arată Grant cu foarte mult dramatism, Domnul „l-a cruțat pe Avraam de a avea inima străpunsă de durerea de care inima Sa proprie nu Și-a cruțat-o“. El i-a pus la dispoziție lui Avraam un berbec, ce a luat locul lui Isaac, și singurul fiu născut a

fost repus în inima și casa tatălui său.

Înainte de a trece mai departe, lăsând în urmă această pildă exemplară de credință, trebuie să amintim două lucruri: mai întâi, Dumnezeu niciodată nu a intenționat ca Avraam să-șiucidă fiul. Jertfele umane nu au avut niciodată loc în voia lui Dumnezeu pentru poporul Său. El doar a pus la încercare credința lui Avraam și, de îndată ce aceasta s-a dovedit autentică, ordinul Său a fost contramandat.

În al doilea rând, credința lui Avraam în făgăduința că va avea un număr mare de urmași a fost pusă la încercare pe parcursul unei perioade de o sută de ani. Patriarhul avea șaptezeci și cinci de ani când i s-a promis un fiu. El a așteptat douăzeci și cinci de ani până când s-a născut Isaac. Iar Isaac a avut șaptesprezece ani când Avraam l-a luat cu el pe Muntele Moria, ca să-l aducă jertfă lui Dumnezeu. Isaac a avut patruzeci de ani când s-a căsătorit, după care au mai trecut douăzeci de ani până când i s-au născut cei doi copii gemeni. Avraam a murit la vârsta de 175 de ani, când descendenții săi constau dintr-un fiu (de șaptezeci și cinci de ani) și doi nepoți (de cincisprezece ani). Cu toate acestea, în timpul vieții sale... „El nu s-a îndoit de făgăduința lui Dumnezeu, prin necredință, ci, întărit prin credință, a dat slavă lui Dumnezeu, deplin încredințat că ce a făgăduit El poate să și împlinească“ (Rom. 4:20, 21).

11:20 Nouă, occidentalilor, ne este greu să înțelegem de ce credința lui **Isaac** și a lui **Iacov** sau cea a lui Iosif, consemnată în următoarele trei versete, a fost neobișnuită. **Isaac**, de pildă, a dobândit un loc pe lista de onoare a credinței pentru că a invocat binecuvântări viitoare asupra lui **Iacov și Esau**. Ce este remarcabil în asta?

Înainte de a se naște copiii, Domnul a anunțat prin Rebeca faptul că din acești băieți vor ieși două națiuni și că cel mai vârstnic (Esau) îl va sluji pe cel mai tânăr (Iacov). Esau era favoritul lui Isaac și, în virtutea faptului că era cel mai mare, ar fi primit în mod normal partea cea mai bună de la tatăl său. Dar Rebeca și Iacov l-au înșelat pe Isaac, a cărui vedere era la acea dată mult deteriorată, determinându-l să dea binecuvântarea cea mai aleasă lui *Iacov*. Când această urzeală a fost dată în vileag, Isaac a fost cuprins de un tremur violent. Dar el și-a adus aminte de cuvântul lui Dumnezeu potrivit căruia cel mai mare îl va sluji pe cel mai mic și, în pofida predi-

lecției sale pentru Esau, și-a dat seama că intervenția lui Dumnezeu, în pofida slăbiciunii sale naturale, trebuie să rămână în picioare.

11:21 În viața lui **Iacov** au existat multe episoade lipsite de glorie, și totuși el este onorat ca erou al credinței. Caracterul său s-a ameliorat cu timpul, decesul lui fiind înconjurat de glorie. Când l-a **binecuvântat pe fiul lui Iosif**, Manase, și-a încrucișat brațele, pentru ca binecuvântarea rezervată de obicei fiului mai mare să cadă în schimb asupra celui mai tânăr, Efraim. Cu toate protestele lui Iosif, Iacov a insistat ca binecuvântările să rămână așa, pentru că aceasta era ordinea precizată de Domnul. Deși vederea lui fizică era slăbită, vederea sa spirituală era ageră. În scena de la încheierea vieții sale, îl găsim pe Iacov închinându-se **rezemat de vârful toaigului său**. C. H. Mackintosh rezumă această scenă în frumosul său stil caracteristic:

Capitolul de încheiere a vieții lui Iacov contrastează cât se poate de plăcut cu toate scenele anterioare din multumoasa sa istorie, amintindu-ne de imaginea unei seri liniștite ce se așterne după o zi furtunoasă: soarele, ce fusese ascuns în timpul zilei de nori și ceață, se arată acum la asfințit în toată splendoarea sa, oferind perspectiva unei zile minunate care va urma. Tot așa este și cu vârstnicul patriarh. Gestul substituției, târguiala lui, viclenia, planurile sale, nestatornicia, instabilitatea și temerile rezultate din lipsa de credință – ei bine, toți acești nori întunecați ai firii vechi și ai pământului s-au risipit între timp, patriarhul ieșind la iveală pe culmile senine ale credinței, pentru a împărți binecuvântări și distincții, cu acea destoinicie pe care o poate dărui doar comuniunea cu Dumnezeu.²³

11:22 Credința lui Iosif a fost, de asemenea, puternică **când i s-a apropiat sfârșitul**. El a crezut promisiunea lui Dumnezeu că va izbăvi poporul Israel din Egipt. Credința l-a învrednicit să-și imagineze deja scena exodului, care era pentru el atât de certă, încât le-a dat fiilor săi instrucțiuni să ia cu ei **oasele sale** pentru a fi îngropate în Canaan. „Astfel“, scrie William Lincoln, „deși era înconjurat de pompa și splendoarea Egiptului, inima lui nu era deloc acolo, ci alături de poporul său, în gloria și binecuvântările de care avea să aibă parte“.²⁴

11:23 Ceea ce se are în vedere aici este mai mult credința părinților săi, decât aceea a lui Moise. Privindu-și copilașul, ei l-au văzut

frumos. Dar frumusețea lui nu era doar de ordin fizic. Ei au văzut că este un copil destinat să aibă un viitor măreț, el fiind cel pe care Dumnezeu l-a ales pentru o lucrare specială. Credința lor că planurile lui Dumnezeu vor fi aduse la îndeplinire le-a dat curajul de a înfrunța **porunca regelui** și de a-l ascunde pe copil timp de **trei luni**.

11:24 Prin credință Moise însuși a reușit să renunțe cu atâta noblețe la câteva lucruri însemnate. Deși a fost crescut în luxul ce domnea la curtea împăratului Egiptului, fiindu-i asigurate toate lucrurile pentru care se luptă oamenii pe lumea aceasta, el a învățat că „nu posedarea bunurilor, ci renunțarea la acestea aduce odihnă” (J. Gregory Mantle).

Mai întâi, Moise a renunțat la faima Egiptului. El era fiul adoptiv al fiicei lui Faraon și, ca atare, îi era asigurat un loc de seamă în elita țării, poate chiar ca succesor al lui Faraon. Dar el se născuse dintr-o spiță mai nobilă: aceea de membru al poporului ales al lui Dumnezeu pe acest pământ. Or, el nu-și putea permite să *coboare* de la rangul acesta nobil la cel de membru al familiei regale a Egiptului. Mai târziu, când a ajuns la maturitate, el a ales, hotărându-se să nu ascundă adevărata sa naționalitate, doar de dragul câtorva ani petrecuți în mijlocul unei faime pământești. Urmarea? În loc să ocupe un rând sau două de ieroglife pe vreo piatră funerară, el a fost immortalizat în Cartea eternă a lui Dumnezeu. În loc să se regăsească azi ca mumie egipteană în cine știe ce muzeu din lume, el este faimos ca un om al lui Dumnezeu.

11:25 În al doilea rând, el a respins **plăcerile** Egiptului. Asocierea plină de smerenie cu poporul lui Dumnezeu aflat în suferință a însemnat pentru el mai mult decât satisfacerea vremelnică a apetiturilor sale. Privilegiile de a împărtăși tratamentul inuman de care a avut parte neamul său a fost pentru Moise o plăcere mai mare decât toate desfătărilor de la curtea lui Faraon.

11:26 În al treilea rând, el a întors spatele **comorilor Egiptului**. Credința l-a învrednicit să vadă că faimoasele case pline cu tezaure ale Egiptului erau total lipsite de valoare în lumina veșniciei. Prin urmare, el a ales să sufere aceeași ocară pe care avea s-o sufere și Mesia. Loialitatea față de Dumnezeu și dragostea față de poporul Său au avut pentru el un preț mai mare decât toate bogățiile lui Faraon adunate la un loc. El știa că la un

minut după moartea sa doar aceste bunuri spirituale vor conta.

11:27 Apoi el a renunțat și la *monarhul* Egiptului. Îmbărbătat de **credință**, el a ieșit din țara robiei, nepăsându-i de furia regelui. A fost o delimitare netă de politicianismul acestei lumi. El s-a ținut atât de puțin de Faraon tocmai pentru că s-a ținut atât de mult de Dumnezeu. El avea privirile ațintite asupra „binecuvântatului și singurului Stăpânitor, Regele regilor și Domnul domnilor, singurul care are nemurirea, care locuiește într-o lumină de care nu te poți apropia, pe care nici un om nu l-a văzut, nici nu-l poate vedea; a Lui să fie cinstea și puterea veșnică! Amin”. (1 Tim. 6:15, 16).

În fine, el a respins *religia* Egiptului. Instituind **Paștele** și stropind sângele, el s-a separat net și irevocabil de idolatria egipteană. El a aruncat mânușa, sfidând structurile religioase din vremea lui. Pentru el mântuirea a fost prin sângele mielului, nu prin apele Nilului. Ca urmare, întâii-născuți ai Israelului au fost cruțați, în vreme ce întâii-născuți ai Egiptului au fost uciși de nimicitor.

11:29 La început **Marea Roșie** li s-a părut refugiaților evrei pierzarea lor, căci erau urmăriți aprig din spate de inamic, fiind, aparent, prinși ca într-o cursă. Dar ascultând de cuvântul lui Dumnezeu, ei au pășit înainte și apele s-au despicat înaintea lor: „DOMNUL a pus marea în mișcare toată noaptea printr-un vânt puternic dinspre răsărit, care a uscat marea și apele s-au despărțit în două” (Ex. 14:21). Când egiptenii au încercat să se ia după evrei, roțile de la carele lor s-au împotmolit, iar apele au revenit la poziția lor anterioară, oștile lui Faraon înecându-se în mare. Astfel Marea Roșie a devenit o punte de izbăvire pentru Israel, dar înfundătură a pierzării pentru egipteni.

11:30 Cetatea împrejmuită a Ierihonului a fost primul obiectiv militar de care s-au lovit israeliții în campania de cucerire a Canaanului. Rațiunea dicta ca o fortăreață atât de impenetrabilă să poată fi cucerită numai cu ajutorul unor forțe militare superioare. Dar metodele credinței sunt altele. Pentru a-și aduce la îndeplinire planurile, Dumnezeu recurge la strategii ce li se par oamenilor lipsite de sens. El le-a spus israeliților să înconjoare cetatea timp de șapte zile. Iar în ziua a șaptea ei au trebuit să mărșăluiască în jurul ei de șapte ori. Preoților li s-a spus să sune puternic din trâmbițe, oamenilor li s-a indicat să strige, după care

zidurile vor cădea. Experții militari ar respinge numaidecât această metodă, considerând-o vrednică de dispreț. Dar ea a dat rezultate! Armele luptei spirituale nu sunt lumești, ci au putere divină, pentru a distruge fortărețe (2 Cor. 10:4).

11:31 Nu știm când a devenit **prostituata Rahab** o închinătoare la Iehova, dar este limpede că așa s-a întâmplat. Ea a abandonat religia falsă a Canaanului, devenind o prozelită la religia iudaică. Credința ei a fost pusă la grea încercare când au vizitat-o spionii evrei. Întrebarea care se pune era dacă ea va fi loială țării și compatrioților ei, sau va fi fidelă Domnului? Rahab s-a decis însă să stea de partea Domnului, chiar dacă aceasta a însemnat să-și trădeze patria. Primindu-i cu căldură pe spioni, atât ea, cât și familia ei au fost cruțați, în timp ce vecinii ei neascultători au pierit.

11:32 În acest punct, scriitorul pune o întrebare retorică: „**Și ce voi mai zice?**“ După ce a prezentat această listă impresionantă de bărbați și femei care au dat dovadă de credință și răbdare în perioada Vechiului Testament, câte alte persoane mai trebuie să citeze pentru a-și demonstra argumentul?

Desigur, exemplele suplimentare nu-i lipsesc, dar nu mai are timp, căci i-ar trebui prea mult să intre în detalii. Prin urmare, se va mărgini să enumere câteva nume și să catalogheze momentele de triumf și încercările credinței.

Iată, așadar, exemplul lui **Ghedeon**, a cărui oștire a fost redusă de la 32.000 la 300. Mai întâi au fost trimiși acasă cei timizi, apoi cei ce țineau prea mult la confortul lor. Și astfel cu un corp redus de adevărați ucenici, Ghedeon i-a fugărit pe madianiți.

Apoi a fost **Barac**. Când a fost chemat să conducă Israelul, în lupta împotriva canaanitilor, el a acceptat doar cu condiția ca Debora să meargă cu el. În pofida acestei trăsături de lașitate din caracterul său, Dumnezeu a văzut că acest om se încrede cu adevărat în El și l-a trecut în lista bărbaților credinței.

Samson a fost un alt om marcat de evidente slăbiciuni. Totuși, în pofida acestui lucru, Dumnezeu a detectat în el o credință care l-a învrednicit să omoare fără nici o armă, doar cu mâinile, un leu tânăr, apoi să nimicească treizeci de filistenii la Așchelon și să ucidă o mie de filistenii cu o falcă de măgar; apoi să ia în spinare porțile orașului Gaza și, în cele din urmă, să dărâme templul lui Dagon, omo-

rând în clipa propriului deces mai mulți filistenii decât omorâse în tot timpul vieții sale.

Deși a fost un copil nelegitim, **Iefta** a devenit, în cele din urmă, izbăvitorul poporului Israel de sub asupra amoniților. El ilustrează adevărul conform căruia credința îl învrednicește pe un om să se ridice dincolo de poziția pe care i-o conferă nașterea și mediul în care a trăit, devenind erou al lui Dumnezeu în istorie.

Credința lui **David** strălucește în episodul confruntării cu Goliat, în purtarea sa nobilă față de Saul, în capturarea Sionului și în numeroase alte episoade. În psalmii săi, găsim o cristalizare a credinței sale în atitudinea de penitență, laudă și profecie.

Samuel a fost ultimul dintre judecătorii Israelului și primul său profet. El a fost omul lui Dumnezeu pentru poporul Israel, într-o vreme când preoția era marcată de un mare faliment pe plan spiritual. El a fost unul dintre cei mai mari lideri din istoria Israelului.

Adăugați la această listă **profetii**, o ceată nobilă de purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu, bărbați care au întruchipat conștiința lor; oameni care mai bine ar fi murit, decât să spună o minciună, care au preferat să meargă în cer cu conștiința curată, decât să rămână pe pământ cu cugetul pătat.

11:33 Scriitorul își îndreaptă acum atenția spre faptele de vitejie ale eroilor credinței:

Ei au **cucerit împărății** – și gândul ne duce imediat la Iosua, la judecători (care au fost adevărate căpetenii militare ale Israelului), la David și la alții.

Ei **au lucrat neprihănirea**. Regii ca Solomon, Asa, Iehosafat, Ioas, Ezechia și Iosia s-au înscris în istorie pentru domnia lor, care, deși nu a fost perfectă, s-a caracterizat prin **neprihănire** (sau „dreptate“).

Ei **au primit lucrurile făgăduite**. Asta ar putea însemna că Dumnezeu a încheiat cu ei legăminte, cum este cazul lui Avraam, al lui Moise, al lui David și al lui Solomon; sau ar putea însemna că ei au primit împlinirea făgăduințelor, demonstrând astfel adevărul cuvântului lui Dumnezeu.

Au astupat gurile leilor. Daniel este un exemplu concludent în această privință (Dan. 6:22), dar să nu-l uităm nici pe Samson (Jud. 14:5, 6), nici pe David (1 Sam. 17:34, 35).

11:34 Au stins puterea focului. Cuptorul încins nu a reușit să ardă decât legăturile cu care erau legați cei trei tineri evrei, în fapt, eliberându-i (Dan. 3:25). Astfel focul s-a dove-

dit a fi, până la urmă, o binecuvântare.

Au scăpat de ascuțișul sabiei. David a scăpat de atacurile răutăcioase ale lui Saul (1 Sam. 19:9, 10); Ilie a scăpat de ura ucigașă a Izabelei (1 Re. 19:1-3), iar Elisei a scăpat de regele Siriei (2 Re. 6:15-19).

Dim slabi au devenit tari. Multe simboluri ale slăbiciunii găsim în analele credinței. De pildă, Ehud era stângaci; totuși el l-a ucis pe regele Moabului (Jud. 3:12-22). Iael, membră a „sexului slab“, l-a ucis pe Sisera cu un țaruș de cort (Jud. 4:21). Ghedeon s-a folosit de urcioare fragile de lut ca să-i înfrângă pe madianiți (Jud. 7:20). Samson s-a folosit de o falcă de măgar pentru a ucide o mie de filistenii (Jud. 15:15). Toți aceștia ilustrează adevărul potrivit căruia Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii pentru ca să le facă de rușine pe cele tari (1 Cor. 1:27).

Ei **au fost viteji în războaie.** Credința i-a înzestrat pe oameni cu o forță ce depășea capacitatea lor naturală, învrednicindu-i să învingă în situații omenește vorbind absolut insurmontabile.

Ei **au pus pe fugă armatele vrăjmașe.** Deși de multe ori erau inferior echipați și dispuneau de efective mult mai mici, oștirile Israelului au izbândit, lăsându-și vrăjmașii năcuți și pe toți ceilalți în mare uimire.

11:35 Femeile și-au primit prin înviere morții. Văduva din Sarepta (1 Re. 17:22) și femeia din Șunem (2 Re. 4:34) sunt două exemple concludente în acest sens.

Dar credința mai are o fațetă. Pe lângă cei care au săvârșit fapte de mare vitejie, au mai fost și cei ce au îndurat suferințe cumplite, pe care Dumnezeu pune un preț la fel de mare. Datorită credinței lor în Domnul, unii au fost supuși la torturi de neînchipuit. Dacă ar fi renunțat la Iehova, ar fi fost puși în libertate. Dar ei au preferat să moară și să învie apoi în slava cerească, decât să rămână în această viață ca trădători ai lui Dumnezeu. În vremea macabeilor, o mamă și cei șapte fii ai ei au fost dați la moarte, unul după altul, în fața celorlalți, de către Antioh Epifanul. Ei au refuzat să accepte eliberarea **ca să dobândească o înviere mai bună**, adică mai bună decât simpla continuare a vieții pe acest pământ, cum arată și Morrison:

Așadar și aceasta este urmarea credinței, în sensul că *nu* îi aduce cuiva izbăvire, ci, uneori, când i se oferă izbăvirea, îi dă curajul de a o refuza. Există momente când credința se reliefează prin

gestul primirii, după cum alteori ea prinde contur când cineva refuză ceea ce i se oferă. Există o izbăvire pe care credința o îmbrățișează și există o izbăvire pe care credința o respinge. Deși au fost torturați, ei n-au acceptat izbăvirea, acesta constituind semnul și pecetea faptului că au fost credincioși. Există ceasuri când cea mai puternică dovadă a credinței este respingerea fără șovăire a unui loc mai larg.²⁵

11:36 Alții au fost batjocoriți și biciuiți; alții au fost aruncați în temniță. Datorită credincioșiei sale față de Dumnezeu, Ieremia a îndurat toate aceste forme de pedepsire (Ier. 20:1-6; 37:15). Iosif a fost și el întemnițat pentru că a preferat să sufere, mai degrabă decât să păcătuiască (Gen. 39:20).

11:37 Au fost uciși cu pietre. Isus le-a amintit cărturarilor și fariseilor că așa l-au ucis strămoșii lor pe Zaharia – între templu și altar (Mat. 23:35).

Au fost tăiați în două cu fierăstrăul. Conform tradiției, Manase l-a executat pe Isaia în acest fel.

Au fost **ispitiți**.²⁶ Prin asta se înțelege, probabil, presiunile extraordinar de mari la care au fost supuși creștinii ca să-i determine să facă compromisuri, să se lepede de credința lor, să comită păcate sau să se decică de Domnul lor în vreun alt fel.

Au fost uciși cu sabia. Urie profetul a plătit acest preț pentru că a vestit mesajul lui Dumnezeu regelui Ioiachim (Ier. 26:23); dar sintagma din acest verset se referă la uciderea în masă care a avut loc în timpul macabeilor.

Au pribegit îmbrăcați în piei de oaie și de capră, lipsiți de toate, prigoși, primiți rău. Moorehead spune:

Ei ar fi putut să se lăfaie în mățasuri și catifele, la palatele prinților, dacă ar fi acceptat să se lepede de Dumnezeu și să creadă minciuna lumii. În schimb, ei au rățâcit îmbrăcați în piei de oaie și de capră, ei înșiși nefiind socotiți mai buni decât caprele sau oile. Dimpotrivă, au fost considerați buni doar de tăiat, asemenea animalelor.²⁷

Ei au suferit sărăcie, privațiuni și prigoane.

11:38 Lumea i-a tratat ca și când nu ar fi fost vrednici de a trăi. Dar Duhul lui Dumnezeu izbucnește aici cu exclamația că lucrurile au stat exact invers în sensul că **lumea nu era vrednică de ei**.

Au rățâcit prin deșerturi și munți și prin peșteri și prin crăpăturile pământului.

Deposedatî de casele lor, despărțiți de familiile lor, hăituiți ca animalele, excluși din societate, ei au îndurat căldura și frigul, strămtorările și greutatea, dar nu s-au lepădat cu nici un chip de Domnul lor.

11:39 Deși Dumnezeu Însuși a depus mărturie pentru credința acestor eroi ai Vechiului Testament, ei au murit fără să primească împlinirea **făgăduinței**. Ei n-au apucat să vadă în viața de aici venirea mult-așteptatului Mesia sau să se bucure de binecuvântările ce aveau să decurgă din slujba Lui.

11:40 Dar nouă Dumnezeu ne-a rezervat ceva mai bun. El a aranjat ca **ei să nu ajungă la desăvârșire fără noi**. Ei niciodată nu s-au bucurat de o conștiință desăvârșită în ce privește păcatul, după cum ei nu se vor bucura de deplina desăvârșire a trupului proslăvit în cer până când vom fi răpiți cu toții pentru a-L întâlni pe Domnul în văzduh (1 Tes. 4:13-18). Duhurile sfinților din VT sunt deja desăvârșite în prezența Domnului (Ev. 12:23), dar trupurile lor nu vor fi înviate din morți până când va veni Domnul să-i ia pe ai Săi. Atunci ei se vor bucura de desăvârșirea slavei învierii.

Exprimând acest adevăr cu alte cuvinte, vom spune că credincioșii din VT nu au fost la fel de privilegiați cum suntem noi. Cu toate acestea, gândiți-vă la răsunătoarele lor triumfuri și la cumplitele încercări prin care au trecut! Gândiți-vă la faptele lor de vitejie și la răbdarea lor! Ei au trăit de cealaltă parte a crucii. Și totuși, cum se compară viețile noastre când sunt puse alături de ale lor? Acesta e îndemnul pătrunzător al capitolului 11 din Evrei.

C. Îndemnul de a nădăjdui în Cristos(cap.12)

12:1 Să nu uităm că epistola către Evrei a fost adresată unor oameni prigoניți, care, datorită faptului că au părăsit iudaismul și L-au îmbrățișat pe Cristos, erau confrunțați cu o aprigă opoziție. Exista pericolul ca ei să interpreteze suferințele lor ca semn al dezaprobării lui Dumnezeu față de ei, prin urmare, ei devenind descurajați și gata să renunțe la credința lor. Ceea ce era și mai grav, exista pericolul ca ei să se întoarcă la templu și la ceremoniile din cadrul acestuia.

Ei nu trebuiau însă să creadă că suferințele lor erau unice. Mulți dintre martorii menționați în capitolul 11 au suferit cumplit ca urmare a loialității lor față de Domnul, și totuși ei au răbdat până la capăt. Or, dacă ei, care dispuneau de mult mai puține privilegii, au rămas statornici, cu cât mai statornici și neclintiti tre-

buie să fim noi, cărora ni s-au dat lucrurile mai bune ale creștinismului!

Ei ne înconjoară ca **un nor mare de martori**. Asta *nu* înseamnă că ei asistă ca spectatori la ceea ce se întâmplă pe pământ. Mai degrabă, ei ne sunt martori prin viața de credință și răbdare ce au trăit-o și prin înaltul standard ce ni l-au lăsat, ca noi să-l urmăm.

Versetul acesta ridică invariabil întrebarea: „Pot sfinții din cer vedea viața trăită de noi pe pământ sau știu ei ce se întâmplă aici jos?” Singurul lucru de care putem fi siguri că ei îl cunosc este atunci când un păcătos este mântuit: „Tot așa vă spun că va fi mai multă bucurie în cer pentru un singur păcătos care se pocăiește, decât pentru nouăzeci și nouă de oameni dreți, care n-au nevoie de pocăință” (Luca 15:7).

Viața creștină este o cursă de alergări, care reclamă disciplină și răbdare. Noi trebuie să ne debarasăm de tot ce ne-ar putea îngreuna în alergarea la această cursă. Lucrurile care ne îngreunează pot părea uneori inofensive în ele însele, dar mai apoi se vede că ne împiedică înaintarea. Aici ar putea fi incluse bunurile materiale pe care le posedăm, legăturile de familie, atașamentul nostru față de tihnă și confort, lipsa de mobilitate, etc. Regulamentul olimpic nu-i interzice nici unui alergător să ia cu el provizii de hrană și băutură, dar care alergător ar putea câștiga întrecerea, dacă s-ar împovăra cu aceste lucruri?

Noi trebuie **să dăm la o parte... păcatul care ne înfășoară așa de ușor**. Prin asta s-ar putea înțelege orice păcat, dar mai ales păcatul necredinței. Noi trebuie să avem încredere deplină în făgăduințele lui Dumnezeu și încredere totală în faptul că viața de credință va triumfa.

Apoi trebuie să ne păzim de ideea potrivit căreia **alergarea** în care suntem angajați ar fi o simplă plimbare de agrement sau că viața creștină ar fi presărată cu flori. Dimpotrivă, trebuie să fim pregătiți să înaintăm cu stăruință, chiar atunci când suntem confrunțați cu încercări și ispite.

12:2 Pe tot parcursul acestei alergări, va trebui să ne dezlipim privirea de la orice alt obiectiv, ațintindu-ne-o în schimb în permanentă asupra lui **Isus**, Alergătorul cel mai strălucit, cum arată și A. B. Bruce:

Deasupra tuturor, iese în evidență, prin excelență, Unul cu totul și cu totul deosebit... Omul care a realizat și desăvârșit primul ideea trăirii prin cre-

dinț..., care a îndurat fără să dea înapoi cumplitele suferințe ale crucii, disprețuindu-i rușinea și fiind susținut de o credință care a conștientizat atât de viu bucuria și slava ce aveau să urmeze, încât a estompat conștiința durerii și rușinii prin care trecea în acele momente.²⁸

El este **autorul** sau pionierul **credinței noastre** în sensul că El ne-a asigurat singurul exemplu desăvârșit a ceea ce trebuie să constituie o viață de credință.

Totodată El este **desăvârșitorul credinței noastre**. Cu alte cuvinte, nu numai că El a început alergarea, ci a și dus-o până la capătul ei triumfător. Traseul alergării Sale s-a întins de la cer până în Betleem, continuând apoi până în Grădina Ghetsimani, și crucea Golgotei, apoi mormântul, după care a urmat revenirea în cer. În nici un punct al acestui traseu El nu S-a poticnit și nu a dat înapoi, ci Și-a ațintit privirea asupra slavei viitoare, când toți răscumpărații vor fi fost adunați laolaltă cu El pe vecie. Asta L-a învrednicit să nu se gândească la **rușine** și să îndure suferința și moartea. Iar astăzi El este așezat **la dreapta tronului lui Dumnezeu**.

12:3 Aici se trece de la tabloul unei curse de alergări la lupta împotriva păcatului. Căpitanul nostru neînfricat este Domnul Isus; nimeni altul nu a **suferit din partea păcătoșilor o împotrivire atât de mare față de Sine**. Ori de câte ori avem tendința să pierdem inima și să cădem de oboseală și descurajare, să ne gândim prin ce a trecut El. Și atunci încercările noastre ni se vor părea un fleac față de ale Sale.

12:4 Noi suntem angajați într-o luptă neîntreruptă împotriva păcatului. Totuși noi nu ne-am împotrivit până la sânge – adică până la moarte – în lupta aceasta. *Dar El S-a împotrivit!*

12:5 Acum ni se prezintă concepția creștină despre suferință. De ce viața creștinului este marcată de persecuții, testări, încercări, boli, dureri, întristări și necazuri? Să fie oare acestea un indicu al supărării sau dezaprobării lui Dumnezeu față de el? Vin oare toate acestea la întâmplare în viața noastră? Și, în sfârșit, cum trebuie să reacționăm la ele?

Versetele de aici ne învață că aceste lucruri se înscriu în procesul de formare și educare prin care Iși trece Dumnezeu copiii. Deși ele nu vin de la Dumnezeu, El le îngăduie, după care le contramandeaază, spre slava Lui, spre binele nostru și spre binecuvântarea altora.

Nici un lucru nu este întâmplător în viața unui creștin. Tragediile ascund în ele binecuvântări, iar dezamăgirile sunt lăsate de El să vină în viața sa. Dumnezeu se folosește de împrejurările vitrege ale vieții pentru a ne face să ne conformăm tot mai mult chipului lui Cristos.

Prin urmare, creștinii evrei din epoca primară a bisericii sunt îndemnați să-și aducă aminte de Proverbe 3:11, 12, unde Dumnezeu li se adresează cu apelativul: **fi**, după care îi previne să nu disprețuiască disciplina. Sa și să nu-și piardă curajul când sunt muștrați de El. Dacă se vor răzvrăti sau se vor da bătuți, vor pierde privilegiul ca El să Se ocupe de ei, alegându-se și cu eșecul de a-și însuși învățăminte rânduie de El pentru ei.

12:6 Când citim cuvântul *disciplinare*, avem tendința să-l echivalăm cu o biciuire. Dar în contextul actual el are sensul de educație dată unui copil, formare a sa, în care intră îndrumările, disciplina, îndreptarea și avertismentul. Toate au menirea de a cultiva virtuțile creștine și de a alunga răul. În pasajul ce ne stă în față, disciplinarea nu era o pedeapsă pentru faptele rele, ci o pregătire sau formare prin intermediul prigoanelor.

Pasajul de la Proverbe spune clar că disciplina lui Dumnezeu este o dovadă a dragostei Sale și că nici un **fiu** nu este scutit de ea.

12:7 Rămânând supuși **disciplinei** pe care ne-o aplică **Dumnezeu**, noi îi îngăduim să ne modeleze prin această disciplină după chipul Său. Dar dacă încercăm să scurtcircuităm relațiile Sale cu noi, s-ar putea ca El să fie nevoit să prelungească termenul disciplinării noastre, recurgând la metode mai instructive și, prin urmare, mai dificile. În școala lui Dumnezeu sunt clase, pe care le promovăm abia după ce ne-am însușit toate cunoștințele prevăzute în cadrul lor.

Prin urmare, când vin peste noi perioade de încercare, să nu uităm că Dumnezeu ne tratează ca pe **fi**. Or, în orice relație normală tată-fiu, tatăl își instruieste **fiul** pentru că îl iubește și-i dorește numai binele suprem. Dumnezeu ne iubește prea mult pentru ca să ne lase să creștem de capul nostru (firește).

12:8 În domeniul spiritual, cei care nu au parte de disciplina lui Dumnezeu sunt copii **nelegitimi**, și nu **fi** adevărați. La urma urmelor, un grădinar nu va curăți tufe de spini, ci vița de vie. Cum este în domeniul natural, așa este și în cel duhovnicesc.

12:9 Cei mai mulți dintre noi au avut

parte de disciplinare din partea **părinților noștri omenesți**. Dar n-am interpretat această disciplină ca semn că ne urâsc, ci ne-am dat seama că ei ne vreau binele și **le-am dat cinstirea cuvenită**.

Cu cât mai multă cinste trebuie să acordăm creșterii și formării de care ne face parte **Tatăl duhurilor și să trăim!** Dumnezeu este **Tatăl** (sau sursa) tuturor ființelor înzestrate cu duh. Omul este un duh care trăiește îmbrăcat într-un trup omenesc. Fiind supuși lui Dumnezeu, ne bucurăm de viață în sensul ei cel mai autentic.

12:10 Disciplina părinților pământești nu este perfectă. Ea ține doar o vreme, adică cuprinde perioada copilăriei și a tinereții. Dacă nu a dat rezultate în această perioadă, de aici încolo nu mai poate face nimic. În plus această disciplină a fost: **cum credeau ei că e bine**, deși uneori s-ar putea să nu fi fost tocmai bună.

Dar disciplina lui Dumnezeu este întotdeauna perfectă. Dragostea Lui este nemărginită, iar înțelepciunea Sa infailibilă. El nu ne disciplinează niciodată din vreo pornire sau capriciu, ci întotdeauna o face spre folosul nostru. Obiectivul Său este **ca să ne facă pătași ai sfințeniei Sale**. Or, evlavia nu poate fi produsă niciodată în afara școlii lui Dumnezeu, cum explică Jowett:

Scopul disciplinării pe care ne-o aplică Dumnezeu nu este de natură punitivă, ci creativă. El ne disciplinează „pentru ca să avem parte de sfințenia Sa“. Sintagma: „pentru ca să avem parte“ presupune o direcție, iar această direcție conduce către o viață purificată și înfrumusețată. Iar focul de aici nu este o văpaie necontrolată, ce mistuie totul în cale, inclusiv lucrurile de preț; ci este focul topitorului, care nu este lăsat în voia sa, ci controlat de Topitor, prin care El scoate, cu mână tare, dar cu răbdare și blândețe, sfințenie din nepăsare și statornicie din slăbiciune. Dumnezeu este mereu angajat în procesul creației, chiar atunci când recurge la mijloacele mai întunecate ale harului. El produce roadele și florile Duhului. Dragostea Lui este într-o permanentă căutare după lucrurile frumoase.²⁹

12:11 Când are loc, orice disciplină pare dureroasă. **Dar mai pe urmă aduce, celor încercați de ea, roada dăătoare de pace a neprihănirii**. De aceea întâlnim adesea mărturia ca cea depusă de Leslie Weatherhead:

Ca toți oamenii, și mie îmi plac mai mult expe-

riențele înălțătoare, marcate de sănătate, fericire și succes. Dar am învățat mai mult despre Dumnezeu, despre viață și despre mine însumi când am trecut prin întunericul fricii și al eșecului, decât în toate momentele înșorite ale vieții. Da, există așa-numitele comori ale întunericului. Căci, slavă Domnului, întunericul trece. Numai că ceea ce ai învățat când ai trecut prin întuneric n-ai să uiți niciodată. „Lucrurile care ne copleșesc și ne calcă pe mândrie ne fac mai mult bine decât tot ceea ce ne încântă și ne inspiră“.³⁰

Sau să luăm în considerare mărturia dată de C. H. Spurgeon:

Tare mi-e teamă că tot harul pe care l-am dobândit în ceasurile de tihnă și confort, în momentele de fericire, aproape că nu valorează cât o lețcaie. Dar bunurile pe care le-am primit în urma întristărilor, durerilor și mahnirilor mele sunt incomensurabil de mari. Posed eu oare vreun bun de preț pe care să nu-l datorez ciocanului și nicovalii, focului și pilei prin care am fost șlefuit? Necazurile sunt bunurile cele mai de preț din mobilierul casei mele.³¹

12:12 Credințioșii nu trebuie să se lase doborâți de împrejurările potrivnice ale vieții, căci orice șovăială a credinței lor ar putea avea o influență negativă asupra altora. Măinile **obosite** trebuie reînviolate, pentru ca să-L slujească pe Cristosul Cel viu. **Genunchii slăbiți** trebuie întăriți în vederea stăruinței în rugăciune.

12:13 Picioarele care șchiopătează trebuie îndreptate pe cărările drepte ale uceniciei creștine, cum arată și Williams:

Toți cei care merg pe urmele Domnului netezesc cărarea credinței pentru frații mai slabi; dar cei care nu-L urmează din toată inima creează obstacole pentru picioarele altora, făcându-i niște ologi spirituali.³²

G. H. Lang ne oferă o altă ilustrație de toată frumusețea:

După ce a înfruntat vântul și ploaia, străbătând anevoiosul drum, aflat la capătul puterilor fizice și spirituale, călătorul se oprește din mers, să-și tragă sufletul. Cu umerii aplecați, cu mâinile fără vlagă și genunchii îndoți și slăbănogiți, el e gata să se prăbușească. Este exact imaginea stării în care poate ajunge la un moment dat orice pelerin al lui Dumnezeu, așa cum ne arată scrii-

torul.

Dar iată că de el se apropie un personaj plin de încredere, ce-i spune, cu zâmbetul pe buze și pe un ton ferm: „Curaj, frate! Sus! Stai drept! Întărește-ți picioarele și lasă-ți inima cuprinsă din nou de har. Căci la capătul drumului te așteaptă o nobilă casă. Uite-o, se zărește drept în față. Dar cere-I Marelui Medic vindecare pentru starea ta de slăbănogie.... Premergătorul tău a străbătut și el același drum anevoios ce duce la palatul lui Dumnezeu, pe care înaintează chiar acum și alți pelerini, după ce atâția l-au străbătut și ei cu bine. Nu, nu ești singur. Numai nu te da bătut, ci mergi înainte și vei ajunge negreșit la țintă, câștigând premiul.

Ferice de cel ce știe cum să-l susțină cu cuvinte de îmbărbătare pe cel cu forțele sleite (Isa. 50:4). Ferice de cel ce primește acest sfat (Ev. 13:22). Și de trei ori ferice de cel a cărui credință e simplă dar puternică, negăsind nici o pricină de poticnire în Domnul atunci când disciplina Lui este aspră.³³

12:14 Creștinii trebuie să-și dea silința să trăiască întotdeauna în relații de pace **cu toți oamenii**. Dar acest îndemn este deosebit de folositor atunci când predomină prigoanele, când unii se lasă de credință și când nervii sunt tociți. În asemenea împrejurări este foarte ușor să-ți iasă din gură cuvinte de frustrare și de teamă față de cei din jurul tău, care-ți sunt cei mai apropiați și mai dragi.

De asemenea trebuie să urmărim cu ardore **sfințenia fără de care nimeni nu-L va vedea pe Domnul**. Despre ce **sfințenie** este vorba aici? Răspunzând la această întrebare să nu uităm că **sfințenia** din acest context se aplică la credincioșii din Noul Testament în cel puțin trei moduri:

Mai întâi, credinciosul devine sfânt *în ce privește poziția sa*, atunci când este convertit, fiind pus deoparte pentru Dumnezeu și detașat de lume (1 Cor. 1:2; 6:11). Prin virtutea unirii sale cu Cristos, el este sfințit pe veci. La asta s-a referit Martin Luther când a spus: „Sfințenia mea este în cer“. Cristos este sfințenia noastră, adică în ce privește poziția noastră înaintea lui Dumnezeu.

Apoi avem sfințirea *practică* (1 Tes. 4:3; 5:23). Deci ceea ce ar trebui să fim în fiecare zi. Noi trebuie să ne depărtăm de orice formă de rău. Sfințenia aceasta trebuie să fie progresivă, adică în permanență trebuie să devenim tot mai mult asemenea Domnului Isus.

În fine, avem sfințirea *completă* sau *desă-*

vârșită, care are loc atunci când un credincios merge în cer. Abia atunci el este pe veci eliberat de păcat. Firea lui veche este înlăturată și starea lui corespunde întru totul poziției sale.

Așadar, care sfințenie trebuie s-o urmărim? Evident, sfințirea practică, căci despre ea este vorba în acest pasaj. Noi nu căutăm să obținem sfințirea pozițională, întrucât aceasta ne aparține în clipa în care ne naștem din nou. Și nu ne luptăm după sfințirea perfectă, care ne va fi dată atunci când Îi vom vedea fața. Dar sfințirea practică sau progresivă este un lucru care presupune ascultare și cooperare din partea noastră. Or, tocmai această sfințenie trebuie s-o cultivăm în permanență. Faptul că ni se spune „s-o urmărim“ demonstrează că aici, în viața de acum, nu ajungem s-o dobândim pe deplin. (Vezi notele de la 2:11 pentru o descriere mai detaliată a diverselor aspecte ale sfințirii.) Wuest scrie:

Îndemnul, adresat iudeilor născuți din nou care ieșiseră din Templu, le spune să trăiască o viață de sfințenie consecventă și să se țină atât de strâns de noua lor credință, încât iudeii nemântuiți care ieșiseră și ei din Templu și, cel puțin pe plan extern, îmbrățișaseră adevărul Noului Testament, să fie încurajați să facă pasul următor, considerându-L pe Mesia Marele Preot, în loc să revină la jertfele vechi din sistemul levitic, ce fuseseră deja abrogate. Acești iudei născuți cu adevărat din nou sunt preveniți cu privire la faptul că o viață creștină șovăitoare ar putea să-i determine pe iudeii nemântuiți să se abată din drum.³⁴

Dar mai rămâne o dificultate! Să fie oare adevărat că nu-L putem vedea pe Domnul fără sfințirea practică? Da, într-o anumită privință, acest lucru este adevărat. Dar să înțelegem că acest verset nu ne învață că noi dobândim dreptul de a-L vedea pe Dumnezeu prin trăirea unei vieți de sfințenie. Isus Cristos este singurul nostru garant că vom merge în cer. Ceea ce ne spune acest verset este că trebuie să avem o **sfințenie** practică, demonstrând prin aceasta că în lăuntru nostru este o viață nouă. Dacă cineva nu înaintează pe calea sfințeniei, înseamnă că nu este mântuit. Când Duhul Sfânt locuiește în lăuntru unei persoane, acea persoană manifestă prezența Sa printr-o viață detașată. Este o chestiune de cauză și efect. Dacă cineva L-a primit pe Cristos, din inima lui vor curge fluvii de apă vie.

12:15 Următoarele două versete par să prezinte patru păcate distincte ce trebuie evitate. Dar există suficiente indicii în context că ar fi vorba aici de un alt avertisment împotriva păcatului unic al apostaziei și că aceste patru păcate au legătură cu el.

Mai întâi, apostazia este eșecul de a obține **harul lui Dumnezeu**. Persoana în cauză arată ca un creștin, vorbește ca un creștin și declară că este creștin, dar nu s-a născut niciodată din nou. Acel om s-a apropiat foarte mult de Mântuitorul, dar nu l-a primit niciodată cu adevărat. Atât de aproape, și totuși atât de departe!

Apostazia este **rădăcina amărăciunii**. Persoana respectivă se răcește și se înveninează față de Domnul, respingând credința creștină. Iar actul său de trădare este contagios, căci și alții sunt **întinați** de văicărelile sale, de nemulțumirile, îndoielile și tăgăduirile sale.

12:16 Apostazia este strâns înrudită cu imoralitatea. Un om care-și spune creștin poate să cadă în păcate de o gravă imoralitate. În loc să-și recunoască vinovăția, el va da vina pe Domnul și se va lăsa de credință. În următoarele texte din Scriptură se stabilește legătura care există între apostazie și păcatul sexual: 2 Petru 2:10, 14, 18 și Iuda 8, 16, 18.

În fine, apostazia este o formă de nereligie (sau ireligiozitate) așa cum o demonstrează cazul lui **Esau**, care nu a prețuit dreptul de întâi-născut, ci l-a preschimbat cu ușurință în satisfacerea momentană a apetitului său.

12:17 Ulterior, Esau s-a căit, părându-i rău de pierderea părții ce i se cuvenea ca frate mai mare, dar a fost prea târziu. Căci tatăl său nu a mai putut contramanda binecuvântarea ce i-o dăduse lui Iacov.

Tot așa este și cu apostatul. El nu pune nici un preț pe valorile spirituale, ci, de bună voie, renunță la Cristos, pentru ca să scape de ocară, de suferințe și de martiraj. Un asemenea om nu mai poate fi reînnoit prin pocăință. S-ar putea să fie cuprins de remușcare, dar nu de pocăință adevărată, cu evlavie.

12:18 Cei care sunt ispițiți să revină la lege trebuie să-și aducă aminte de împrejurările groaznice care au însoțit darea legii și să tragă învățămintele spirituale necesare de aici. Scena s-a petrecut pe Muntele Sinai, un munte real, tangibil ce fusese cuprins de foc. De fapt, în jurul lui era un vâl ce făcea ca totul să fie nedeslușit, obscur și nebulos. Iar împrejurul său se dezlănțuise o furtună cumplită.

12:19 Pe lângă aceste perturbații ale naturii, s-au produs și o seamă de fenomene supranaturale, ca **sunetul trâmbiței și glasul care vorbea în așa fel încât cei ce l-au auzit au cerut să nu li se mai vorbească**.

12:20 Israeliiți au fost complet dezorientați când au auzit edictul divin conform căruia: „**Chiar o fiară dacă se va atinge de munte, să fie ucisă cu pietre**“.³⁵ Ei știau că dacă asta însemna moartea pentru un animal necuvântător și lipsit de pricepere, cu cât mai mult ar fi însemnat moarte pentru cei ce înțelegeau avertismentul.

12:21 Întreaga scenă a fost atât de **înfri-coșătoare** și de zguduitoare, încât **Moise însuși tremura**. Toate acestea descriu elocvent natura și slujba legii, care este o revelație a cerințelor neprihănite ale lui Dumnezeu și a mâniei Sale împotriva păcatului. Scopul legii nu a fost acela de a asigura cunoașterea mântuirii, ci de a produce cunoașterea păcatului. Ea ne vorbește despre prăpastia creată între Dumnezeu și om din cauza păcatului. Este slujba osândirii, întunericii și apăsării.

12:22 Credincioșii nu s-au apropiat de terorii zguduitoare ale Muntelui Sinai, ci de harul binevoitor:

Muntele cuprins de flăcări și vâlul mistic, Împreună cu terorii și vinovăția noastră – toate acestea s-au dus;
Conștiința noastră e stăpânită acum de o pace ce nu poate da greș nicidecum;
Este Mielul ce stă acum pe scaunul de domnie, în locurile cerești. —James G. Deck

Acum fiecare copil al lui Dumnezeu, cumpărat cu sângele scump al lui Isus, poate spune:

Terorile legii și ale lui Dumnezeu
Nu mai au nimic de a face cu mine;
Ascultarea Mântuitorului meu și sângele Său vârsat
Au ascuns toate fărâdelegile mele pe veci.

—A. M. Toplady

„Noi *deja* am ajuns în principiu la deplina realitate în care vom sălășlui pe veci. Viitorul este *deja* prezent. În ziua de astăzi *deja* posedăm ziua de mâine. Pe pământ suntem *deja* beneficiarii Cerului“ (Text select).

Noi nu ne apropiem de un munte tangibil aici pe pământ. Privilegiul nostru este de a intra în templul din cer. Prin credință, noi ne apropiem de Dumnezeu prin mărturisire, laudă

și rugăciune. Noi nu suntem limitați doar la o singură zi din an, ci putem intra în Sfânta Sfințelor în orice clipă, cu deplina încredințare că suntem bine primiți oricând. Dumnezeu nu mai spune acum: „Stați la distanță!“, ci: „Apropiati-vă cu încredere!“

Pentru lege, Muntele Sinai este central, dar pentru credință **Muntele Sion!** Acest munte ceresc simbolizează toate binecuvântările harului – adică tot ce ne-a fost dăruit prin lucrarea răscumpărătoare a lui Cristos Isus.

Legea își are Ierusalimul ei pământesc, dar credința își are capitala **cerească**, acolo sus. **Cetatea Dumnezeului Celui viu** este în cer, cetatea cu temelii, al Cărei Arhitect și Ziditor este Dumnezeu.

Când intrăm în prezența lui Dumnezeu, suntem înconjurați de o adunare distinsă. Mai întâi, sunt miriadele de îngeri, care, deși nu au fost întinați de păcat, nu pot cânta alături de noi, pentru că nu cunosc „bucuria pe care o aduce mântuirea noastră“.

12:23 Apoi ne aflăm în **adunarea generală a întâilor-născuți, care sunt înscrși în cer**. Aceștia sunt membrii **bisericii**, Trupul și Mireasa lui Cristos, care au murit de la Rusalii încoace, ce se bucură în acest timp, pe deplin conștienți, de prezența Domnului. Ei așteaptă Ziua când trupurile lor vor fi înviate din mormânt și îmbrăcate cu forma lor proslăvită, fiind reuniți cu duhurile lor.

Prin credință noi Îl vedem **pe Dumnezeu, Judecătorul tuturor**. Acum El nu mai este învăluit de întuneric și nori, ci în viziunea credinței slava Lui este transcendentă.

Sfinții Vechiului Testament se mai află acolo, adică **duhurile celor drepti făcuți desăvârșiți**. Îndreptățiți prin credință, ei stau în curăția nepătată, datorită valorii lucrării lui Cristos ce le-a fost atribuită lor sau trecută în contul lor. Și aceștia așteaptă vremea când mormintele străvechi își vor elibera robii și ei vor primi trupurile proslăvite.

12:24 Tot acolo se află și **Isus, Mijlocitorul noului legământ**. Există o deosebire între Moise, mediatorul vechiului legământ, și Isus, Mediatorul noului legământ. Moise a slujit de mediator prin simplul fapt că a primit legea de la Dumnezeu și a transmis-o israeliților. El a fost astfel un intermediar sau reprezentant al poporului, aducând jertfele prin care a fost ratificat legământul.

Cristos este Mediatorul noului legământ într-un sens mult superior. Înainte ca Dumnezeu să poată încheia în neprihănire acest

legământ, a trebuit ca Domnul Isus să moară. El a trebuit să pecetluască legământul cu propriul Său sânge și să Se dea pe Sine ca preț de răscumpărare pentru mulți (1 Tim. 2:6).

El a asigurat binecuvântările noului legământ pentru poporul Său prin moartea Sa. Iar El le asigură aceste binecuvântări în continuare prin viața Sa fără de sfârșit. Apoi El îi păstrează pe ai Săi, ca să se poată bucura de binecuvântări într-o lume ostilă, prin slujba Sa actuală la dreapta lui Dumnezeu. Toate acestea sunt cuprinse în lucrarea Sa de mediere.

Purtând cicatricele Calvarului, Domnul Isus este înălțat la dreapta lui Dumnezeu, ca Prinț și Mântuitor.

Nouă ne place să privim în sus și să-L vedem acolo,

Pe Mielul ce pentru ai Săi aleși a fost junghiat;
Și în curând ai Lui sfinți se vor împărtași din gloriile Sale,
Și împreună cu Căpetenia și Domnul lor domnivor.
– James G. Deck

În fine, avem **sângele stropirii, care vorbește mai bine decât sângele lui Abel**. Când S-a suit la cer Cristos, El I-a prezentat lui Dumnezeu toată valoarea **sângelui** vărsat la cruce. Nu se sugerează aici că el în chip literal Și-ar fi purtat sângele în cer, ci mai degrabă meritele sângelui au fost făcute cunoscute în templu. Din nou J. G. Deck a îmbrăcat adevărul în veșmânt poetic:

Scumpul Lui sânge e stropit acolo,

În fața tronului și chiar pe acest scaun de domnie; și rănile Sale în Cer vestesc

A mântuirii Sale măreață lucrare, de-acum deplin încheiată.

Sângele Lui scump este contrastat cu sângele lui **Abel**. Fie că prin asta înțelegem sângele jertfei lui Abel, fie chiar sângele lui Abel, care a fost vărsat de Cain, adevărul e același că sângele lui Cristos vorbește mai elocvent. Mesajul jertfei lui Abel era: „Acoperit temporar“. Pe când sângele lui Cristos spune: „Jertat în veci“. Sângele lui Abel striga: „Răzburare!“ Sângele lui Cristos strigă: „Îndurare, milă și pace“.

12:25 Versetele cu care se încheie capitoul 12 stabilesc contrastul dintre revelația lui Dumnezeu de la Sinai și revelația Sa în și prin Cristos. Privilegiile și gloriile incomparabile ale credinței creștine nu trebuiesc tratate

cu ușurință. Dumnezeu vorbește, invită și caută să cucerească prin dragostea Sa. A-L **refuza pe El** înseamnă a pieri.

Cei care nu au ascultat de glasul lui Dumnezeu așa cum a fost acesta făcut cunoscut prin lege au fost pedepsiți cum se cuvine. Dar acolo unde privilegiul acordat este mai mare, și responsabilitatea ce însoțește acest privilegiu este mai mare. În Cristos, Dumnezeu a dăruit revelația supremă și definitivă. Cei care resping glasul Său, așa cum vorbește acesta acum din cer, prin Evanghelie, poartă o răspundere mai mare decât cei care au călcat legea odinioară. **Scăparea** este imposibilă.

12:26 La Sinai glasul lui Dumnezeu a produs un cutremur de pământ. Dar când va vorbi El în viitor, glasul Lui va produce „un cutremur de cer“. Acest lucru a fost prezis, în esență, de profetul Hagai (2:6): „Încă o dată (peste puțină vreme) voi clătina cerurile și pământul, marea și uscatul“.

Acest cutremur va avea loc în intervalul de la Răpire până la sfârșitul împărăției lui Cristos. Înainte de venirea lui Cristos pe pământ ca să domnească, se vor produce mari convulsii în natură, atât pe pământ, cât și în ceruri. Planetele vor fi scoase de pe orbitele lor, provocând mișcări uriașe ale apelor mărilor. Apoi, la sfârșitul Domniei de o Mie de ani a lui Cristos, pe pământ, cerurile stelare și cerurile atmosferice vor fi distruse de căldură intensă (2 Pet. 3:10-12).

12:27 Când Dumnezeu a zis: „**Încă o dată**“, El a anticipat o completă și finală **mutare** a cerurilor și pământului. Acest eveniment va răsturna definitiv mitul potrivit căruia doar ceea ce vedem și pipăim este real, iar lucrurile nevăzute ar fi, chipurile, nереale. Când Dumnezeu va încheia procesul de cernere și de clătinare, numai ceea ce este real va **rămăne**.

12:28 Cei care erau preocupați de ritualismul tangibil și vizibil al iudaismului se agățau de lucruri care pot fi clătinate. Dar adevărații credincioși au **o împărăție ce nu poate fi clătinită**. Asta ar trebui să ne inspire să-L adorăm și să ne închinăm Lui cu și mai multă ardoare, laudându-L necurmat cu **reverență și frică**.

12:29 **Dumnezeu este un foc mistuitor** pentru toți cei ce refuză să asculte de El. Dar chiar și pentru ai Săi, sfințenia și neprihănirea Sa sunt atât de mari încât ele ar trebui să producă în noi cea mai profundă atitudine de omagiu și respect față de El.

D. Îndemn la diverse haruri creștine(13:1-17)

13:1 Secțiunea practică a cărții Evrei continuă cu șase îndemnuri privitoare la harurile care trebuie să se dezvolte în credincioși. Mai întâi, **dragostea frățească** (iubirea fraților). Cu alte cuvinte, trebuie să existe acel sentiment de apartenență la o familie comună. Trebuie să avem aceste simțăminte față de toți creștinii și să dăm recunoaștere acestei realități, prin cuvinte și fapte pline de dragoste (1 Ioan 3:18).

13:2 Cititorii sunt îndemnați să manifeste ospitalitate față de **străini**. Asta se referă mai întâi la credincioșii care fugeau din calea persecuțiilor, fiindu-le greu să găsească de-ale gurii și adăpost. Or, a le oferi adăpost înseamnă un pericol pentru gazde. Versetul ar putea fi interpretat și în sensul unei încurajări generale de a arăta ospitalitate față de orice credincios care are nevoie de un loc de adăpost.

Se subliniază aici că procedând în felul acesta avem oricând posibilitatea exaltantă de a găzdui, fără să știm, îngeri în casele noastre! Desigur aceasta ne amintește de experiența trăită de Avraam când i-au călcat pragul casei cei trei oameni, ce au fost în realitate ființe îngerești (Gen. 18:1-15).³⁶ Dar chiar dacă nu vom avea harul să găzduim îngeri adevărați în casele noastre, putem, în schimb, avea privilegiul de a primi frați și surori a căror prezență va fi o binecuvântare pentru noi și a căror influență evlavioasă asupra familiei noastre va avea o înrăurire ce va merge până în veșnicie.

13:3 Al treilea îndemn se ocupă de grija pentru credincioșii întemnițați, fiind o referire aproape sigură la cei ce erau închiși pentru mărturia dată despre Cristos. Ei aveau trebuință de hrană, de îmbrăcăminte caldă, de materiale de citit și de îmbărbătare. Există ispita ca unii credincioși să se ferească de a lua contact cu acești **deținuți**, evitând astfel pericolul de a fi puși în aceeași oală și găsiți vinovați. Dar aceștia să nu uite că atunci când îi vizitează pe deținuți Îl vizitează chiar pe Cristos.

De asemenea, trebuie manifestată compasiune față de cei maltratați. Din nou, aceasta e, aproape sigur, o referire la creștinii persecutați. Cititorii sunt sfătuiți să reziste ispitei de a se feri de pericolul pe care l-ar implica compasiunea demonstrată în acest fel. Pentru noi, cei ce azi, am putea lărgi cadrul aplicației versetului, incluzând grija pe care ar trebui s-o manifestăm față

de toți sfinții, aflați în orice suferințe. Să nu uităm că suntem cu toții în trup și, prin urmare, supuși la necazuri similare.

13:4 Căsătoria trebuie ținută în toată cinstea de toți. Să nu uităm că ea a fost instituită de Dumnezeu înainte ca păcatul să fi pătruns în lume și că ea constituie voia sfântă a lui Dumnezeu pentru omenire. A o trata ca pe ceva necurat, cum procedează asceții, sau chiar a ne permite să facem glume pe seama ei, cum fac unii creștini, sunt acțiuni pe care Scriptura le interzice.

Cei care sunt căsătoriți trebuie să fie credincioși juruințelor pe care le-au făcut, păstrând astfel patul conjugal neîntinat. În pofida stării de libertinism și a lipsei de norme morale a oamenilor în această privință, realitatea rămâne că orice relații sexuale în afara cadrului sacru al căsătoriei constituie un păcat. Adulterul nu este o boală, ci un păcat. Și este un păcat pe care Dumnezeu, în mod inevitabil, îl va judeca. Nici o formă de imoralitate nu va rămâne nejudecată. El judecă imoralitatea în viața de acum – prin maladii fizice, prin familii destrămate, prin tulburări mentale și nervoase, prin deformări ale personalității. Iar dacă imoralitatea nu va fi iertată prin sângele lui Cristos, El o va judeca prin focul etern.

Episcopul Latimer, din perioada Reformei, i-a adus aminte imoralului Rege Henric VIII de acest lucru, într-o manieră pe cât de convingătoare, pe atât de curajoasă. Astfel i-a dat regelui în dar o Biblie învelită cu multă grijă. Pe învelișul exterior erau inscripționate cuvintele: „Pe cei desfrânați și pe cei adulteri Dumnezeu îi va judeca“.

13:5 A șasea virtute ce trebuie cultivată este mulțumirea. Să nu uităm că aderenții la iudaism spuneau încontinuu: „Noi avem un tabernacol. Avem preoția. Avem ofrandele. Avem minunatul ritual. Voi ce aveți?“ Aici scriitorul le spune creștinilor, parcă în șoaptă: **Purtarea voastră să fie fără lăcomie. Mulțumiți-vă cu ceea ce aveți.** Așa spun și eu! Căci ceea ce are creștinul este cu nespun mai mult decât tot ce e mai de preț în cadrul iudaismului. Prin urmare, de ce nu ar fi el mulțumit? El Îl are pe Cristos și asta îi este de ajuns.

Iubirea de bani poate fi o piedică enormă în calea înaintării credinciosului. După cum o mică monedă de argint când e așezată înaintea ochiului său, va acoperi lumina soarelui, tot așa **lăcomia** întrerupe părtașia cu Dumnezeu

și împiedică progresul spiritual.

Cele mai mari bogății pe care le poate avea cineva constau în a-L avea pe Cel care a promis: „**Nicidecum n-am să te las, cu nici un chip nu te voi părăsi**“. În greacă, o negație puternică se exprimă prin cumularea a două sau mai multe negative. (Este exact opusul limbii engleze, în a cărei structură două negații echivalează de obicei cu o afirmație.) În versetul acesta construcția este foarte emfatică, accentul deosebit fiind realizat prin prezența a *cinci* negative, care indică imposibilitatea ca Cristos să-i părăsească pe ai Săi!

13:6 Cuvintele Psalmului 118:6 sunt mărturisirea plină de încredere a celui care Îl are pe Cristos: „**DOMNUL este ajutorul meu; nu mă voi teme. Ce mi-ar putea face omul?**“ Fapt este că în Cristos avem siguranță desăvârșită, protecție desăvârșită, pace desăvârșită.

13:7 Cititorii sunt îndemnați să-și amintească de liderii lor, de învățătorii creștini care le-au vestit Cuvântul lui Dumnezeu. Care a fost urmarea purtării lor? Ei nu s-au întors la sistemul levitic, ci și-au păstrat mărturisirea cu statomnicie până la sfârșit. Poate că unii dintre ei au fost martirizați din pricina lui Cristos. Această credință a lor este cea pe care trebuie s-o imităm – credința care se ține strâns de Cristos și de doctrina creștină, care Îl aduce pe Dumnezeu în toate compartimentele vieții. Nu suntem chemați cu toții la aceleași forme de slujire, dar cu toții suntem chemați la aceeași viață de credință.

13:8 Legătura acestui verset cu cel precedent nu este clară. Poate că cel mai simplu mod de a-l înțelege este sub forma unui rezumat al învățăturii, țelului și credinței acestor lideri. Esența învățăturii constă în: **Isus Cristos este același ieri, azi și în veci.** Țelul vieții lor era **Isus Cristos – același ieri, azi și în veci.** Temelia credinței lor era în faptul că **Isus este Cristosul (Mesia), același ieri, azi și în veci.**

13:9 Apoi urmează un avertisment împotriva învățătorilor falși ce propovăduiau legalismul. Iudaizatorii insistau că sfințenia depinde de lucruri exterioare, cum ar fi închinarea ceremonială și alimentele curate, de pildă. Adevărul este că sfințenia se produce **prin har**, nu prin lege. Legislația privitoare la alimentele curate și necurate a avut menirea de a produce o curăție *rituală*. Dar aceasta nu e totuna cu sfințenia *lăuntrică*. Un om ar putea fi curat din punct de vedere ceremonial, și totuși să fie în lăuntru său plin de ură și ipocrizie. Numai harul lui Dumnezeu poate să-i

inspire și să-i învrednicească pe credincioși să trăiască o viață sfântă. Dragostea față de Mântuitorul, care a murit din pricina păcatelor noastre, ne motivează „să trăim în veacul de acum, cu cumpătare, dreptate și evlavie“ (Tit 2:12). La urma urmelor, nesfârșitele reguli privitoare la alimente și băuturi nu le-au adus nici un folos celor care le-au practicat.

13:10 Să nu ne scape nota triumfătoare ce se ascunde în cuvintele: „**Noi avem un altar**“. Ele sunt răspunsul plin de încredere al creștinului la repetatele înțepături venite din partea iudaizatorilor. **Altarul** nostru este Cristos și, prin urmare, cuprinde toate binecuvântările ce se găsesc în El. Cei care sunt în legătură cu sistemul levitic **n-au dreptul** de a se împărtăși din lucrurile mai bune ale creștinismului. Mai întâi, ei trebuie să se pocăiască de păcatele lor și să creadă în Isus Cristos ca singurul Domn și Mântuitor al lor.

13:11 Sub vechiul sistem de jertfe, animalele erau junghiate, iar sângele lor era adus în Locul Preasfânt de către marele preot, ca jertfă pentru păcat. Trupurile acelor animale erau transportate departe de cort și arse. **Afară din tabără** înseamnă în afara gardului exterior ce înconjura curtea cortului.

13:12 Animalele arse în afara taberei constituiau tipul; Domnul **Isus** este anti-tipul. **El** a fost răstignit **în afara** zidurilor Ierusalimului. În afara taberei iudaismului organizat a sfințit **El poporul cu însuși sângele Lui**.

13:13 Aplicația pentru cei cărora le-a fost adresată prima oară această epistolă a fost următoarea: ei aveau datoria să o rupă definitiv cu iudaismul. O dată pentru totdeauna ei trebuiau să întoarcă spatele jertfelor de la templu, însușindu-și, în schimb, lucrarea terminată a lui Cristos ca jertfă a lor suficientă.

Aplicația la noi, cei de azi, este similară: **tabăra** de azi o constituie întregul sistem religios care propovăduiește că mântuirea vine prin fapte, prin caracter, prin ritual sau prin rânduieli. Este sistemul bisericesc din epoca modernă, cu preoția sa de origine și rânduială omenească, cu elementele materiale ajutoare din cadrul slujbei de închinăciune și cu toate adausurile ceremoniale. Este un creștinism corupt, o biserică fără Cristos. Domnul Isus Se află în afara ei, iar noi, la rândul nostru, trebuie **să ieșim afară din ea**, mergând în schimb. **la El, purtând ocară Lui**.

13:14 Ierusalimul era scump inimilor celor care slujeau în templu. Era centrul geografic al „taberei“ lor. Creștinul **nu are aici** pe pământ

o cetate de acest fel. Cu inima el este ancorat în cetatea cerească, noul Ierusalim, a cărui unică slavă este cea a Mielului.

13:15 În NT toți credincioșii sunt preoți. Ei sunt preoți sfinți, care se duc în templul lui Dumnezeu să se închine (1 Pet. 2:5); și sunt preoți regali ce ies în lume ca să mărturisească (1 Pet. 2:9). Cel puțin trei sunt jertfele pe care le aduce un credincios-preot. Mai întâi, este jertfa persoanei sale (Rom. 12:1). Apoi, aici în versetul 15 este a doua jertfă: **jertfa de laudă**, pe care o aduce **lui Dumnezeu** prin Domnul Isus. Toată lauda și toate rugăciunile noastre trec prin **El** înainte de a ajunge la Dumnezeu Tatăl; mărețul nostru Mare Preot elimină toate impuritățile și imperfecțiunile din această jertfă, adăugându-i propria Sa virtute.

Peste toate rugăciunile și laudele noastre Cristos toamnă al Său parfum de mare preț; Apoi dragostea înalță cădelnița, Savurând aceste miresme alese.

— *Mary B. Peters*

Jertfa de laudă este **rodul buzelor** care recunosc **Numele Lui**. Singura închinare pe care o acceptă Dumnezeu este aceea care izvorăște de pe buzele celor răscumparați.

13:16 A treia jertfă este ofranda bunurilor noastre. Avem datoria de a folosi resursele materiale pentru a face **bine** și pentru a împărți cu cei ce trec prin nevoi. **Lui Dumnezeu jertfe ca acestea îi plac**. O astfel de trăire jertfătoare este exact opusul acumulării de bunuri și averi pentru sine.

Cursa alergării preoților unși ai lui Dumnezeu
Niciând nu va pieri;
Înainteia slăvitei Sale Fețe ei stau,
Slujindu-L zi și noapte.
Deși rațiunea face ravagii, iar șuvoiul necredinței
Curge parcă nestăvilit,
Sunt acum și fi-vor până la sfârșit
preoții tainici ai lui Dumnezeu.
Sufletele Sale alese, de a căror zgură
Ele se dezbară în focul Lui sacru,
Spre însăși inima lui Dumnezeu se înalță inimile
lor,
Cuprinse de flacăra profundeii iubiri;
Tămăia închinării lor
Umple Sfânta Sfințelor din Cer;
Uimite rămân Cerurile de-a lor cântare,
De noua și înviorătoare cântare a harului.

— *Gerhard Tersteegen*

13:17 În versetele 7 și 8 cititorii au fost sfătuiți să-și aducă aminte de liderii lor din trecut. Acum ei sunt îndrumați să asculte de liderii lor actuali – prin asta înțelegându-se, în principal, prezbiterii din biserica locală. Oamenii aceștia îndeplinesc rolul de reprezentanți ai lui Dumnezeu în adunare, ca unii cărora Dumnezeu le-a încredințat autoritate. Credincioșii trebuie să fie **supuși** acestei autorități. Ca păstori asistenți, prezbiterii **veghează asupra sufletelor** oițelor din cadrul turmei și vor da **socoteală** lui Dumnezeu cândva pentru felul cum s-au achitat de această sarcină. Ei vor face acest lucru fie cu bucurie, fie cu tristețe, în funcție de progresul spiritual al celor aflați în grija lor. Dacă vor fi întristați, asta va însemna pierderea răsplății pentru sfinții în cauză. Prin urmare, este în folosul tuturor să respecte nivelele de autoritate stabilite de Dumnezeu.

IV. BENEDIȚIA DE ÎNCHEIERE (13:18-25)

13:18 Apropiindu-se de încheierea scrisorii Sale, autorul adaugă un îndemn personal la rugăciune. Restul versetului lasă să se înțeleagă că el s-a aflat în centrul unui atac venit din partea criticilor. Nu e greu să ne dăm seama cine erau acești critici: chiar cei care încercau să-i forțeze pe oameni să revină la închinarea din cadrul Vechiului Legământ. Scriitorul se apără, arătând că, în pofida tuturor învinuirilor ce i s-au adus, **conștiința** lui este curată și dorința inimii sale nepătată.

13:19 Un motiv în plus pentru care trebuiau să se roage era nevoia ca el să le fie **înapoiat cât mai curând**. Poate că aceste cuvinte se referă la eliberarea din închisoare, deși nu este sigur. Nu putem preciza înțelesul acestor cuvinte.

13:20 Apoi el introduce una din cele mai frumoase benedicii din Biblie, alături de cele de la Numeri 6:24-26; 2 Corinteni 13:14 și Iuda 24, 25. Benedicția este adresată **Dumnezeului păcii**. După cum s-a arătat, sfinții din VT nu au dispus niciodată de o pace deplină a conștiinței. Dar sub Noul Legământ noi avem pace cu Dumnezeu (Rom 5:1) și pacea lui Dumnezeu (Filip. 4:7). Versetul explică apoi că această pace este rodul lucrării lui Cristos. Dumnezeu L-a **adus înapoi dintre cei morți pe Domnul nostru Isus**, ca semn al faptului că lucrarea Sa de la cruce a rezolvat, o dată pentru totdeauna, problema păcatului.

Cristos, Bunul Păstor, Și-a dat viața pentru

oile Sale (Ioan 10:11). Ca **Marele Păstor**, El a înviat din morți, după ce a săvârșit răscum-părarea (Ev. 13:20). Ca Păstor al păstorilor, El va veni din nou să-Și răsplătească slujitorii (1 Pet. 5:4). Noi Îl vedem ca Bunul Păstor în Psalmul 22, ca Marele Păstor în Psalmul 23, iar ca Păstorul Păstorilor în Psalmul 24.

El a fost **adus înapoi dintre cei morți** potrivit cu legământul veșnic. Wuest comentează pe marginea acestei sintagme:

Noul Testament se numește cel veșnic, în contrast cu Primul Testament, care avea o natură vremelnică. Or, tocmai în sfera legământului etern Mesia, după ce a murit pentru omul păcătos, a fost înviat dintre cei morți. El nu putea fi mare preot după rânduiala lui Melchisedec dacă nu era înviat din morți. Omul păcătos are nevoie de un Preot viu care să dea viață păcătosului credincios, iar nu de un preot mort, care doar să plătească pentru păcatele sale. Astfel, s-a asigurat prin Noul Testament ca preotul care S-a adus pe Sine ca jertfă să fie înviat din morți.³⁷

13:21 Rugăciunea începută în versetul 20 este ca sfinții să fie echipați cu **orice lucrare bună să facă voia** lui Dumnezeu. Găsim aici o curioasă contopire a elementului divin cu cel uman. Dumnezeu ne echează cu tot ce este **bun**. Dumnezeu lucrează în noi **ceea ce este plăcut în ochii Lui**. Și face acest lucru **prin Isus Cristos**. Apoi noi facem voia Lui. Cu alte cuvinte, El pune în noi dorința. El este Cel care ne dă și puterea să ducem la îndeplinire acest lucru. Apoi noi facem acest lucru și El ne răsplătește.

Rugăciunea se termină cu recunoașterea că Isus Cristos este vrednic de **slavă în vecii vecilor**.

Vrednic de omagiu și de laudă,

Vrednic de toți a fi adorat;

Nesfârșit va răsuna în ceruri toată veșnicia

Refrenul: Vrednic, Doamne, vrednic ești Isuse

Doamne! –*Frances Ridley Havergal*

13:22 Scriitorul își îndeamnă acum cititorii să ia aminte la **îndemnul** întregii epistole: adică să renunțe la religia bazată pe ritualuri și să se alipească de Cristos cu toată hotărârea inimii lor.

El spune că le-a scris **pe scurt** și, într-adevăr, Epistola este scurtă, dacă avem în vedere câte alte lucruri ar fi putut spune despre sistemul levitic și împlinirea acestuia în Cristos.

13:23 Cuvintele: **Să știți că fratele nostru Timotei a fost pus în libertate** constituie, după mulți, confirmarea faptului că Pavel a fost cel care a scris această scrisoare. Apoi scriitorul amintește că intenționează să călătorească împreună cu el, ceea ce, din nou, pare să-l indice pe Pavel. Dar nu putem fi totuși siguri și cel mai bine este să lăsăm chestiunea deschisă.

13:24 Acum sunt transmise salutări tuturor liderilor creștini și tuturor sfinților. Nu trebuie să trecem cu vederea numeroasele accente de curtoazie creștină întâlnite pe paginile Epistolelor, care ar trebui să ne îndemne să procedăm la fel în epoca actuală.

Unii credincioși din Italia erau în prezența scriitorului, drept care și-au exprimat dorința de a transmite propriile lor salutări. Aceasta sugerează că scrisoarea ori a fost redactată în Italia, ori către cei din Italia.

13:25 Este deosebit de nimerit că această epistolă a Noului Legământ se încheie pe o notă a harului: **Harul să fie cu voi toți**. Noul Legământ este un legământ necondiționat al harului gratuit, ce ne vorbește despre bunăvoința nemărginită a lui Dumnezeu către păcătoșii lipsiți de orice merite, prin lucrarea jertfitoare a Domnului Isus Cristos. **Amin.**

MESAJUL EPISTOLEI CĂTRE EVREI PENTRU EPOCA ACTUALĂ

Are epistola către Evrei un mesaj, pentru noi, cei din veacul al douăzecilea?

Deși iudaismul nu este religia dominantă a zilelor noastre în măsura în care fusese el pentru biserica primară, totuși spiritul legalist a pătruns în creștinism. În binecunoscuta sa broșură: *Împărțind drept cuvântul adevărului (Rightly Dividing the Word of Truth)*, Dr. C. I. Scofield scrie:

Nu cred că greșim dacă afirmăm că procesul de *iudaizare a Bisericii* a făcut mai mult pentru a împiedica progresul ei, a-i perverti misiunea și a o distruge spiritual decât oricare din celelalte cauze la un loc. În loc să-și urmeze calea rânduită de despărțire de lume și călcare pe urmele Domnului, răspunzând chemării ei cerești, ea a recurs la Scripturile Iudaice pentru a-și justifica acțiunea de scădere a țelului ei, acomodându-se la normele civilizației lumii, pretându-se la acumularea de averi, la impunerea unui ritual, înălțarea unor biserici somptuoase... și dezbinarea unei frățietăți, în care toți sunt egali, în cele două categorii: „clerul“ și „laicii“.³⁸

Scrisoarea către Evrei ne cheamă la detașare și delimitare de toate sistemele religioase în care Cristos nu este onorat ca singurul Domn și Mântuitor și în care lucrarea Lui nu este recunoscută ca fiind jertfa adusă de El, o dată pentru totdeauna, pentru păcat.

Evrei ne învață că tipurile și umbrele sistemului VT și-au găsit împlinirea în Domnul nostru. El este marelui nostru Mare Preot. El este Jertfa noastră. El este Altarul nostru. El slujește în sanctuarul ceresc și preoția Lui nu se va sfârși niciodată.

Apoi epistola ne mai învață că toți credincioșii sunt preoți și că ei au acces instantaneu în prezența lui Dumnezeu prin credință, în orice clipă. Ei aduc jertfe alcătuite din: persoana lor, lauda lor și bunurile lor, cum scrie și David Baron:

A adopta modelul preoției levitice în biserica creștină, cum încearcă să facă acest curent al ritualismului, nu este altceva decât încercarea de a coase la loc, cu mâini necurate, perdeaua pe care binecuvântatul și împăcatul Dumnezeu a sfășiat-o El Însuși în două! Este ca și când ai spune: „Dați-vă la o parte! Nu vă apropiați de Dumnezeu“ celor care „sunt apropiați prin sângele lui Cristos“.³⁹

Cartea Evrei ne învață că noi avem un legământ *mai bun*, făgăduințe *mai bune*, o patrie *mai bună*, o preoție *mai bună* și posesiuni *mai bune* – *mai bune* decât tot ce are mai bun iudaismul să ne ofere. Epistola ne asigură că avem răscumpărarea eternă, mântuirea eternă, legământul etern și moștenirea eternă.

Ea ne avertizează solemn cu privire la păcatul apostaziei. Dacă cineva mărturisește că este creștin, se alipește de o biserică creștină, dar apoi se îndepărtează de Cristos și se unește cu vrăjmașii Domnului, este cu neputință să-l mai aduci pe un astfel de om să fie reînnoit prin pocăință.

Epistola către Evrei îi încurajează pe creștinii adevărați să umble prin credință, și nu prin vedere, pentru că aceasta este viața plăcută lui Cristos. De asemenea, ne îndeamnă să răbdăm cu stăruință când trecem prin suferințe, încercări și prigoane, pentru ca să primim răsplata promisă.

Evrei ne învață că, datorită numeroaselor lor privilegii, creștinii au o mare răspundere. Superioritățile lui Cristos le conferă statutul de cei mai privilegiați oameni din lume. Or, dacă

aceste privilegii sunt neglijate, ei vor suferi pierdere pe măsura acestei neglijări, la Scaunul de Judecată al lui Cristos. De la ei se cere mai mult decât de la cei ce trăiau sub lege; și încă și mai mult li se va cere în acea zi care va veni.

„Să mergem, prin urmare, la El, afară din tabără, purtând ocara Lui“ (13:13). †

NOTE FINALE

¹(3:6) Textul NU omite: „neclintită până la sfârșit“.

²(3:18) Arthur T. Pierson, alte documente nefiind disponibile.

³(4:15) Teologii rezumă doctrina la faptul dacă Cristos putea sau nu să păcătuiască în două sintagme latinești: „non posse peccare“ – *cu neputință de a păcătui* și „posse non peccare“ – posibil de a nu păcătui. Adevărata învățătură este: *non posse peccare*: El nu putea păcătui.

⁴(4:16) G. Campbell Morgan: “Choice Gleanings Calendar” (Calendarul cu spicuri alese).

⁵(6:2) Cuvintele din original nu sunt la fel: termenul uzual pentru „botez“ este *baptisma*; aici cuvântul este *baptismo*, „spălări rituale“.

⁶(6:3) În textul majoritar: „Și să facem lucrul acesta...“

⁷(6:6) Textul marginal din versiunea NKJV este o traducere mai bună (întrucât forma și contextul sunt identice cu cele din propozițiile anterioare): “and have fallen away” (și au căzut).

⁸(6:18) În manuscrisele majoritare: „găsim o puternică încurajare“ (deci modul indicativ), iar nu „să găsim o puternică încurajare“ (subjonctiv). Prima variantă este chiar mai sigură.

⁹(6:20) D. H. Anderson-Berry: *Pictures in the Acts*, p. 36ff. (Tablouri din cartea Fapte).

¹⁰(7:20) A. W. Rainsbury: “Able to Save to the Uttermost,” *The Keswick Week*, 1958, p. 78.

¹¹(7:21) George Henderson: *Studies in the Epistle to the Hebrews*, p. 86.

¹²(8:6) W. H. Griffith Thomas: *Hebrews: A Devotional Commentary*, p. 103.

¹³(8:8) Henderson: *Hebrews*, p. 92.

¹⁴(9:4) Cuvântul *thumiaterion* este un lucru sau loc în care se arde tămâie.

¹⁵(9:11) În textul NU: „care au venit“.

¹⁶(9:13) J. Gregory Mantle: *Better Things*, p. 109.

¹⁷(9:15) Kenneth S. Wuest: *Hebrews in the Greek New Testament*, p. 162, 163.

¹⁸(10:10) George M. Landis, *Epistle to the Hebrews: On to Maturity*, p. 116.

¹⁹(10:11) Alexander Balmain Bruce: *The Epistle to the Hebrews: The First Apology for Christianity*, p. 34.

²⁰(10:37) Marvin Vincent: *Word Studies in the New Testament*, II:1150.

²¹(10:37) A. J. Pollock: *Modernism Versus the Bible*, p. 19.

²²(10:38) În textul NU: „dreptul meu“.

²³(11:21) C. H. Mackintosh: *Genesis to Deuteronomy: Notes on the Pentateuch*, p. 133.

²⁴(11:22) William Lincoln: *Lectures on the Epistle to the Hebrews*, p. 106.

²⁵(11:35) G. H. Morrison: “Morrison on Luke,” *The Glasgow Pulpit Series*, I:42.

²⁶(11:37) Textul critic (NU) omite cuvintele: „au fost ispititi“.

²⁷(11:37) William G. Moorehead: *Outline Studies in the New Testament. Philippians to Hebrews*, p. 248.

²⁸(12:2) A. B. Bruce: *Hebrews*, p. 415, 416.

²⁹(12:10) J. H. Jowett: *Life in the Heights*, p. 247, 248.

³⁰(12:11) Leslie Weatherhead: *Prescription for Anxiety*, p. 32.

³¹(12:11) C. H. Spurgeon: “Choice Gleanings Calendar.”

³²(12:13) George Williams: *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*, p. 989.

³³(12:13) G. H. Lang: *The Epistle to the Hebrews*, p. 240, 241.

³⁴(12:14) Wuest: *Hebrews*, p. 222.

³⁵(12:20) Cuvintele: „lovită cu o săgeată“ lipsesc din majoritatea manuscriselor, inclusiv din cele mai vechi, fiind, probabil, un adaos de dată mai recentă.

³⁶(13:2) Se crede că unul din aceștia trei a fost Îngerul DOMNULUI, adică Cristos înainte de încamarea Sa.

³⁷(13:20) Wuest: *Hebrews*, p. 242.

³⁸(Excurs) C. I. Scofield: *Rightly Dividing the Word of Truth*, p. 17.

³⁹(Excurs) David Baron: *The New Order of Priesthood*, p. 39, 40.

BIBLIOGRAFIE

Bruce, Alexander Balmain. *The Epistle to the Hebrews: The First Apology for Christianity*. Edinburgh: T. & T. Clark, 1908.

Govett, Robert. *Christ Superior to Angels, Moses and Aaron*. Londra: J. Nisbet, 1884.

- Henderson, G. D. *Studies in the Epistle to the Hebrews*. Barking, Anglia: Gl. F. Vallance, n.d.
- Hewitt, Thomas. *The Epistle to the Hebrews, TBC*. Grand Rapids: Eerdmans, 1960.
- Ironside, H. A. *Hebrews and Titus*. Neptune, N.J.: Loizeaux Brothers, 1932.
- Kelly, William. *Introduction Lectures to the Epistle to the Hebrews and the Epistle to Philemon*. Oak Park, IL: Bible Truth Publishers, n.d.
- Landis, G. M. *Epistle to the Hebrews: On to Maturity*. Oak Park: Emmaus Bible School, 1964.
- Lang, G. H. *The Epistle to the Hebrews*. Londra: Paternoster Press, 1951.
- Lincoln, William. *Lectures on the Epistle to the Hebrews*. Boston: Believers' Book-Room, n.d.
- Mantle, J. Gregory. *"Better Things": A Series of Bible Readings on the Epistle to the Hebrews*. New York: Christian Alliance Publishing Co., 1921.
- Meyer, F. B. *The Way into the Holiest*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1950.
- Moffatt, James. *A Critical and Exegetical Commentary on the Epistle to the Hebrews, ICC*. Edinburgh: T. & T. Clark, 1924.
- Moule, H. C. G. *Studies in Hebrews*. Grand Rapids: Kregel Publications, 1977.
- Newell, W. R. *Hebrews Verse by Verse*. Chicago: Moody Press, 1947.
- Pfeiffer, Charles F. *The Epistle to the Hebrews*. Chicago: Moody Press, 1962.
- Rainsbury, A. W. "Able to Save to the Uttermost," *The Keswick Week*. Londra: Marshall, Morgan and Scott Ltd., 1958.
- Thomas, W. H. Griffith. *Hebrews: A Devotional Commentary*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1961.
- Vine, W. E. *The Epistle to the Hebrews*. Londra: Oliphants Ltd., 1952.
- Westcott, B. F. *The Epistle to the Hebrews*. Londra: MacMillan, 1889.
- Wuest, K. S. *Hebrews in the Greek New Testament*. Grand Rapids: Eerdmans Publishing Co., 1947.